Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVII Nr. 7790 | Sîmbătă 10 august 1968 | 8 PAGINI — 40 BANI

Este axată organizarea științifică a producției pe direcțiile esențiale?

În intervalul de timp care a trecut de la inițierea de către conducerea partidului a acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii în industrie — aproximativ un an și jumătate — o problemă insistent urmărită și dezbătută în repetate rînduri, atît în presă, cît și de organele de partid și de stat, a fost aceea a continuității acțiunii, a menținerii în permanență a efervescenței creatoare pe care ea a declanșat-o în întreprinderi. Revenind recent asupra acestei chestiuni, ancheta întreprinsă în cîteva întreprinderi industriale din Capitală și din țară ne-a oferit prilejul să constatăm că acțiunea de perfecționare a organizării producției și a muncii se înscrie în aceste unități — și nu numai aici — ca o componentă permanentă a activității lor. Așa cum aspectele tehnico-economice sînt continuu urmărite prin intermediul diverselor servicii și compartimente din întreprinderi, tot astfel și pentru activitatea de organizare a fost constituit un organ specializat. Nu este vorba de grupele de organizare, mai mult sau mai puțin stabile, existente de mai multă vreme într-o serie de întreprinderi, ci de serviciile propriu-zise de organizare a producției și a muncii, recent înființate. Cu o componență dimensionată pe măsura rolului ce li s-a atribuit în viața întreprinderii, noile servicii s-au integrat din mers în evoluția acțiunii de organizare.

— Sub actuala formă funcționăm de la 1 iunie a.c., ne spune ing. *Emil Dobrogeanu*, șeful serviciului organizarea producției și a muncii de la întreprinderea „Electroaparataj" din Capitală. O dată cu înființarea serviciului ne-am lărgit și mai mult sfera de investigație. Dacă anul trecut și o bună parte din acest an studiile noastre au vizat îndeosebi economia de mișcare — raționalizarea fluxurilor tehnologice și a transporturilor interne, reducerea timpilor de execuție a unor operații etc. — în ultimul timp, alături de această problemă, am adăugat-o și pe aceea a economiei de fonduri. Prin studiile pe care le avem acum în lucru căutăm soluții de economisire a resurselor materiale — în special de metal și lemn — cît și a celor bănești de tot felul. Planul de studii pentru acest an cuprinde 58 de teme de lucru, la rezolvarea cărora am angrenat, în afară de serviciul de organizare, circa 40 de specialiști din toate compartimentele de activitate ale întreprinderii.

Discuția cu specialiștii serviciului de organizare din această întreprindere ne-a oferit posibilitatea să remarcăm seriozitatea cu care aceștia se dedică problemelor de organizare. Ne-au fost descrise zeci de măsuri aplicate sau în curs de aplicare. Dintre acestea redăm doar cîteva. Iată, de exemplu, studiul privitor la perfecționarea organigramei întreprinderii. Pînă nu demult, în structura organizatorică a întreprinderii erau incluse distinct serviciile constructor și tehnolog. Investigarea atribuțiilor lor, cît și a punctelor lor de fuziune a dus la concluzia că de mare folos ar fi unirea acestora în ateliere complexe de concepție. Ideea a urmărit anumite avantaje certe, dintre care reținem pe cele mai importante: mai buna folosire a cadrelor de înaltă calificare, scurtarea perioadei de realizare a noilor produse. Prin reunirea laturii constructive a producției cu cea tehnologică, au fost eliminate practic tărăgănările existente pînă atunci în asimilarea noilor produse. Lipsește acum pretextul de a se pasa răspunderea pentru eventualele „scăpări" sau întîrzieri; și constructorul și tehnologul sînt reprezentați de aceeași verigă. Deocamdată, în uzină s-au înființat trei asemenea ateliere complexe de concepție, urmînd ca pe măsură ce intră în funcțiune noi capacități de producție să se mai creeze două ateliere.

Tematici ample de studiu am răsfoit și la „Textila" din Pitești, ca și la fabrica „Intex" Păulești. Nu intenționăm însă să le reproducem conținutul în rîndurile de față. Mai interesante ni se par concluziile conturate în discuțiile purtate cu cadre de conducere și specialiști de aici. În aceste întreprinderi ne-a reținut atenția, în primul rînd, numărul relativ ridicat de probleme pe care și l-au propus pentru rezolvare în acest an serviciile de organizare a producției și a muncii. Abundența tematică nu poate decît să ne bucure. Se pune însă întrebarea: este axată acțiunea pe laturile esențiale ale perfecționării organizării producției și a muncii, vizează ea punctele critice existente în organizarea internă a acestor întreprinderi?

Din lectura atentă a temelor luate în studiu ne-am putut da seama că nu tot ceea ce s-a prins în planuri își merită acolo locul. Unele probleme sînt de factură minoră, ce pot și trebuie să fie rezolvate de diverse

Ioan ERHAN

(Continuare în pag. a III-a)

ÎN ZIARUL DE AZI:

● Preocupări pentru dezvoltarea capacității de instruire și influențare a învățămîntului de partid ● Solicitudine deficitară la oficiul de pensii ● La Fabrica de tricotaje din Brașov: „Ce se tricotează azi se deșiră mîine" ● Fiecare palmă de pămînt — folosită gospodărește! ● O lucrare utilă pentru gîndirea și practica economică ● Timpul artistului, artistul timpului ● De prioritățile acordate cercetării științifice beneficiază economia națională

Modalități de afirmare și îmbogățire a vieții spirituale a tinerei generații

ancheta culturală

În zilele noastre, cînd revoluția tehnico-științifică se afirmă pe coordonate nebănuite, universul cultural al maselor largi dobîndește noi dimensiuni. Marii bogății de manifestări ce caracterizează cultura de masă, diversității mijloacelor de informare actuală le corespunde o tot mai largă varietate de căi și forme de propagare: biblioteci, cinecluburi, societăți literare, saloane de artă, studiouri artistice, cenacluri. Dotate cu mijloace dintre cele mai moderne, acestea, prin acțiunile pe care le întreprind, atrag un public tot mai larg, reprezentat în mare parte de tineri.

Este firesc, de aceea, să ne întrebăm în ce măsură sînt puse în valoare aceste posibilități, în ce măsură contribuie la formarea și dezvoltarea universului spiritual al tinerei generații? Cunoscînd condițiile concrete, tradițiile locale geografice, istorice, etnografice, se pot organiza activități interesante, atractive, legate de preocupările, profesiunea, vîrsta, de aspirațiile celor mai diverse categorii de tineri. **Acad. Emil Condurache** relevă că „este caracteristic omului tînăr de a trece repede peste o seamă de amănunte, considerate elemente secundare ale procesului de cunoaștere pentru a ajunge la fel de repede la o seamă de judecăți definitive. Scara de valori umane pe care el și-o construiește izvorăște în primul rînd din această înțile ciocnire a individului și a generației sale cu lumea și societatea în care va juca un rol efectiv".

Tinerii — muncitori, elevi, studenți — își raportează permanent și lucid condiția unor coordonate sociale majore în stare să răspundă exigențelor epocii. Cenaclurile, cercurile științifice, cluburile și studiourile etc. asigură prezența tinerilor în plenitudinea manifestărilor lor creatoare.

Opțiunea pentru știință, literatură, muzică sau oricare alt domeniu al artei și științei se definește încă din anii de liceu. „Se creează în perioada liceului, observă **acad. prof. N. Teodorescu**, un climat științific favorabil, capabil să descopere și să fructifice aptitudinile de cercetare ale tînărului. Aceste aptitudini se vor dezvolta în facultate, prin intermediul unor forme și mijloace adecvate: cercuri științifice, seminarii de studiu și cercetare, colocvii, sesiuni științifice, organizate cu sprijinul institutelor Academiei. Soluțiile originale în rezolvarea unor probleme de acut interes contemporan, cutezanța în abordarea acestora, perseverență și muncă — iată cîteva trăsături care atestă seriozitatea preocupărilor tinerilor".

Pasiunea singură nu este însă suficientă. E necesară aprofundarea domeniilor preferate prin studiu individual și prin lecturi suplimentare, dar nu în detrimentul celorlalte discipline. Cu atît mai mult cu cît dinamica epocii noastre impune cu necesitate formarea unei culturi generale de timpuriu. „Noțiunea de cultură este destul de greu de definit, constata **acad. M. Haimovici** (Iași). Cultura constituie un mijloc de comuniune între oameni la un nivel superior. Lipsa de cultură duce la acea alienare între oameni, biologic vorbind, dar cu grave consecințe sociale". Un rol deosebit în conturarea și dezvoltarea culturii tînărului îl are timpul. Folosirea judicioasă a acestuia contribuie în măsura cea mai mare la formarea universului spiritual. Utilizarea timpului liber nu se realizează însă după un program precis al fiecăruia; dezordinea în desfășurarea unor acțiuni atestă tocmai faptul că unii tineri își irosesc vremea, fac din timpul lor, care ar trebui să fie un timp activ, un timp pasiv.

Se resimte încă lipsa reuniunilor spirituale de mare anvergură. Nu numai la București, Iași, Cluj, ci și în alte centre mari ale țării. Aici tinerii s-ar putea întîlni cu profesorii lor, ar putea schimba opinii, cutezătoare gînduri, ar putea formula ipoteze din cele mai arzătoare. Dar cluburile studențești?

După opinia multor interlocutori, acestea oferă posibilități restrînse de afirmare a orizontului spiritual al tînărului aflat pe băncile facultății. Într-adevăr, lucrul acesta l-am putut constata direct vizitînd cîteva dintre cluburile noastre studențești. Programe alcătuite ad-hoc, (cu excepția acelora de la „Clubul artelor" — Iași și de la „Teatrul" Student-Clubului bucureștean) lipsa sentimentului valorii superioare a acțiunilor întreprinse, popularizarea lor insuficientă, participarea scăzută sînt numai cîteva lacune care se cer remediate.

Tinerii care vin la cluburi dovedesc gust pentru valorile autentice ale culturii, discernămînt critic și profunzime în multe din lucrurile pe care le întreprind; se izbesc însă cîteodată de nereceptivitatea unor conducători de cluburi, obsedați de prejudecăți, cu o optică destul de rutinieră. De aici discuții inutile, suspendări de spectacole, tergiversarea unor acțiuni care ar putea să fie de înaltă ținută estetică.

Se poartă astăzi discuții vii, contradictorii și derutante în jurul conceptului de **cultură generală**, discuții care angajează matematicieni și filozofi, oameni de artă și pedagogi, ciberneticieni și economiști.

— Într-adevăr, precizează **dr. George Văideanu**, directorul Institutului de științe pedagogice, cultura generală este, prin valoarea sa educativă, principalul mijloc de formare și integrare activă a tînărului în viața socială; tot ea este, prin polivalența sa, suportul fecund și necesar al culturii profesionale, care, pentru a fi temeinică și productivă, simte nevoia să se alimenteze dintr-un sistem armonios de valori științifice, artistice și morale. Aș distinge două moduri de a privi cultura generală. Mai întîi: care trebuie să fie structura și conținutul culturii generale, stabilită prin planurile și programele școlare, cu alte cuvinte, **din ce discipline și din ce valori trebuie să se compună ea pentru a satisface atît exigențele individului, cît și pe cele ale științei și societății contemporane.** În al doilea rînd: **care trebuie să fie cultura subiectivă dobîndită de liceean** prin asimilarea culturii obiective (propusă de programe și manuale). Învățînd, elevii se pregătesc pentru examene și pentru viață și, în această perspectivă, unii prețuiesc mai mult latura informativă, alții latura ei formativă.

George CHIRILĂ

(Continuare în pag. a IV-a)

PAGINA A V-A

TINEREȚEA CENTENARĂ A VĂII JIULUI

reportaj de Traian FILIP

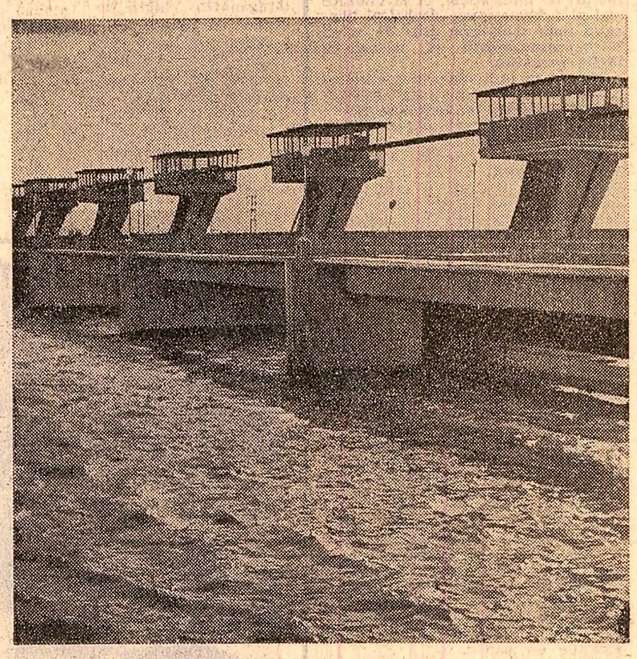

Barajul de la termocentrala Işalniţa

(Foto: S. Cristian)

Între tentație și capcana „CHILIPIRULUI"

Într-o zi, pe cînd mă aflam la sediul unui organ de miliție, mi-a atras atenția următorul dialog:

— Ia te uită, domnule, în ce încurcătură am intrat! — se căina un bărbat, după aparențe inteligent și onest. Eu care n-am fost la dv. decît pentru schimbarea buletinului, să fiu acum pus pe drumuri. Probabil că trebuie să trec și pe la tribunal?

— Nu probabil, ci sigur — i-a răspuns ofițerul căruia i se adresase. Aveți obligația, în calitate de martor, să contribuiți la elucidarea cazului. Într-adevăr, nu prea este plăcut să-ți pierzi vremea cu astfel de treburi. Dar a cui e vina? Nu dv. v-ați dovedit **amator de obiecte vîndute pe sub mînă?**

Am aflat astfel că omul devenise unul dintre clienții ad-hoc ai unui speculant.

— Bine, tovarășe, dar de unde să știu eu că e speculant? Nu l-am mai văzut niciodată! — a replicat cetățeanul.

Este foarte adevărat că, din motive lesne de înțeles, **speculantul, plasatorul de bunuri provenite din sursă ilicită, afaceristul de orice nuanță — asemenea oricărui alt parazit social — preferă să trălască, de regulă, în anonimat.** Nu-i pasă cui vinde, pe cine înșeală, și cu atît mai puțin este interesat în destăinuirea propriei identități. Din punctul lui de vedere este firesc să procedeze așa. Să nu uităm că el e infractor... Poate constitui însă, această împrejurare o scuză pentru cetățeanul care se lasă ademenit de oferta oricărui individ ieșit în cale sau apărut tam-nesam la ușă și se grăbește să bage mîna în buzunar ca nu cumva să piardă... „chilipirul"? Poate fi trecută cu vederea o asemenea atitudine de nepăsare față de caracterul legal sau ilegal al tranzacției încheiate? **Față de proveniența bunurilor ce se oferă spre vînzare pe șoptite?**

„N-am știut că este infractor!" — răspunde deobicei cetățeanul amator de obiecte „de ocazie". Să presupunem că este așa. Dar dumneata, **cetățean major, om cu discernămînt, obligat să cunoști și să respecți legile țării, nu ți-ai dat seama că ceea ce ți se oferă pe căi ocolite, în condiții cu totul deosebite de cele normale, prezintă un caracter dubios?**

— Credeți-mă, n-am știut că tabla pe care am cumpărat-o de la **Marin Chirița** este furată — încerca să se „justifice" **Elisabeta Cearcă** din București, str. Stoica Ludescu nr. 31. (Ea a cumpărat de la M. C. — fost salariat la I.C.R. nr. 4 București — tablă galvanizată în valoare de 4 500 lei, sustrasă de pe șantierele de construcții).

Chiar dacă am admite că E. C. n-a cunoscut adevărata proveniență a tablei, faptul că a acceptat oferta propusă fără să-și pună cea mai elementară întrebare în legătură cu proveniența mărfii nu este o încercare tacită de a ocoli calea legală? „Naivitatea" a costat-o! Cum era și firesc, tabla a fost confiscată și redată avutului obștesc iar infractorul, fiind reținut, nu a mai avut posibilitatea să-i restituie contravaloarea „chilipirului". Acum păgubașa nu are altceva de făcut decît să aștepte pînă cînd M. C. își va ispăși pedeapsa. Răbdare și... speranțe deșarte, pentru că paguba produsă de M. C. este substanțială iar pedeapsa — pe măsura faptei.

Regretînd tardiv greșeala comisă, pensionarul **Nicolae Mușat** din comuna Pantelimon mărturisește deschis:

— La drept vorbind, eu mi-am dat seama că ceva nu este în regulă cu afacerea propusă de Niculina Dinescu. M-am gîndit: de unde are el, Gheorghe Florescu (concubinul Niculinei D.) atîtea uși și ferestre, de calitate mai bună decît cele care se execută în atelierele particulare, și totuși le vinde sub prețul obișnuit? Dar ce folos că m-am gîndit, că pînă la urmă a învins lăcomia, bat-o vina! Ce mi-am zis: „Dacă au mai luat și alții la un preț atît de convenabil, de ce să nu iau și

Mihai GROZAVU

(Continuare în pag. a II-a)

Un pericol subestimat:

POLUAREA ATMOSFEREI ÎN CAPITALĂ

Pe lîngă multiplele sale calități virtuale, civilizația contemporană comportă însă și unele „defecte" înglobate de multă vreme în termenul de maladii, comportînd un tratament ca atare. O asemenea maladie de proporții tot mai vaste este astăzi fenomenul de „poluare a atmosferei", „noul rău al secolului", cum l-au denumit cîțiva oameni de știință de reputație mondială. Mai e nevoie oare să explicăm cititorilor natura acestui fenomen, faptul că frecventele deversări de deșeuri, emanațiile de gaze nocive, depozitările de reziduuri rău mirositoare, fumul insuportabil eliberat de coșurile unor fabrici și uzine, gazele de eșapament etc., viciază, otrăvesc aerul pe care-l respirăm?

Existența acestei maladii a fost unanim recunoscută și în ceea ce privește zona Capitalei, unde aerul riscă să devină o „intoxicare" progresivă. S-a schițat chiar cadrul unor măsuri de combatere a flagelului. Anumite mari întreprinderi industriale, ca Uzinele Chimice Române, Fabrica de uleiuri vegetale „Muntenia", Fabrica de zahăr Chitila, Abatorul, Întreprinderea Ecarisajul, tăbăcăriile, fabricile de pielărie și încălțăminte, de săpun etc., au fost declarate „focare de impurificare a aerului". Uneori li s-au aplicat chiar și amenzi simbolice. Rezultatul: aceste unități continuă să arunce în atmosferă tot felul de reziduuri...

S-a mai spus că **Bucureștiul — datorită configurației sale geografice, este tot mai mult expus acestui pericol, subestimat de cei chemați să-l anihileze.** Persoanele care ne-au prezentat acest tablou sînt reprezentanți ai unor departamente, ai Inspectoratului sanitar de stat al municipiului București, ai unor institute de cercetări, chimiști reputați, specialiști în sociologie urbană, gospodari ai orașului, deci nu putem spune că ne-au vorbit în necunoștință de cauză.

Toată lumea recunoaște **de facto** existența răului, dar nimeni, practic, nu face nimic concret care să limiteze, cel puțin parțial, vicierea atmosferei Capitalei (sau dacă se face cîte ceva, sancțiunile sînt de natură să nu supere pe nimeni!). **Institutul de igienă din București ne-a pus la îndemînă savante studii de sinteză, privind datele problemei. Fără îndoială e nevoie și de așa ceva. Trebuie măsurat, evaluat pericolul pe județe, orașe, ramuri industriale, la scara întregii țări. Dar a te rezuma numai la atît înseamnă, practic, nimic. Care este soarta acestor docte studii? Rezultatele cercetării, plus recomandările făcute unităților industriale în culpă sînt îngropate curînd în dosare frumos rînduite, în rafturile institutelor de specialitate.**

Gospodarilor orașului, medicilor igieniști, chimiștilor, reprezentanților unor departamente care studiază de ani de zile această problemă — și care recunosc, ei înșiși, gravitatea poluării — nu li se pare că a sosit timpul să se treacă la fapte? Modul academic în care este privită astăzi problema poluării atmosferei se cere sprijinit neapărat de măsuri concrete. O asemenea opinie ne-a fost repetată cu insistență în cadrul anchetei, chiar de către cei care studiază fenomenul ca atare. Cine trebuie să ia măsuri eficiente de combatere a „răului acestui veac" care devine tot mai insinuant în viața noastră, mai dăunător, mai imens? Nu cumva Inspectoratul sanitar central de stat, Ministerul Sănătății, institutele de specialitate (IPROCHIM, IMNR, IPRAN), Consiliul popular al Municipiului București (în cazul Capitalei), I.T.B., chiar și Inspectoratul Miliției Municipiului București? Desigur. Dar dacă pînă acum conducătorii acestor instituții nu au cunoștință încă de faptul că se ocupă de studiul unei probleme, care nu e deloc teoretică, după cum s-ar crede, le propunem să-și dea întîlnire în cadrul unui simpozion, să pună punctul pe i, să elaboreze norme de protecție a aerului Capitalei. Nu ne putem consola cu „părerea" că Bucureștiul nu cunoaște încă proporțiile fenomenului de poluare atmosferică la scara altor metropole europene.

George CUIBUȘ

(Continuare în pag. a VII-a)

PAGINA A VI-A

● Abonamentul la moarte lentă
● De-o parte și de alta a zidurilor medinei
● Orașul-amfibie prefigurează citadela viitorului?

FACTORUL UMAN ÎN STRATEGIA DEZVOLTĂRII

Interviu cu Manuel PEREZ GUERRERO,
președintele Consiliului Economic și Social al O.N.U.

Palatul Națiunilor din Geneva a găzduit recent, timp de aproape patru săptămîni, lucrările celei de-a 45-a sesiuni a Consiliului Economic și Social al O.N.U. Agenda acestei reuniuni a fost foarte bogată, ordinea de zi a dezbaterilor cuprinzînd 37 de puncte. Printre problemele mai importante au figurat programul ajutorului pentru dezvoltare pe perioada 1970—1980, situația financiară a țărilor în curs de dezvoltare, probleme cu privire la valorificarea resurselor umane etc.

La încheierea lucrărilor sesiunii, am solicitat un interviu președintelui Consiliului Economic și Social, dl. Manuel Perez Guerrero. Firește, prima întrebare pe care i-am adresat-o s-a referit la unul din subiectele centrale ale discuțiilor: subdezvoltarea.

— Această problemă, e adevărat, a constituit centrul de gravitație al dezbaterilor. Cerințele urgente ale țărilor în curs de dezvoltare fac, de altfel de multă vreme, obiectul preocupărilor Organizației Națiunilor Unite. La actuala sesiune a Consiliului Economic și Social au fost analizate rezultatele ce se desprind din desfășurarea primului „deceniu al dezvoltării" (1960—1970), în vederea pregătirii celei de-a doua decade. După cum se știe, așa cum a reieșit și din „ediția New-Delhi" a Conferinței pentru comerț și dezvoltare, atenuarea decalajului economic existent între țările în curs de dezvoltare și țările industrializate este încă departe de a se realiza. Din numeroasele statistici prezentate Consiliului — și aș dori să menționez, în special, Studiul cu privire la economia mondială — bilanțul parțial care se poate face în urma primului deceniu al dezvoltării este nesatisfăcător. Datoria externă crescîndă și dezechilibrul tot mai accentuat al balanței comerciale a țărilor în curs de dezvoltare adîncesc prăpastia dintre țările în curs de dezvoltare și cele industrializate.

Tendința de industrializare a țărilor în curs de dezvoltare a fost slab conturată. Nu putem consemna decît dezvoltarea mai vie a ramurilor de infrastructură (căi de comunicație — șosele, poduri, căi ferate). Una din caracteristicile evoluției „lumii a treia" este considerabila atenție acordată agriculturii, care — e adevărat, fără a diminua importanța industrializării — oferă o bază solidă pentru armonizarea celor două sectoare. Se știe că dezvoltarea agriculturii contribuie, într-o măsură, la expansiunea altor ramuri economice, iar printre principalele elemente ale unei „strategii globale a dezvoltării", trebuie considerată politica de întărire a industriei alimentare.

Pornind de la rezultatele deceniului în curs, este necesar, în viitor, să depășim obiectivele simpliste care au determinat insucce-

A. LIMAN

(Continuare în pag. a VII-a)

Telegramă

Willy Spühler, președintele Confederației Elveției, a trimis o telegramă tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, prin care mulțumește călduros pentru urările care i-au fost adresate cu ocazia sărbătorii naționale a Elveției.

„În numele Consiliului Federal, se spune în continuare în telegramă, vă prezint cele mai bune urări de fericire personală și de prosperitate pentru țara dv.".

FAPTUL DIVERS

Atenție la gabarit!

Cine circulă pe șoseaua E 15 A (la intrarea în Alba Iulia, dinspre Cluj) constată că trecerea peste riul Ampoi nu se mai face pe podul mare de fier, ci pe deviație. Podul a devenit impracticabil. Ilie Cristian, șofer la I.M.T.F. Sebeș, transportînd cu autocamionul un excavator, a intrat cu viteză pe pod distrugînd suporții transversali de susținere. Paguba : 192 300 lei. Desigur, șoferul este vinovat : el a circulat fără autorizație de gabarit depășit. Dar n-a plecat la drum de capul lui. A primit dispoziție de la Valeriu Berea, șeful de coloană, și de la ing. Ioan Mucenicu. Prin urmare, lucrurile se complică. Dar în timp ce șoferul este trimis în judecată pentru recuperarea pagubei solidar cu întreprinderea unde lucrează, cellalți doi împricinați dau liniștiți declarații. De ce este întreprinderea solidară la recuperarea pagubei și nu acești doi salariați ai ei ? La urma urmelor, unul este șef de coloană, altul inginer. Au deci „gabaritul" necesar pentru o contribuție echitabilă.

O să-i pice fisa ?

Apropo de telefoanele publice. Știți cum funcționează. Ridici receptorul, introduci fisa și aștepți să vină tonul. Ion Popescu de pe Aleea Alionului nr. 4 București, neavînd cu cine vorbi la telefon, nu introducea în cutie fisa, ci... ranga ; și nu aștepta să-i vină tonul, ci să-i cadă fisele în servietă. S-a „servit" de vreo 30 de telefoane publice. Cele mai multe din cartierul Balta Albă. Dacă-l caută acum cineva pe Ion Popescu, sună „ocupat". Pentru cîțiva ani. Să-i fie detenția ușoară și, în sfîrșit, să-i pice și lui fisa.

Ursărească

De cîtva timp, pe pășunile de munte ale cooperativei agricole din Plăiești de Jos, județul Harghita, și-a făcut apariția un urs uriaș care face adevărate ravagii : ucide aproape zilnic cîte o vită a cooperativei agricole din localitate sau a membrilor cooperatori. Pînă în prezent, numărul animalelor omorîte se ridică la 15. (Pagubele pricinuite : 50 000 lei). Ce intenționează să întreprindă organele silvice și asociația vînătorilor ?

Dacă știți ceva...

În seara zilei de 6 august (orele 21) pe șoseaua națională Pitești — București, la km 82,350, cetățeanul Gheorghe Gheorghe, în timp ce călătorea pe o bicicletă, a fost accidentat mortal de un autovehicul neidentificat. Conducătorii auto care au folosit acest traseu — *și în mod special conducătorul autovehiculului care, imediat după săvîrșirea accidentului, la trecerea sa pe lîngă victimă, a executat o semnalizare luminoasă* — sînt rugați să colaboreze la identificarea vinovatului, făcînd cunoscute Inspectoratului miliției județene Dîmbovița amănunte în legătură cu cazul relatat.

Un Trabant la coș

Marin Duca din Hîrsești (Argeș) venise cu treburi la Pitești. A luat un loz în plic. Nu mai jucase pînă atunci la Loto. S-a uitat nedumerit la el și, văzînd că nu scrie „cîștigător", l-a aruncat la coș — și a plecat. Gestionarei Maria Trăistaru i s-a părut ceva curios : de ce se uitase omul atît de nedumerit la loz ? A căutat în coșul de hîrtii și misterul a fost dezlegat. În loc de „cîștigător", pe loz scria „Trabant 601". Gestionară corectă, Maria Trăistaru a plecat în grabă după cetățean, restituindu-i... norocul.

Funcționar comod

Nu-i un caz singular. Superficialitatea unora creează mari neplăceri altora. Agentul încasator remizier al circumscripției financiare a sectorului 6 din Capitală, Vasile Bogatan, avea de încasat o amendă de la un cetățean, în baza unui proces-verbal de contravenție primit de la Bacău. Căutîndu-l pe debitorul Stoica Petre, a greșit poarta. A intrat la nr. 1 — în loc să intre la nr. 1 A pe str. Sapienței. Aflînd că acolo locuiește Suciu Petre, agentul comod a conchis : „Stoica Petre zis Suciu Petre". Apoi a trimis o comunicare, prin care cerea întreprinderii „Tehnoforestexport" poprire pe salariul omului nevinovat. O formă crasă de birocrație. Noi nu tragem concluzii. Are cine. În schimb recomandăm... poprirea unor asemenea practici.

Rubrică redactată de :
Ștefan ZIDARIȚA
Gheorghe POPESCU
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

ÎN PERSPECTIVA UNUI NOU AN DE STUDIU

Preocupări pentru dezvoltarea capacității de instruire și influențare a învățămîntului de partid

Ne aflăm într-o perioadă cînd, după încheierea unui an de studiu în învățămîntul de partid, organele și organizațiile de partid analizează cu atenție modul cum s-a desfășurat, trag concluzii din experiența acumulată, fac pregătiri pentru a asigura o bună organizare a învățămîntului în viitorul an de studiu.

Este, desigur, un prilej de a investiga eforturile care se fac pentru a da viață orientării stabilite, în urmă cu trei ani, de Congresul al IX-lea al P.C.R. spre un învățămînt pătruns de spirit creator, dinamic și, totodată, de a contura mai bine ce trebuie făcut pentru ca orice manifestări ale rutinei, schematismului, șablonului, care sărăcesc conținutul propagandei și-i slăbesc forța de influențare să fie definitiv înlăturate. Acesta a fost mobilul anchetei întreprinse de noi, recent, în județele Arad, Cluj, Prahova, Timiș și municipiul București.

CADRUL ORGANIZATORIC CONDIȚIONEAZĂ CALITATEA ȘI EFICIENȚA CURSURILOR

În discuțiile purtate cu un mare număr de activiști de partid, lectori, propagandiști și cursanți a revenit, ca un leit motiv, ideea că **învățămîntul de partid este interesant, atractiv, eficient, în măsura în care este puternic ancorat în viață, în actualitatea cea mai stringentă a zilelor noastre, răspunzînd atît preocupărilor cursanților, cît și cerințelor etapei pe care o străbatem.** Deși asemenea deziderate vizează, neîndoielnic, în primul rînd **conținutul de idei** al studiului, totuși — asupra traducerii lor în viață exercită o puternică înrîurire — experiența o confirmă din plin — **modul în care sînt rezolvate problemele organizării învățămîntului, și în primul rînd cum se face înscrierea, cum sînt stabilite formele de studiu.**

— De mult a fost admis ca principiu de bază în organizarea învățămîntului — ne spunea **ION PARASCHIV**, șeful secției de propagandă a Comitetului județean de partid Prahova — optarea liberă a membrilor de partid pentru acea formă de învățămînt care îi interesează și pe care o consideră corespunzătoare nevoilor lor. Aceasta însă în bună măsură numai în teorie, pentru că practic ne-am întîlnit frecvent cu situații în care **birourile organizațiilor de bază „repartizau" oamenii într-o formă sau alta a învățămîntului, fără să stea de vorbă cu ei, să-i întrebe ce ar dori să studieze.**

Acest stil — observa **MIHAI ISTRATE**, secretarul comitetului de partid de la Uzina „1 Mai"-Ploiești — este imprimat chiar de unele organe conducătoare. Anul trecut, de pildă, pornisem la organizarea studiului pe baza dorinței și preocupărilor oamenilor din uzină. Dar... cu puțin timp înaintea deschiderii anului de învățămînt, a venit la noi tovarășul instructor care ne-a indicat ce forme să alcătuim, ce procent de înscriși să aibă fiecare. Pentru a atinge procentul stabilit, unele birouri au înscris oamenii de-a valma. Consider că acest sistem este cu totul anacronic și trebuie părăsit cu desăvîrșire, el constituind o rămășiță a concepției nejuste că important este numărul celor înscriși, cantitatea, și nu calitatea.

Ancheta noastră a scos la iveală și un alt aspect și anume **modul rutinier în care unele organe de partid concep organizarea învățămîntului.** Unele birouri de organizații — arăta **GEORGE TECULESCU**, șeful comisiei învățămînt de stat a Comitetului municipal de partid Arad — stabilesc an de an, în virtutea inerției, același fel de cercuri și cursuri, deși la o cît de sumară examinare a realităților din unitatea respectivă și-ar putea da seama că cei mai mulți oameni au studiat în asemenea forme. Reeditarea lor, firește, îi pune pe cursanți în situația de a repeta mereu același program. Mai poate fi oare vorba, în aceste cazuri, de un învățămînt interesant, atractiv? Cînd este vorba de învățămîntul de stat, nimeni nu contestă legile elementare ale pedagogiei și psihologiei după care numai o anumită perioadă din viață omul poate și trebuie să învețe într-un sistem fix. De ce în învățămîntul de partid nu am admite, cu consecvență, același principiu, de ce nu ne-am strădui ca pentru cei care au trecut prin formele obișnuite ale învățămîntului de masă să găsim **alte modalități** de a-i informa asupra a ceea ce e nou în politica internă și externă a partidului și statului nostru, în viața politică, socială și ideologică contemporană? De pildă, răspunsurile la întrebări, formă mult apreciată de cursanți, dar încă prea puțin folosită.

Rutina care se manifestă în organizarea învățămîntului, a remarcat **TEODOR DEATCU**, directorul cabinetului județean de partid Arad — își are originea, cred, în obiceiul care s-a încetățenit la multe organe de partid de **a aștepta pentru orice acțiune indicații și recomandări de la organele superioare.** Mereu primim telefoane, sîntem asaltați cu întrebări din partea unor secretari de organizații: *„ce forme de învățămînt să organizăm în acest an? ce fel de cercuri, cursuri?"* și nu odată la răspunsul nostru : *„organizați acele forme care răspund cel mai bine cerințelor"*, sîntem din nou întrebați : *„dar care sînt aceste cerințe?"* Ca și cum noi, de la cabinet, am putea să cunoaștem mai bine necesitățile unui colectiv sau altul, decît însăși organizația care activează nemijlocit în rîndurile lui. Este, desigur, mai ușor să primești rețete de-a gata, tematici elaborate la cabinet, decît să cercetezi realitatea, gradul de pregătire și nevoile fiecărui colectiv, să stabilești cu propriul cap acele forme de studiu care să răspundă cît mai bine acestor nevoi. Dar numai în acest fel învățămîntul își poate atinge scopul. De fapt, în tot ceea ce întreprinde, partidul nostru pornește de la studiul minuțios al realităților, de la cunoașterea nevoilor societății, consultîndu-se în acest scop cu masele cele mai largi. De ce nu am adopta acest procedeu, acest stil de muncă și cînd e vorba de organizarea învățămîntului de partid ?

Din cele arătate de interlocutorii noștri se desprinde o concluzie clară: **încadrarea administrativă a cursanților, rutina în organizare, cramponarea de anumite forme, care s-au perimat dăunează mult învățămîntului, constituind canale principale de pătrundere și perpetuare a manifestărilor de formalism, de schematism și șablon. Se impune mai multă îndrăzneală și inițiativă pentru înlăturarea a ceea ce este depășit, orientarea hotărîtă, pe baza unei bune cunoașteri a nivelului de pregătire, a preocupărilor fiecărei categorii de cursanți, spre acele forme care oferă cele mai bune posibilități de transmitere a ideilor partidului.**

SUBSTANȚA VIE A DEZBATERILOR

Suportul solid al interesului pe care îl poate stîrni o anumită formă de studiu în rîndurile participanților îl constituie, fără îndoială, **plusul de cunoștințe** pe care îl transmite. Politica partidului nostru, întemeiată pe studiul științific al realităților țării, spiritul creator în care sînt abordate și rezolvate multiplele probleme ale înaintării pe calea desăvîrșirii construcției socialiste oferă continuu învățămîntului de partid elemente noi. Mulți interlocutori și-au exprimat dorința de a aborda în viitorul an de studiu și a adînci cunoașterea principiilor, temeiurilor teoretice după care se conduce partidul nostru în realizarea ansamblului de măsuri luate de la Congresul al IX-lea și pînă în prezent. Pentru activiștii organelor de partid și de stat județene și municipale — ne spunea tovarășul **TEODOR DEATCU** — studierea în adîncime, în cadrul unui curs special, a problemelor perfecționării conducerii și planificării economiei naționale va constitui o preocupare de bază. Intenționăm ca acestor cadre să le oferim prilejul de a audia expuneri ale unor lectori ai C.C. al P.C.R., specialiști din cadrul C.S.P.

Tovarășii **VASILE OLTEANU**, șeful secției de propagandă a comitetului județean Cluj, **DOREL ZĂVOIANU**, șeful catedrei de filozofie a cabinetului județean Arad, au relevat interesul deosebit pe care-l suscită în rîndurile cadrelor de partid și de stat, ale diferitelor categorii de intelectuali problemele teoretice pe care le ridică procesul în plină desfășurare de dezvoltare a democrației socialiste, acțiunea legilor obiective în societatea noastră, creșterea rolului conducător al partidului. Asemenea teme, ca și altele inspirate din aspectele fundamentale ale construcției socialiste, se vor afla în centrul programelor de studiu.

Desigur, în abordarea și studierea unor asemenea teme teoretice cu profunde implicații practice — ne spunea tovarășul **TEODOR UNGUREANU**, director-adjunct al cabinetului județean de partid Timiș — trebuie evitate deficiențele manifestate anul trecut și în primul rînd lipsa de pricepere în sesizarea elementelor noi, originale. Esențial este ca învățămîntul de partid să nu fie un cadru de discuții formale, bucurești, ci un mijloc ideologic viu, de evidențiere a tuturor elementelor noi ce intervin în politica partidului, de găsire a căilor celor mai adecvate de materializare a acestora în activitatea curentă.

Un vast cîmp de receptare a noului oferă învățămîntului de partid marile transformări din lumea contemporană, avîntul fără precedent al cunoașterii umane, care revoluționează știința și tehnica, influențează profund producția materială și întreaga viață socială. În această ordine de idei — remarca tov. **ION JINGA**, secretar al comitetului județean Prahova — nu putem să nu observăm că deși sfera de probleme abordate s-a lărgit, aceasta este încă restrînsă în raport cu cerințele. Departe de mine intenția de a pune semnul egalității între funcțiile învățămîntului de partid și cele ale universităților populare sau ale oricăror altor mijloace de răspîndire a cunoștințelor științifice, dar cred că **a aborda** în cadrul lui **probleme și discipline noi din științele sociale sau problemele teoretice pe care le ridică noile cuceriri din științele naturii este un imperativ al vremii.** Experiența anului trecut ne-a arătat că asemenea subiecte atrag ca un magnet. Unele simpozioane despre direcțiile revoluției tehnico-științifice și consecințele ei sociale s-au bucurat de un deosebit succes.

Pentru cadrele din economie mi se pare că pe primul plan ar trebui să înscriem în programul de studiu asemenea discipline noi ca știința conducerii proceselor economice, a organizării producției și a muncii, cibernetica economică, sistemul informațional în economie — pe care nu avem prilejul să le studiem în alt cadru — spunea ing. **GEORGE STOCA**, de la Fabrica de ventilatoare București. De ani de zile ne mărginim la aceleași teme de economie concretă; discutarea lor este, firește, de mare utilitate și trebuie continuată, desigur cu grija de a nu bate pasul pe loc, de a ne opri asupra aspectelor noi. Dar pe lîngă aceste teme nu văd de ce nu am aborda domenii ca cele amintite, care devin în tot mai mare măsură o componentă a vieții economice moderne.

Mi se pare bună—a spus dr. **ILIE NEACȘU**, directorul cabinetului municipal de partid București — metoda care a început să fie practicată în ultimii ani, ca **organizațiile de partid din instituțiile științifice, de creație, învățămînt etc., să stabilească ele însele, pe baza consultării celor interesați, temele de studiu.** În felul acesta există garanția că diferitele categorii de intelectuali vor studia realmente ceea ce-i interesează, ceea ce le poate fi de folos în activitatea lor. Pe baza consultărilor pe care Cabinetul municipal le-a întreprins în rîndurile intelectualilor, putem afirma de pe acum că în noul an, în formele superioare de studiu care vor ființa fie în instituții, fie pe lîngă cabinetele de sector sau cabinetul municipal, vor fi abordate teme ca : în domeniul filozofiei, socialismul și evoluția națiunii, socialismul și progresul moral, cultură și civilizație, probleme ale organizării politice a societății, probleme actuale ale cunoașterii științifice, scientica, semantica și filozofia limbajului etc. ; în domeniul economiei probleme actuale ale organizării științifice a muncii și sociologiei muncii, ale cercetării pieței interne, circuitul economic mondial etc.

Avîndu-se în vedere **problemele de mare actualitate ale vieții internaționale** este deosebit de manifestă — sublinia conf. univ. **DAVID FRENKEL**, de la Institutul politehnic Timișoara. Evenimentele politice care se succed cu rapiditate pe plan extern sînt atent urmărite și amplu comentate. Așteptăm de la învățămîntul de partid un ajutor prompt, calificat în înțelegerea aprofundată a acestor evenimente, în explicarea poziției partidului nostru față de ele, a activității sale pătrunse de înaltă principialitate, pentru apărarea păcii și securității în Europa și pe plan mondial, pentru apărarea unității mișcării comuniste și muncitorești, pentru întărirea frontului mondial al forțelor păcii, democrației și socialismului.

SPIRIT ANALITIC, EXPUNERE LIBERĂ ÎNTR-UN CLIMAT CONSTRUCTIV

Relevînd importanța receptării noului, a ancorării învățămîntului în miezul actualității, numeroși interlocutori au subliniat că acesta reprezintă doar punctul de plecare, primul pas spre un învățămînt interesant. Pasul următor și care mi se pare cel puțin tot atît de important, este — spunea tov. **MIRCEA TĂUTAN**, secretarul organizației de partid de la Uzina „Unirea"-Cluj — **să creăm în cercuri, cursuri, climatul unor dezbateri vii, libere care să stimuleze gîndirea oamenilor, să dezvolte capacitatea lor de a analiza și interpreta faptele, evenimentele de pe pozițiile principiale, politice și filozofice ale partidului nostru.** Este o cerință pe care conducerea partidului nostru a formulat-o cu insistență în ultimii ani, dar trebuie să recunoaștem că deși s-au făcut progrese reale în această direcție, ne mai întîlnim încă cu destule manifestări de șablon, rigiditate și schematism în propagandă care frînează gîndirea. Ele sînt întreținute prin anumite metode scolastice în conducerea seminariilor, de care unor propagandiști le vine greu să se dezbare. Tipică mi se pare în această privință înclinarea unora de a nu ieși din litera documentelor de partid, de a reduce discuțiile din seminarii la simpla repetare a acestora.

Există la unii propagandiști, lectori — a remarcat tov. **NOE ARTUR**, propagandist la Consiliul popular al Municipiului București — o anumită reținere față de exprimarea liberă a opiniilor proprii, a cunoștințelor dobîndite, a modului de a înțelege o teză, o teorie, o situație oarecare. La un seminar cu propagandiștii ținut la cabinetul de sector am îndrăznit să ies din litera manualului, să fac o apreciere personală — nu știu dacă era justă sau nejustă Lectora a intervenit speriată : *„Tovarăși, discutăm numai pe baza documentului. Nu vrem să facem greșeli"*. Este, cred, timpul să renunțăm o dată pentru totdeauna la asemenea atitudini rigide, închistate. Punctul de vedere al partidului nostru în această privință a fost exprimat clar prin înseși cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu și îmi voi permite să le citez : **„Desigur, în cadrul dezbaterii largi a problemelor care privesc viața poporului pot apare păreri diverse, unele chiar greșite. În aceasta nu trebuie să vedem nimic dăunător pentru interesele dezvoltării societății noastre. Nu trebuie să existe din această cauză teamă sau reținere în organizarea dezbaterii publice a problemelor politicii noastre. Dimpotrivă, tocmai dezbaterea largă ajută la lămurirea problemelor, la ridicarea conștiinței politice a maselor, la dezvoltarea răspunderii tuturor cetățenilor față de patrie, față de cauza construcției socialiste, față de interesele păcii și socialismului în lume"**. Firește, confruntarea liberă a părerilor nu are nimic comun cu pasivitatea față de concepțiile străine, față de ideile retrograde. Este, dimpotrivă, necesar să dezvoltăm o înaltă combativitate față de asemenea concepții și idei — o combativitate bazată nu pe calificative și etichetări, ci pe forța argumentației.

Cuvinte de bună apreciere au avut interlocutorii noștri pentru **sistemul practicat tot mai frecvent în ultimii ani de a solicita întrebări cursanților, fie înainte, fie pe loc în seminarii.** Este o cale directă, promptă de a cunoaște preocupările oamenilor, de a-i ajuta să-și clarifice tot ceea ce nu au înțeles pe deplin, de a risipi eventuale confuzii, păreri greșite. Se întîmplă însă că organizatii de partid, activiști de la cabinete, în loc să caute să afle ceea ce realmente le e neclar oamenilor, „prefabrică" întrebări, le tocesc cu desăvîrșire ascuțișurile, transformîndu-le pe toate în chestiuni simple, care nu mai solicită din partea celui ce trebuie să răspundă efort de gîndire, de documentare personală. Într-o astfel de haină reconfecționată sistemul își pierde însăși rațiunea de a fi.

În pregătirea noului an de studiu — a subliniat tov. **AURICĂ MATEESCU**, directorul cabinetului județean de partid Prahova — se impune să acordăm o mult mai mare atenție selecționării lectorilor și propagandiștilor, atragerii în rîndurile lor a celor mai pregătite cadre. În întreprinderile și comunele județului nostru mai sînt încă propagandiști necorespunzători, aproape 10 la sută dintre ei neavînd pregătire nici măcar la nivel de școală medie ; alții îndeplinesc de mulți ani această funcție, mai mult în virtutea inerției, decît a posibilităților lor reale de a o onora.

Mai mulți propagandiști au exprimat cerința ca pregătirea lor la cabinetele de partid să nu se rezume la seminarii școlărești, la repetarea unor lucruri de mult știute, ci să îmbrace mai ales forma unor **dezbateri libere, a unor schimburi utile de opinii între propagandiștii și lectorii cu înaltă pregătire.**

Munca de îndrumare a propagandiștilor se impune mai ales sub aspectul **informării lor operative** asupra problemelor celor mai noi ale politicii interne și externe ale partidului și statului nostru — arăta tovarășul **TEODOR POPA**, director-adjunct al Liceului nr. 16 Cluj. — Iată de ce socotesc necesar ca, în viitor, la unele ședințe ale activului județean de partid să fie invitați propagandiști de la formele superioare de studiu și lectorii comitetului municipal de partid — deziderat realizat doar în parte și sporadic pînă acum.

★

Necesitatea adoptării de către organele și organizațiile de partid a unei concepții suple, elastice, străbătute de mobilitate și dinamism asupra învățămîntului de partid, cerința stringentă de a promova acele forme și metode de studiu capabile să propage în chip viu, eficient ideile partidului, ni se par a fi concluziile esențiale ale anchetei de față.

În acest scop, se impune ca în perioada ce urmează, membrii comitetelor județene, municipale, orășenești și comunale de partid, aparatul acestora, grupurile de lectori să ajute concret organizațiile de partid în organizarea noului an de învățămînt, în funcție de cerințele actuale ale muncii ideologice, de condițiile și posibilitățile reale existente în organizațiile de partid.

Ada GREGORIAN,
Ion SPĂLĂTELU,
Gheorghe ZAMFIR

Solicitudine deficitară la oficiul de pensii

În fiecare lună, zeci și sute de mii de pensionari sînt vizitați la domiciliu de factorii poștali. Pensia pe care o primesc e o răsplată binemeritată a anilor de muncă. Necontenit, în virtutea timpului ireversibil, alți oameni ajunși la vîrsta pensionării sau pensionați temporar pentru a-și îngriji sănătatea își întocmesc formalitățile pentru a-și primi drepturile ce li se cuvin. Cum sînt întocmite dosarele de pensionare, cum și cînd sînt ele rezolvate ? Am adresat aceste întrebări inginerului Alexandru Lazăr, directorul Direcției pentru problemele de muncă și ocrotiri sociale din județul Mureș.

— Cu toate greutățile întîmpinate, stadiul rezolvării dosarelor de pensionare este avansat — ne-a declarat interlocutorul nostru. Spun „greutăți", pentru că de la fostele oficii de prevederi am moștenit un mare număr de lucrări nerezolvate. Am reușit să aducem la zi lucrările de stabilire a pensiilor, emițînd decizii pentru noile dosare intrate pînă la data de 23 iulie. În momentul de față mai avem de efectuat 594 lucrări de recalculare-transformare, adăugire, precum și dosarele de pensionare intrate la oficiu în ultimele zile.

Totuși, numărul relativ mare al actelor restante și timpul îndelungat parcurs de dosare de la intrare și pînă la elaborarea deciziei nu sînt de natură să ne facă prea optimiști. Ioan Blaga, instructor al comitetului județean de partid, ne-a informat că aproape zilnic numeroși cetățeni vin cu sesizări și reclamații. În majoritatea cazurilor este vorba tocmai de nerezolvarea dosarelor, de tărăgănarea luării de decizii cu lunile. „Am înaintat oficiului din Tîrgu Mureș dosarul complet de pensionare pe data de 16 aprilie — ne spune Silvia Rădulescu. Am primit decizia cu două luni întîrziere, iar drepturile bănești nici pînă acum". Adresîndu-ne oficiului în legătură cu această sesizare, ni s-a răspuns că plata nu s-a executat din cauza unei „erori". În ce constă așa-zisa „eroare" ? Funcționarul care a operat lucrările nu a schimbat coperta dosarului și l-a trecut la dosarele pensionarilor vechi. „Mai aveți puțină răbdare pînă la plata următoare, în august" — i s-a răspuns reclamantei. Deci, timp de 4 luni de zile un om este frustrat de drepturile lui legale din cauza neglijenței unui funcționar.

Tot din cauza unor asemenea erori trebuie să rabde și un alt pensionar, Mihai Chitacu din Iași. „Am schimbat temporar domiciliul — spune el — și nu mi s-a achitat încă pensia pe luna iunie, nici după ce am trimis oficiului două cereri, o telegramă și o carte poștală pentru răspuns. Am muncit în învățămînt timp de 40 de ani, iar acum mă văd într-o situație precară dintr-o condamnabilă lipsă de interes a tovarășilor de la Oficiul din Tîrgu Mureș.

Am avut ocazia ca să participăm la audiențele organizate într-una din zilele trecute la sediul oficiului. Informarea publicului se face cu multă indiferență. Iată două din formulele invariabile folosite de funcționarii oficiului : „Bine, am notat, acum lasă-ne în pace că avem alte treburi mai importante", „Du-te acasă, tovarășe, stai liniștit și cînd o să-i vină rîndul și actului dumitale, ne vom ocupa de el".

Comportările de acest fel ale funcționarilor cu petiționarii, cu cei care le solicită sprijinul trebuie curmate cu toată hotărîrea. Vin în audiențe oameni bătrîni, unii dintre ei bolnavi sau invalizi. Nici măcar scaune pe care să stea „pînă le vine rîndul" nu există. Neputînd aștepta prea mult în picioare, unii încearcă să ajungă direct în camera inspectorilor sau a șefului de oficiu, dar zadarnic. Ușa din față este baricadată de niște dulapuri peste care nu se poate trece.

Ritmul lent de lucru, erorile frecvente și o serie de sesizări ne-au determinat să facem o vizită și la serviciul de pensii din municipiul Sighișoara. Ștefan Bogolea, funcționar al serviciului, ne-a dat unele exemple în acest sens. Dosarul de pensionare al lui Ioan Havadi din satul Viforoasa, de exemplu, a fost înregistrat la oficiul de pensii din Tîrgu Mureș la data de 20 mai a.c., apoi a stat aici aproape 2 luni fără să fie trimis spre rezolvare serviciului din Sighișoara. Aceeași soartă a avut-o și dosarul lui Kovács Bela, de la I.C.T. Fintinele.

La tărăgănarea rezolvării cererilor de pensionare o parte din vină au, adesori, și cei care sînt chemați să întocmească dosarele de pensionare, respectiv salariații însărcinați cu această muncă din cadrul întreprinderilor și instituțiilor. Dosarul lui Tănase Ironim, de la cooperativa „Prestarea" din Sighișoara, a fost înaintat peste termenul de trei luni stabilit de lege. Cine plătește cetățeanului cele trei luni pierdute ? Normal ar fi să suporte consecințele cel care se face vinovat de întîrzierea depunerii dosarului.

Iată, așadar, de ce am spus că nu sîntem la fel de optimiști ca tov. ing. Alexandru Lazăr în privința felului în care se rezolvă dosarele de pensionare la oficiul din Tg. Mureș. În cele relatate am relevat cîteva din neajunsurile existente. Este necesar să existe mai multă operativitate în rezolvarea în termenul prevăzut de lege a dosarelor de pensionare, a scrisorilor și sesizărilor. Să existe o mai mare preocupare pentru plata la timp a pensiilor, urmărirea debitelor create și, mai ales, mai multă grijă, înțelegere și răbdare față de omul care a devenit pensionar și are dreptul să se odihnească în tihnă pentru o activitate îndelungată dedicată societății.

Lorand DEAKI
corespondentul „Scînteii"

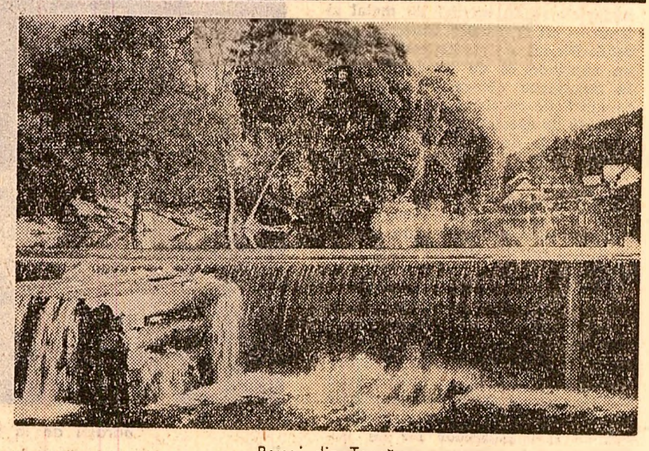

Peisaj din Tarcău

Foto : Dan Er. Grigorescu

Între tentația și capcana „CHILIPIRULUI"

(Urmare din pag. I)

eu ? I-am dat lui Florescu 2 800 lei bani gheață — economii din pensie. Și cu ce m-am ales ? Ușile și ferestrele au fost confiscate pentru că erau furate de pe un șantier, iar hoțul a fost condamnat la 13 ani închisoare.

Celor din această categorie li se potrivește zicala : „Dă-mi, doamne, mintea cea de pe urmă" ; au șanse să se leculiască de mirajul chilipirurilor. **Există însă și alții pe care afacerile tenebroase nu numai că nu-i îndeamnă la reflecții sănătoase, dar chiar îi atrag în capcana infracționismului.**

Ion Jifcovici, fost tehnician la P.T.T.R., s-a lăsat tentat inițial de oferta „generoasă" a lui **Ion Ioniță**, pe atunci electrician la serviciul mecanic-șef din cadrul I.P.R.S.-Băneasa : de a-i procura cîțiva semiconductori pentru a-și construi un aparat de radio. Apoi, la îndemnurile lui Ioniță, el a mai primit și alte piese de radio sustrase de la I.P.R.S. Cu timpul, prinzînd și gustul unor reparații ocazionale, a devenit principalul client al infractorului care, la rîndul său, sustrăgea piesele în complicitate cu **Sofia Marinescu.** Cîrdășia de interese i-a reunit în cele din urmă pe aceeași bancă a acuzării... „Cine se aseamănă, se adună".

Spuneam la început că jongleurii cu chilipirurile (după cum se vede, în majoritate lucruri de furat) preferă, în raporturile lor cu clientela ocazională, vestimentul anonimatului. Există însă și cazuri în care elementele ahtiate după venituri obținute pe căi ilicite își găsesc o „piață" prielnică chiar în rîndul unor cunoscuți sau al unor colegi de serviciu. **În loc să le refuze propunerile dubioase și să-i ia de guler, demascînd astfel parazitul strecurat în rîndul celor ce muncesc, se găsesc cîte unii care, direct sau tacit, încurajează aceste practici speculative.** În prezent se cercetează „combinațiile" lui **Gheorghe Bucos**, fost salariat la întreprinderea „Adesgo", care a sustras importante cantități de produse : tricot imprimat, relon alb, ciorapi de damă. O mare parte dintre aceste produse — zeci de metri tricot și zeci de perechi de ciorapi de damă — au fost plasate de **Maria Ciucă**, de la I.F.A.-Măgurele, unor salariate din institut, printre care **Crina Brîndei, Sofia Lupescu, Victoria Rotaru**, laborante. Cum se explică faptul că ele nu s-au gîndit nici o clipă la aspectul ciudat al ofertelor făcute de Maria Ciucă ? Nu le-a dat de bănuit sursa de aprovizionare a acestui... magazin ambulant ?

Acceptarea cu ochii închiși a ofertelor dubioase, tentația de a dobîndi obiecte așa-zise „de ocazie", nepăsarea față de caracterul ilicit al unor astfel de aranjamente — sînt tot atîtea condiții pe care știe să le speculeze (la propriu și la figurat) profitorul. **Vrînd-nevrînd, cetățeanul ademenit nu face altceva decît să dea apă la moara trîntorilor, să subvenționeze cu propria sa trudă viața de huzur a unor paraziți sociali.**

Iată o probă concludentă. **Mihai Rudeanu**, din Mînăstireni-Botoșani, a fost condamnat pînă în prezent de cinci ori pentru furturi și speculă. Niciodată însă după ispășirea pedepselor nu s-a hotărît să înceapă o activitate cinstită. În intervalul dintre ultimele două condamnări a desfășurat o intensă activitate speculativă, intrînd în relații și cu diverși afaceriști străini. A rezultat că M. R. și complicii pe care și-i asociase în afaceri dispuneau de sume de bani în numerar și mărfuri destinate revînzării care totalizau peste 115 000 lei. Dacă la aceasta adăugăm cheltuielile prilejuite de o existență de huzur și desfrîu, dobîndim o imagine și mai completă a veniturilor realizate de acești indivizi care-și bizuie ocupația pe „contribuția" amatorilor de chilipir.

Firește, orice om de bună credință este cuprins de indignare față de implicațiile unor astfel de practici ilegale, incompatibile cu spiritul de echitate socială. Nu trebuie uitat însă că stîrpirea lor depinde nu numai de ascuțișul legii, de activitatea organelor specializate, ci și de aportul activ, ferm al fiecăruia dintre noi. „NU !" acestor combinații parazitare.

pagina economică

LA FABRICA DE TRICOTAJE DIN BRAȘOV

„CE SE TRICOTEAZĂ AZI SE DEȘIRĂ MÎINE"

Nu de mult, Ministerul Industriei Ușoare a restructurat retroactiv planul de producție al Fabricii de tricotaje Brașov, diminuîndu-l cu 40 000 tricotaje pe trimestrul doi. O atare măsură stîrnește, pe bună dreptate, nedumerire ! „Cum adică — se întreabă omul de bună credință — în timp ce colectivele de întreprinderi din întreaga țară își intensifică eforturile pentru realizarea sarcinii trasate de partid privind creșterea suplimentară a producției, acest ministeraprobă o reducere a planului la una din unitățile în subordine ?"

Să vedem ce cauze au împiedicat să fie realizate integral, în această întreprindere, sarcinile de plan pe trimestrul II stabilite inițial și, în același timp, pe ce considerente se bazează conducerea întreprinderii cînd solicită ministerului să-i reducă planul și pe trimestrul în curs. Oare sarcinile prevăzute inițial au depășit posibilitățile de care dispune fabrica ? Nicidecum. Atunci ?

O investigație întreprinsă în rîndul cadrelor de conducere și de specialitate din fabrică ne-a dat posibilitatea să descifrăm că nerealizarea în întregime a sarcinilor de plan pe trimestrul II își are rădăcina, în principal, în greutățile provocate de calitatea necorespunzătoare a firelor livrate de întreprinderile furnizoare.

— Necazurile — ne-a spus ing. *Maria Datcu*, directoarea întreprinderii — au apărut pe la începutul acestui an, o dată cu trecerea la fabricarea de tricotaje din fire P.N.A. (melană) de proveniență indigenă. De fapt totul pornește de la calitatea vopsirii. Specialiștii ministerului n-au găsit deocamdată „cheia" unei vopsiri corespunzătoare. Firele livrate de furnizori sînt „zebrate", adică conțin deosebiri de nuanță. Surprinde faptul că, uneori, apar nuanțe diferite chiar la același fir.

Pentru uniformizarea culorii firelor și înlăturarea „zebrărilor", furnizorii, ca și Fabrica de tricotaje Brașov — care posedă și ea o vopsitorie — supun o parte din fire unui proces de nuanțare, adică de revopsire. E adevărat că prin această operație unele partizi de fire ies mai uniforme, dar cu prețul unor cheltuieli suplimentare. Operația de revopsire încurcă însă firele ce formează sculurile și acestea așa sosesc în secția depănat din fabrică. Ce se întîmplă în asemenea cazuri ? Iată ce ne-a spus tov. *Domnica Moise*, tehnologul secției :

— Sculurile primite în acest an de la Filatura de lînă pieptănată din Capitală — principalul nostru furnizor, ca de altfel și de la „Industria lînei" din Timișoara, sînt foarte încurcate. Un scul cîntărește 100 grame în medie, dar pentru a-l depăna, o muncitoare are nevoie uneori de o jumătate de oră. Cît timp îi va trebui unei muncitoare să-și realizeze, în asemenea condiții, norma de 22 kg ? Nu-i de mirare că și muncitoarele cele mai bune au rămas sub normă în ultimele luni.

Greutățile provocate de vopsirea necorespunzătoare a firelor nu se rezumă la atît. Deosebirile de nuanțe devin pe deplin vizibile abia în tricot. Apariția „zebrărilor" în tricot duce în mod automat la deșirarea pieselor tricotate. În prima jumătate a anului au fost deșirate, din această cauză, mii de bucăți de tricot. Nu se poate preciza exact cît la sută din producție s-a deșirat : unii spun că vreo 20 la sută, alții 25 la sută. Dar ceea ce se știe precis este că, față de patru mașini de deșirat tricotul cît au existat anul trecut în secție, numărul acestora s-a ridicat în trimestrul II la 16 — și toate au fost folosite din plin.

Deșiratul tricotului a avut numeroase implicații asupra bunei desfășurări a producției. În loc să lucreze în exclusivitate la tricotat, muncitoarele se văd nevoite să-și consume o parte din cele 8 ore de lucru pentru deșiratul bucăților care conțin „zebrări". Este o nouă versiune a legendei meșterului Manole : ce se tricotează azi, se deșiră mîine. Chiar și mașinile mecanizate nu sînt folosite la randamentul stabilit. Ca să se poată deșira tricoturile defecte, mașinile sînt reglate să lucreze la o viteză redusă. În asemenea condiții, este lesne de înțeles că muncitoarele nu își pot realiza întotdeauna sarcinile de producție.

Nu este însă vorba numai de firele vopsite neuniform sau de sculurile încîlcite. În nu puține cazuri, fabrica a primit și fire cu o rezistență scăzută la rupere. Firele 36/2 P.N.A. livrate de „Industria lînei" din Timișoara au o rezistență mult mai redusă decît firele similare furnizate de filatura din Capitală. Se provoacă, astfel, ruperi în timpul depănării și, în consecință, timp pierdut cu înnodarea. În plus, firele livrate atît de Filatura de lînă pieptănată-București, cît și de „Industria lînei"-Timișoara și, mai recent, de Fabrica de postav-Buhuși, conțin multe napeuri, flameuri și noduri mari.

Este de adăugat și un alt fapt. Multe necazuri provoacă muncitorilor din întreprinderea brașoveană nu numai firele P.N.A., ci și cele din lînă pură. Ca și la primele, fenomenul „zebrărilor" este frecvent, iar în ce privește rezistența firelor se observă aceeași inconstanță, din care cauză se rup dînd naștere la „tăieri" în tricot.

— O parte din firele de lînă pură — ne spune maistrul *Geza Kadar*, șef de schimb — se remarcă printr-o neregularitate la rezistență și printr-o elasticitate scăzută. Noi am sesizat în nenumărate rînduri Filatura de lînă pieptănată din București. Nu de mult ni s-a comunicat că s-au luat măsuri pentru creșterea rezistenței la rupere a firului, prin mărirea torsiunii. Din păcate, această soluție s-a dovedit cu totul ineficientă. Firele cu torsiune mărită dau naștere la „circei", care duc la ruperi și la „tăierea" tricotului. Or, aceasta înseamnă să oprești mașina timp de cîteva ore.

Nu-i mai puțin adevărat că o parte din cauzele care au generat această stare de lucruri își au originea chiar aici în fabrică. Deficiențe serioase stăruie mai ales la vopsitorie. În nu puține cazuri, repetarea vopsirii unor partizi de fire este o consecință directă a funcționării defectuoase a aparatelor de vopsit.

Calitatea necorespunzătoare a firelor, ca și propriile neajunsuri stînjenesc eforturile colectivului pentru realizarea sarcinilor de plan, în sortimentele stabilite, au implicații asupra calității produselor, asupra activității economico-financiare a întreprinderii. Astfel, față de 90 la sută produse de calitatea I, cît prevede planul, s-a realizat numai 88 la sută. Aceasta a influențat negativ asupra beneficiului întreprinderii, care a fost diminuat cu peste 100 000 de lei. Ce-i drept, conducerea fabricii a căutat să valorifice firele deșirate, refolosind o parte din ele pentru fulare. Dar fularele nu pot compensa lipsa altor articole tricotate. Chiar și în acest caz fabrica înregistrează cheltuieli suplimentare, prin faptul că firele respective sînt prelucrate de două ori. Ce se întîmplă cu firele „zebrate" ? O parte sînt depozitate într-o magazie intermediară, plină pînă la refuz. Sute și mii de kg. Deocamdată, acestor fire nu li s-a găsit o întrebuințare, imobilizîndu-se astfel însemnate fonduri bănești, iar situația care s-a creat în această întreprindere nu este de natură să creeze un cadru favorabil pentru experimentarea noului sistem de salarizare și a majorării salariilor.

Greutățile prin care trece colectivul acestei fabrici sînt cunoscute Ministerului Industriei Ușoare încă de la apariția lor. Faptele arată că organele de resort din minister s-au dovedit puțin receptive față de semnalele sosite de la Brașov. Încercările întreprinse pentru a ajuta fabrica au fost sporadice și ineficace.

Din discuții s-a desprins și un alt fapt. Anume că în situația fabricii de tricotaje Brașov se găsesc și alte unități cu profil similar din țară. Iată de ce considerăm necesar ca Ministerul Industriei Ușoare să întreprindă măsuri grabnice în vederea rezolvării problemei vopsirii firelor din P.N.A., ca și a altor probleme importante. În acest sens s-a făcut o propunere : să se organizeze un colectiv format din specialiști ai întreprinderii furnizoare de melană și chiar ai Ministerului Industriei Chimice, ai filaturilor și vopsitoriilor, ca și ai fabricii de tricotaje, colectiv care să analizeze aprofundat originea tuturor defectelor de vopsire și filare și să propună măsurile eficiente pentru remedierea actualei situații.

Nicolae MOCANU
corespondentul „Scînteii"

Fiecare palmă de pămînt — folosită gospodărește!

tribuna experienței înaintate

Înființată prin arondarea fostelor gospodării de stat Avereşti, Huşi, Risești și Răducăneni, Întreprinderea agricolă de stat Huși deține azi o suprafață de peste 7 000 ha, organizată în 14 ferme. Datorită faptului că cea mai mare parte a terenului e situat în pantă, majoritatea fermelor au un caracter viticol.

Intreprinderea noastră are o bună experiență în ce privește folosirea rațională a pămîntului. În trecut, datorită reliefului accidentat și solului puțin fertil, însemnate suprafețe de pămînt rămîneau nefolosite sau dădeau producții extrem de mici. În 1960, de exemplu, circa 900 ha de pămînt din cadrul unităților care formează azi întreprinderea, erau brăzdate de ravene și acoperite de mărăcinișuri. La fosta gospodărie de stat Huși, terenurile neproductive reprezentau 21 la sută din suprafața totală, iar la Răducăneni — 17 la sută.

Punerea în valoare a acestor terenuri, folosirea în mod gospodăresc a fiecărei palme de pămînt, a constituit una dintre preocupările principale ale specialiștilor și muncitorilor din cadrul întreprinderii. Și fiindcă terenurile erau situate în pantă, improprii culturii cerealelor, în ultimii ani s-a întreprins o largă acțiune de ameliorare și plantare a dealurilor din jurul Hușilor cu viță de vie și pomi fructiferi. Numai în ultimii cinci ani suprafața cultivată cu vii a crescut cu peste o mie de hectare, iar cea de pomi — cu 300 ha. Dealul Lohanului, unde pînă de curînd nu aveau ce paște nici caprele, a devenit, prin amenajările făcute, o podgorie de toată frumusețea. Au fost plantate cu viță de vie peste 200 ha de teren neproductiv.

Înființarea întreprinderii agricole de stat a creat condiții și mai bune pentru desfășurarea acestei acțiuni. Pămîntul poate fi mai bine gospodărit, iar mașinile sînt folosite din plin. Am ajuns în momentul de față la o suprafață cultivată cu viță de vie de 1 600 ha, iar în 1970 suprafața totală cu vie va fi de 2 500 ha. Trebuie să subliniez încă o dată că în acest scop folosim numai terenurile în pantă, neproductive, pe care în momentul de față, nu recoltăm nimic. În această privință am dobîndit o bună experiență. Pentru cei care lucrează în condiții asemănătoare cu ale noastre, aș putea reda cîteva dintre metodele de lucru pe care le folosim. Terenul variat și condițiile deosebite au impus aplicarea unui complex de măsuri speciale. A fost nevoie, pe de o parte, de combaterea eroziunii solului prin crearea de benzi, terase, debușee, iar pe de alta, a trebuit să drenăm nenumărate izvoare de coastă pentru a stabiliza zonele în care acționau acestea, evitînd astfel alunecările de teren. Lucrările de combatere a eroziunii solului se execută în două etape. Prima dată se desfundă tot terenul pentru a se evita formarea praguri-lor care reține apa infiltrată în platforme și favorizează alunecările, apoi se execută amenajarea teraselor și înierbarea taluzului.

O mare atenție acordăm mecanizării lucrărilor. Este vorba atît de executarea cu mijloace mecanice a teraselor, cît și de crearea condițiilor pentru mecanizarea lucrărilor de întreținere a plantațiilor. Cîteva exemple sînt edificatoare. Din totalul suprafețelor plantate în ultimii ani, numai zece la sută din lucrările de amenajare au fost efectuate manual. În rest, totul s-a făcut mecanizat. Peste 95 la sută din terasele noilor plantații sînt amenajate cu platforme înclinate, ceea ce permite efectuarea cu ajutorul mașinilor a lucrărilor de întreținere a solului. E drept, aceste amenajări costă. Pentru combaterea eroziunii solului pe un hectar de teren neproductiv, bunăoară, s-au cheltuit 1 780 de lei. În primii doi ani, după plantare s-au alocat, de asemenea, fonduri de 130—165 de lei la hectar pentru întreținerea și consolidarea lucrărilor, în special pentru înierbări, corectări de taluzuri etc. Toate aceste cheltuieli au fost însă recuperate prin producțiile mari de struguri pe care le obținem de la un an la altul. Dacă cu cîțiva ani în urmă de pe terenurile cultivate cu viță de vie se obțineau, în medie, la hectar, doar cîte 5 000—6 000 kg de struguri, în anul trecut, producția medie a fost de peste 13 000 kg. La fermele Dobrina și Huși producțiile realizate au depășit chiar 14 000 kg la hectar. Aceasta a permis întreprinderii să obțină un beneficiu de peste 6 000 000 de lei. Și în anul acesta se prevede să avem o recoltă bună de struguri.

Rezultatele de pînă acum n-au epuizat însă posibilitățile de care dispunem pentru a extinde plantațiile și a spori producția de struguri. În întreprinderea noastră există încă destule rezerve, care puse în valoare ar putea duce la o folosire tot mai judicioasă și gospodărească a fiecărui petic de pămînt. Fermele Dobrina, Huși, „Podgoria" dispun încă de mari suprafețe de teren acoperite cu salcîmi și mărăcinișuri, de pe care nu culegem nimic. Punerea în valoare a acestor terenuri constituie, de altfel, unul dintre obiectivele planului nostru de muncă. Și sîntem hotărîți să-l traducem în viață. De asemenea, la fermele Dobrina și Duda procentul de goluri este încă mare, ceea ce duce la diminuarea producției de struguri. Măsuri am luat și în acest scop. La ferma Recea am înființat o pepinieră de 70 ha, care va asigura materialul săditor. Există condiții ca, în anii următori, să realizăm plantațiile planificate. O formalitate greoaie frînează întrucîtva acțiunea de înnobilare a dealurilor husene. Este vorba despre întîrzierea cu care obținem aprobările pentru înființarea de noi plantații din partea organelor centrale de specialitate. De aceea, este necesar să se găsească rapid o soluție acestei probleme, să fie dată eventual în competența direcțiilor agricole județene. Este în folosul economiei naționale, al nostru, al tuturor.

Ing. Ion NEAMȚU
directorul I.A.S. Huși

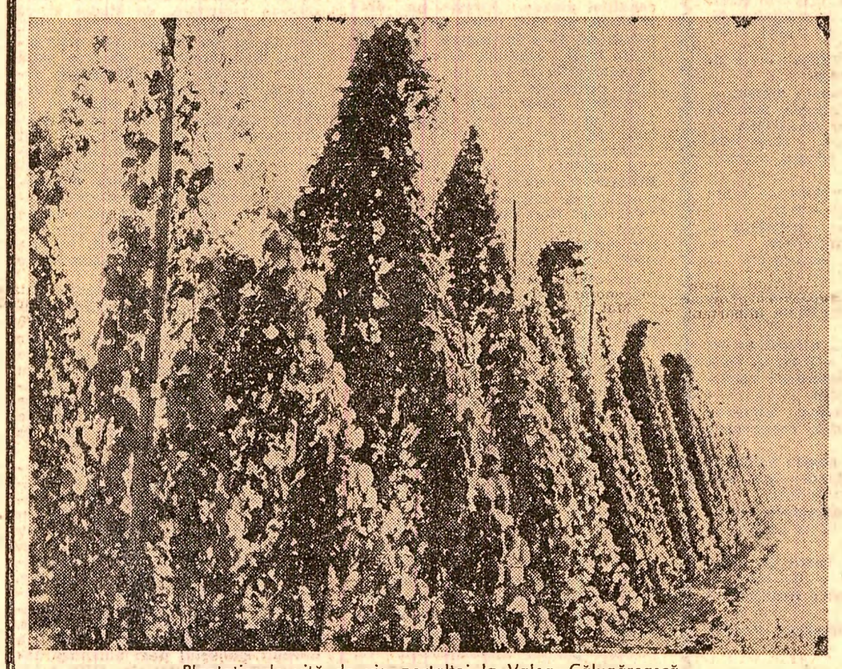

Plantație de viță de vie portaltoi la Valea Călugărească

Accesorii și piese de schimb pentru industria textilă

În catalogul de produse al fabricii „Flamura Roșie" din Sibiu figurează și o bogată gamă de accesorii și piese de schimb pentru industria textilă. La „Flaro" se realizează circa 300 de asemenea sortimente din metal sau material plastic : spete metalice pentru țesături din lînă, bumbac, in, cînepă, pentru fire sintetice și pentru panglici ; ițe, piepteni textili, cocleți, ace pentru carde și pentru urzitor, cuie pentru destrămat, tindechi pentru războaie mecanice de bumbac, lînă, pluș și fire sintetice, garnituri pentru carde, arcuri, furculițe și grătare textile. Se produc, de asemenea, diverse accesorii și piese din polietilenă, pînlii pentru mașini de bobinat fire din bumbac, lînă și sintetice ; mosorele pentru ață de cusut. Fabrica sibiană mai livrează țevi tronconice pentru urzeală ; mosoare, suporți și canete din polistiren ; suporți de bobine și mosoare din rășini fenolice ; lagăre și cuzinești din rășini fenolice cu inserție textilă ; separatoare de fire pentru mașini de tors.

Este axată organizarea științifică a producției pe direcțiile esențiale?

(Urmare din pag. I)

compartimente, ca sarcini curente de serviciu. De exemplu, prin cel mai recent plan de acțiune întocmit la începutul lunii iulie a.c., colectivul de organizare de la „Textila" Pitești își propune să reducă consumurile specifice la materiale auxiliare — suveici, curele, pichere, cursieri, amidon — cît și procentele de cupoane, capete, fîșii și bonificații, ca și cheltuielile de întreținere. Printr-un alt studiu se urmărește creșterea procentului de celofibră la unele fire care se folosesc la articole ce se spală mai puțin. Toate cele 14 teme cît numără planul sînt cam de aceeași „greutate".

Nimic de zis ! Asemenea probleme condiționează rezultatele economice ale întreprinderii și ele trebuie oricum rezolvate. Dar de aici și pînă la a le ridica la înaltul rang de studiu, ni se pare o umflare artificială a importanței și gradului lor de dificultate. De altfel, nici nu ne-a fost prea greu să ajungem la această concluzie. Urmărind termenele de efectuare a studiilor, am avut surpriza să constatăm că pentru toate studiile ele expirau exact în ziua de 15 iulie a.c. De aici o nedumerire : cum este posibil ca studii prin care se urmărește o investigație amplă și de profunzime, menite să dea răspuns unor probleme de vitală importanță, să fie isprăvite în mai puțin de două săptămîni și toate în aceeași zi ? Fără să vrei ajungi la concluzia : ori analiza e de mîntuială, ori problemele au o soluție lesne de aflat și atunci întocmirea studiului nu-și mai are rostul.

Este limpede că în acest caz — și din păcate fenomenul tinde să se amplifice — s-a produs o deplasare radicală de la obiectul esențial al acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii. Sub egida activității ce se desfășoară în acest sens, sînt îmbulzite tot soiul de probleme curente ale procesului de producție, eludîndu-se astfel, în fapt, din comoditate sau din neștiință, sensurile majore ale unei acțiuni realmente în măsură să producă temeinice reglări în mecanismul de conducere și de organizare a proceselor de producție din întreprinderi, să asigure fructificarea optimă a potențialului tehnic și uman de care ele dispun.

Aceeași constatare o facem și la fabrica din Păulești, cu singura deosebire că ing. *Petru Toma*, șeful serviciului de organizare a producției și a muncii, ține să ne avertizeze că totul trebuie relatat la timpul trecut. „Pînă nu de mult a trebuit să ducem o adevărată muncă de lămurire cu fosta conducere a întreprinderii care socotea acțiunea de organizare științifică drept activitate menită să pună petice ici-colo, unde apărea cîte o „ruptură" din neglijența unui compartiment sau altul — ne-a spus interlocutorul. Cu alte cuvinte, exista concepția că cei care se ocupă de problemele organizării producției și ale muncii trebuie să se simtă tot timpul în stare de alertă pentru a rezolva „prompt" orice deficiență apărută în execuția planului. Așa se explică cum au pătruns în tematica noastră de lucru probleme de asemenea factură : sortarea canetelor, îmbunătățirea lizierei la anumite țesături, studiul privind încărcarea și descărcarea lăzilor la magazii, procurarea prin transfer a unei stații de cuprare etc. Desigur, altul este obiectul activității de organizare și către acesta ne orientăm în prezent studiile".

Din expunerea largă asupra temelor aflate în lucru sau în curs de abordare, șeful serviciului ne-a convins de vizibila schimbare ce a fost imprimată activității serviciului de organizare, recent constituit. Dar atît aici, la fabrica din Păulești, cît și la celelalte două întreprinderi, lesne am putut însă constata că o seamă de laturi esențiale ale organizării producției și a muncii continuă să rămînă încă în afara unei preocupări temeinice. O problemă despre care nu ni s-a amintit nimic în toate unitățile unde am fost — și nici nu ni s-a putut da un răspuns satisfăcător atunci cînd ne-am interesat de ea — este aceea a perfecționării organizării producției în veriga sa de bază : locul de muncă. În ciuda extremei precarități a studiilor care s-au făcut pînă acum pe această temă, deocamdată nu se întrevăd șanse de a fi abordată aprofundat.

Laturi puțin investigate rămîn — în întreprinderile amintite — și cele care privesc organizarea pregătirii tehnice a fabricației și programarea operativă a producției. Este adevărat, cînd s-a demarat acțiunea de organizare, s-au întocmit studii și pe aceste probleme. Cînd le-a venit timpul să fie aplicate, s-a observat fie că sînt insuficient de aprofundate, lăsînd o seamă de aspecte nerezolvate, ceea ce le-a făcut practic inutilizabile — fabrica „Intex" din Păulești — sau că, între timp, s-au schimbat o bună parte din parametrii avuți inițial în vedere — ceea ce a diminuat mult foloasele studiilor — întreprinderea „Electroaparataj". Cu excepția ultimei întreprinderi, unde studiile pe aceste probleme au fost reluate, în celelalte două se vorbește încă la viitor. Insuficient abordată în prezent este și problema îmbunătățirii structurii organizatorice interne a întreprinderii. La fabrica „Intex", după mai bine de un an de cînd se desfășoară acțiunea de organizare, abia de acum încolo urmează să fie aduse unele îmbunătățiri serviciului producție.

Din ancheta noastră nu se poate desprinde concluzia că, în întreprinderile amintite, activitatea de organizare rațională a producției, în ansamblul ei, ar fi scăzut din ritm. Putem spune chiar că, de cîtva timp, s-a amplificat. Dar, după cum s-a văzut, cea mai mare parte a forțelor este folosită unilateral, fiind orientate spre aspectele directe, de zi cu zi, ale activității productive și mai puțin spre laturile care definesc însuși obiectul acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii. În alte situații, deși se face o mare cheltuială de energie, chiar în problema organizării propriu-zise a producției, acest efort nu este dirijat spre ceea ce realmente este esențial în activitatea secțiilor productive. De aceea, apreciem ca fiind deosebit de bine venite, pentru întreprinderile în subordine, indicațiile conducerii Ministerului Industriei Ușoare care precizează pe larg sfera obligatorie de atribuții și sarcini ale serviciilor de organizare a producției și a muncii, recent înființate. Credem că asemenea precizări se dovedesc absolut necesare și în întreprinderile celorlalte ramuri industriale, pentru că nu în puține din ele se constată o unilateralizare a eforturilor în această acțiune. Trebuie clar înțeles că menirea serviciilor de organizare a producției și muncii nu este în nici un caz aceea de a face mici „reparații" cerute de nevoile curente ale producției : ele sînt compartimente de concepție însărcinate să rezolve cu competență problemele esențiale ale organizării producției și a muncii în ansamblul mecanismului întreprinderii, să caute și să aplice în permanență, colaborînd cu cadrele cu experiență, cele mai bune soluții tehnico-economice pentru creșterea eficienței activității productive.

O lucrare utilă pentru gîndirea și practica economică

Categorie economică care se traduce în fapt prin obținerea de rezultate maxime cu mijloace minime într-un timp cît mai scurt, noțiunea de eficiență a activității economice cuprinde, în condițiile dezvoltării socialiste, aspecte de o complexitate și nuanță deosebită, implicînd în realizarea sa acțiunea tuturor factorilor economici și politici din cadrul entității naționale sau din afara ei, dar în strînsă legătură cu aceasta.

Pe tema eficienței economice s-au mai publicat diverse materiale și cu rezultate din cele mai bune. Dar aceste articole sau lucrări oferă o imagine parțială, limitată la anumite domenii, la anumite trepte ale eficienței activității economice, și nu o privesc în totalitate. Iată deci cărei probleme de stringentă actualitate, a venit să-i răspundă volumul **„Eficiența activității economice"**, tipărit nu de mult în Editura Politică, volum ce înmănunchează în paginile sale o culegere de studii ale unor economiști de prestigiu [1]).

Pilonul cardinal al lucrării îl constituie tratarea eficienței economice în integritatea perimetrului ei, în mișcarea fenomenelor economice. Numai un cuantum sporit de căutări, de studii pentru integrarea deplină în cerințele obiective ale legilor economice potrivit condițiilor noastre concrete de dezvoltare, dezideratului de progres multilateral al țării, a permis autorilor aceasta. Faptul constituie, de altfel, un merit al cărții.

Sînt bine conturate în volum, reliefîndu-se ca niște valențe comune în toate capitolele, elementele definitorii primordial ale eficienței economice. La nivelul economiei naționale eficiența economică se traduce prin împlinirea cerințelor dezvoltării echilibrate, armonioase a economiei, a cerințelor satisfacerii nevoilor sociale, ale creșterii nivelului de trai, determinînd sub acest unghi de vedere stabilirea priorităților în economie, repartizarea judicioasă a mijloacelor materiale și a forței de muncă.

Pe un alt plan și sub o altă postură, eficiența economică trebuie să caracterizeze producția fiecărei unități economice, adică aceasta răspunzînd unei nevoi sociale, să se soldeze cu cheltuieli de producție cît mai mici și cu beneficii cît mai mari. Dar nu întotdeauna efectele de eficiență economică ale unei măsuri aplicate într-o întreprindere se limitează a acționa doar în cadrul ei, ci pot avea corespondente, uneori contrarii efectelor, în alte unități sau ramuri, în ansamblul economiei. (Cum va putea fi numită eficientă o soluție de perfecționare a producției la nivelul unei întreprinderi, chiar dacă îi va aduce beneficii, dacă în același timp consumă o cantitate mare de materii prime importante pentru economia națională, dezechilibrînd astfel balanța materială a acestui post, sau dacă pretinde utilaje grele, din import, al căror cost valutar depășește cu mult avantajele obținute ?). Și atunci este clar că această a doua direcție de acțiune a eficienței economice se impune îmbinată, subordonată sensului final al categoriei de eficiență economică, pe drept cuvînt reliefat de autorii cărții ca fiind în ultimă analiză economisirea de muncă socială, creșterea productivității muncii sociale, progresul de ansamblu al țării. De asemenea, eficiența economică nu are doar un caracter curent, ci și de perspectivă, roadele ei neputînd fi examinate concludent decît extinzîndu-se analiza pe o perioadă de timp mai îndelungată.

În carte sînt dezbătute într-o astfel de lumină de definire a complexei categorii economice, probleme din întreaga sferă a activității economice ; ca un criteriu esențial în fundamentarea planului cincinal, capitol orientativ de altfel pentru întreg volumul ; eficiența activității în agricultură, în comerțul exterior și interior ; eficiența economică și socială a cercetării științifice, a activităților neproductive ș.a. Aceste analize oferă o gamă de soluții argumentate, reliefînd pregnant, prin prisma unor importante consecințe practice, criteriile concrete ale eficienței pentru fiecare domeniu, factorii ei de creștere, indicatorii de eficiență economică și semnificația lor etc.

De pildă, în domeniul investițiilor, lucrarea face o disecție clară a aspectelor variate ridicate de utilizarea rațională a fiecărui leu din fondul de investiții, consemnîndu-se în acest proces atît importanța indicatorilor care reflectă cîștigul propriu-zis, pe diferitele planuri, dat de investiție, cît și — datorită ritmului rapid al progresului tehnic și implicațiilor acestuia în accelerarea fenomenului de uzură morală — importanța indicatorilor legați de factorul timp.

În domeniul producției, în lucrare se relevă faptul că există o legătură nemijlocită, de la cauză la efect, între organizarea și conducerea științifică a proceselor tehnice și economice și creșterea eficienței acestora. Pledînd în favoarea introducerii mașinilor electronice de calcul, a radioului, televiziunii care să permită aplicarea la înalt nivel și pe scară largă a științei conducerii și organizării producției — în carte se ia atitudine însă împotriva acelora care consideră că pînă la dotarea tuturor întreprinderilor noastre cu asemenea instrumente de lucru nu există loc pentru rezultate pozitive în această privință. Se relevă ca argument elementele organizării și conducerii științifice a producției și a muncii a căror realizare ține și de străduințele oamenilor, de gîndirea, de efortul lor competent profesional.

Dar șirul unor asemenea exemple ar putea continua. Și, firește, că legătura strînsă cu practica economică mărește considerabil utilitatea cărții, realizînd-o ca un îndreptar curent de lucru pentru toți economiștii antrenați în activitatea productivă. La aceasta contribuie și stilul clar, accesibil, în care este scrisă lucrarea, logica înșirării fiecărei probleme care captează atenția și o conduce pe un drum lipsit de sinusoide.

Capitolele cărții sînt constituite, după cum am mai spus, din studii aparte. Probabil că acest fapt a condus la unele repetări care în ansamblu interferează șirul de continuitate al cărții. Nu se micșorează însă cu nimic astfel din valoarea lucrării, ea fiind o apariție meritorie, care ordonează și îmbogățește cu elemente noi un domeniu deosebit de actual și de pretențios al literaturii noastre economice.

Dan POPESCU

[1]) Maxim Berghianu, C. Iacobovici-Boldișor, Ion Goliat, Ion Crișan, Tiberiu Horvath, Constantin Pintilie, Vasile M. Popescu, Ion Tulpan, Constantin Moisuc, Iulian Bituleanu, Nicolae Giosan, Eugen Popescu-Jianu, Grigore Vîlceanu, Sabin Nica, Traian Lazăr, Nicolae Sufană, Eugen Alexe, Alexandru Sobaru, Dumitru Lăzăroiu.

TIMPUL ARTISTULUI, ARTISTUL TIMPULUI

Acest aparent joc de cuvinte ascunde, de fapt, o sumă de implicații, a căror elucidare și tratare exhaustivă ar necesita un amplu studiu sociologic-estetic. Departe de a-și propune așa ceva, rîndurile de mai jos nu încearcă să fie decît o schiță, un punct de vedere într-o posibilă discuție pe această temă.

Aș socoti timpul artistului ca una dintre categoriile estetice care trebuie privite sub raport istoric. Într-un fel își utilizau timpul Thespis, legendarul poet al Eladei, cel considerat ca părinte al actorilor, sau Roscius, celebrul actor roman, în alt fel își consumau timpul C. I. Nottara sau Eleonora Duse și cu totul altfel își folosesc timpul George Calboreanu, Jean Gabin sau Florin Piersic.

Artistul mileniilor trecute avea o gamă mai restrînsă de preocupări: în afara măiestriei, căreia îi acorda aproape tot timpul, se mai îndeletnicea cu învățarea unor limbi ale cetăților unde urma să joace și unde nu erau cunoscute latina și greaca, își petrecea ceasurile libere în arenele sportive, ca spectator al curselor de care ori al luptelor cu gladiatori, contempla natura, încerca plăcerile meditației.

Artistul de astăzi duce o viață mult mai trepidantă: joacă simultan în patru-cinci piese, apare la televiziune, turnează filme, dă interviuri, face schi nautic, conduce automobilul etc., etc. și, din păcate, prea rareori îl mai rămîne timp, sau energie, pentru a se adînci în gînduri sau în lecturi sistematice, bine selecționate.

În funcție de societatea în care trăiește, de momentul istoric cu care-și împletește viața, de idealurile pe care-și propune să le slujească, de etica generală, dar și de propria filozofie, de propria atitudine umană, artistul își dăruiește o parte a timpului său — poate cea mai substanțială — cetății, societății. Este ceea ce am putea numi timpul social al artistului. Angajat deschis, conștient, în chip militant, sau numai simpatizant al unor idei, combatant efectiv, pe baricade, sau susținător tacit, anonim, al unor poziții, situat în fruntea fluxului revoluționar ori purtat de curent, împreună cu marea masă, artistul primește, aș spune osmotic, binefacerile colectivității, influența societății și oferă, la rîndu-i, ce are mai bun, mai demn, mai înaintat în conștiința și în arta sa, obștei, contemporaneității și posterității.

Au existat lungi perioade în care actorii erau suspectați de legături cu duhuri necurate, cu forțe oculte (aceasta probabil datorită meșteșugului lor de a-și schimba într-una înfățișarea, potrivit cerințelor rolurilor), perioade în care împotriva actorilor s-au ridicat autoritățile eclesiastice și cele de stat, în care cetățenilor li se atrăgea atenția că pătrunderea în casă a histrionilor era la fel de primejdioasă ca întîlnirea cu „diavolul". Și, totuși, slujitorii Thaliei nu au dispărut. Pentru că au venit și perioade în care actorii au prevestit prăbușirea imperiilor, au înfierat absolutismul și tirania, au glorificat revoluția și au purtat drapelul pe străzi și pe cîmpuri de luptă, cu înflăcărarea și patetismul cu care l-au purtat pe scenă.

Deci, timpul social al artistului nu este numai ceea ce dă el vremii sale, societății în general sau unei anumite clase, ci și ceea ce primește din partea concetățenilor, a oficialităților, a orînduirii, într-un cuvînt, a societății.

Se mai păstrează încă, în catacombele San Sebastian din Roma, epitaful acelui artist care a trăit acum 14 secole, mimul Vitale, vestit prin arta de a face oamenii să uite supărările, să rîdă, să fie încrezători, optimiști : „Totdeauna am fost vesel. Ce-ar însemna viața fără bucurie ? Oare nu este ea tot ce poate fi mai bun în această lume înșelătoare și deșartă ? Cînd apăream eu, dispăreau toate suferințele. Era de-ajuns să mă arăt și durerea cea mai mare se transforma în bucurie". Mesajul acesta, izvorît din conștiința necesității sociale a actorului, poartă în el permanența unui adevăr verificat de istorie, ușor de dovedit și astăzi. Dar oare un actor ca Charlie Chaplin sau Grigore Vasiliu-Birlic nu aduce contemporanilor săi, în condițiile erei atomice, acea undă de veselie fără de care viața este de neconceput, acea persiflare tăioasă a urîțeniilor și turpitudinilor, ce viciază climatul de înalt umanism pe care secolul nostru ar putea să-l respire prin toți porii ? Și oare, în felul acesta, nu-și înscriu numele printre marii artiști ai secolului XX, așa cum Vitale și l-a înscris printre cei ai secolului său ?

Ar interveni în suita noastră o a doua categorie, timpul cheltuit pentru dobîndirea mijloacelor profesionale și ulterior pentru păstrarea, șlefuirea, perfecționarea și înnoirea lor necontenită ; pentru consecvența terminologiei, am putea numi această noțiune timpul profesional. Și pentru a nu părăsi modalitatea de tratare antitetică, vom opune noțiunii *timp profesional* noțiunea *profesiuni ale timpului*.

Elucidarea se poate realiza printr-un amplu apel la exemple. Măiestria unui actor din antichitate sau din Evul Mediu era, în mod firesc, condiționată de materia în care avea să se exerseze, cu alte cuvinte, repertoriul teatral. Să ne gîndim deci la faptul că pentru un actor din secolul lui Pericle nu existau decît Eschil, Euripide, Sofocle, iar pentru cultura lui generală mai putea cerceta filozofia lui Socrate și Pitagora ; sau la faptul că pentru un artist contemporan cu Carol cel Mare nu existau Shakespeare, Leonardo da Vinci, Molière, Cehov, O'Neill. Arta acestuia trebuia să se cristalizeze în contextul profesional al epocii sale, deci în contact cu marea tragedie a antichității grecești și, respectiv, cu atelanele și misterele Evului Mediu.

Cît despre profesiunile timpului, este suficient să ne amintim că forța aburului, electricitatea, motorul cu explozie, radioactivitatea, virusurile, electronica, cibernetica, astronautica sînt, toate, descoperiri ale ultimelor două-trei secole ; deci nici una dintre nenumăratele profesii legate de aceste domenii nu exista în urmă cu cinci sute de ani sau o mie.

Schimbarea radicală a structurii publicului a produs, cum era și normal, o transformare corespunzătoare a ceea ce am denumit timpul profesional al artistului. Acesta nu s-a mai putut mărgini să fie un iscusit declamator, să aibă o dicțiune corectă și o bună ținută scenică. A fost nevoie să se diversifice profesional, să-și multiplice pe parcurs preocupările, să învețe pantomima și arta improvizației, pentru a putea juca în commedia dell'arte, să deprindă cîntul și dansul, pentru a putea interpreta opera și opereta, să ia lecții de coregrafie modernă și prestidigitație, pentru a ști să bată step și a executa numere de circ, de varieté sau de music-hall.

Strîns legată de noțiunea timp profesional este noțiunea timp cultural, care ar vrea să denumească totalitatea elementelor ce intră în orizontul cultural al artistului. Orizontul acesta a suferit, de-a lungul veacurilor, o neîntreruptă extensie, așa încît astăzi un artist, care ambiționează să fie cult, ar trebui să cunoască nu numai tirade din Racine, pînze de Tizian sau partituri din Monteverdi, ci și artă rupestră, folclor african, teatru extrem-oriental, cîteva limbi străine, să aibă cel puțin noțiuni despre laser și despre transplantarea organelor interne la om, să fie la curent cu ceea ce se întîmplă nou în Vietnam, în Africa de Sud sau în alt loc de pe glob, să țină conferințe pe teme de artă sau pe teme cetățenești, să practice pictura, sculptura sau să cînte la un instrument, să dactilografieze etc. etc.

Artiști care să răspundă ideal tuturor acestor imperative ale timpului cultural actual sînt, desigur, puțini. Marea dificultate în care se află artistul contemporan este nu atît de a-și însuși capodopere ale trecutului, cît de a fi la zi cu ceea ce numim cultura timpului, adică imensa cantitate de informații, de date profesionale și extraprofesionale, care apar cotidian în volume, în reviste, în ziare, strivind cele 24 de ore ale zilei și nopții. Arta de a ști să aleagă, repeziciunea de a discerne ceea ce este fundamental de ceea ce este maculatură, capacitatea de a asimila temeinic valorile și a respinge categoric compromisurile, virtutea de a rezista la ispita bunului dobîndit ușor, prin felurite „creații" pseudo-artistice, vor facilita artistului zilelor noastre drumul spre un orizont cultural cît mai cuprinzător, accesul său tot mai frecvent la ceea ce am denumit timpul cultural actual.

Nici un artist, de cînd există lume și există artă, nu s-a declarat, public sau față de propria sa conștiință, mulțumit cu gîndul că opera sa ar putea avea ecou numai în timpul vieții lui. Toți artiștii au dorit și doresc — și e legitimă și lăudabilă o asemenea dorință — ca ceea ce a ieșit din mintea și din sufletul lor să nu se stingă repede, să dăinuiască, să aibă viața veșnică. Acei dintre creatori care au reușit să ofere timpului lor astfel de opere strălucite, niciodată perimate, eterne ca viața însăși, au devenit nu artiști ai timpului, ci ai timpurilor. Numai aspirația spre un ideal ca acesta îl înalță pe om, justifică truda spiritului și înnobilează greaua jertfă care se cheamă *creație*.

Mihai FLOREA

cinema

● **Viva Maria :** PATRIA — 10; 12,45; 16,15; 18,45; 21,15, LUCEAFĂRUL — 8,30; 10,45; 13,15; 15,45; 18,15; 20,45, GRĂDINA DOINA — 20,15.

● **Șapte oameni de aur :** REPUBLICA — 9,15; 11,30; 14; 16,45; 19 ; 21,15; FESTIVAL — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21, la grădină — 20,15, CIRCUL DE STAT — 10; 13; 15,30; 18; 20,30, STADIONUL DINAMO — 20.

● **Moștenirea lui Achile :** MODERN — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,45; 21, ARENELE LIBERTĂȚII — 20,15.

● **Întîlnire în munți :** CAPITOL — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 19, la grădină — 20,30.

● **Piramida zeului Soare :** VICTORIA — 8,45; 11; 13,15; 15,45; 18,15; 20,45, MELODIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 21, GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.

● **Valea :** CENTRAL — 8,30; 10,30; 12,30; 14,30; 16,30; 18,45; 21.

● **O față ciudată :** SALA CINEMATECA — 10; 12; 14; 16,30; 18,45; 21.

● **Freddy, lovește tu întîi ! :** LUMINA — 9,15—15,30 în continuare ; 18; 20,30.

● **Vicontele plătește polița :** DOINA — 11,30; 13,45; 16; 18,30; 20,45, GRĂDINA EXPOZIȚIA — 20,15.

● **Program pentru copii :** DOINA — 9; 10.

● **Histria, Hericleia și lebedele, Pe fir, Moara viselor, Hocus-Pocus :** TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.

● **Domnișoarele din Rocheford :** GRĂDINA PROGRESUL-PARC — 20,15.

● **Prietenele :** PARCUL HERĂSTRĂU — 20,15.

● **Escroc fără voie :** UNION — 15,30; 20,30; la 18 — **desene animate.**

● **Falsa lîră de aur :** FEROVIAR — 8,45—14,15 în continuare ; 17,15; 20, EXCELSIOR — 9,45; 12,30; 15,15; 18,15; 21.

● **Duelul lung :** GIULEȘTI — 10; 15,30; 18; 20,30, GRIVIȚA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,45.

● **Caut o nevastă :** DACIA — 8,15 —16,30 în continuare ; 18,45; 21, COSMOS — 15,30 ; 18 ; 20,15.

● **Fantomas contra Scotland Yard :** INFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE : 10 ; 16; 18; 20.

● **Alegere de asasini :** BUZEȘTI — 15,30; 18, la grădină — 20,30, MUNCA — 15; 17,30; 20, PROGRESUL — 15,30 ; 18; 20,30.

● **Aventurierii :** BUCEGI — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,45, la grădină — 20,15, AURORA — 8,30 ; 11,15 ; 14,30 ; 17,15 ; 20, la grădină — 20,30, ARTA — 9—15,45 — în continuare ; 18 ; 20,30, la grădină — 20, FLOREASCA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.

● **Judecata :** UNIREA — 15,30; 18; la grădină — 20,15.

● **Taffy și vînătorul :** TOMIS — 9—15,45 în continuare ; 18,15, la grădină — 20,30, FLAMURA — 9—16 în continuare ; 18,15; 20,30.

● **Între noi :** FLACĂRA — 15,30 ; 18; 20,30.

● **El Dorado :** VITAN — 15,30 ; 18; 20,30, la grădină — 20,15.

● **Un dolar găurit :** MIORIȚA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.

● **Mesteacănul :** POPULAR — 15,30; 18; 20,30.

● **Un bărbat și o femeie :** MOȘILOR — 15 ; 17,30; 20, la grădină — 20,30.

● **Inimă nebună... nebună de legat :** CRÎNGAȘI — 15,30; 18; 20,15.

● **Răzbunarea haiducilor :** VIITORUL — 15,30; 18; 20,30.

● **Prin Kurdistanul sălbatic :** VOLGA — 9,30—16 în continuare ; 18,15; 20,30.

● **Studiu despre femei :** RAHOVA — 15,30; 18; la grădină — 20,15, COTROCENI — 15,30; 18; 20,30.

● **Nebunul din laboratorul nr. 4 :** LIRA — 15,30; 18, la grădină — 20,30.

● **Pentru cîțiva dolari în plus :** DRUMUL SĂRII — 15; 17,30; 20.

● **Cînd tu nu ești :** FERENTARI — 15,30; 18; 20,30.

● **Nuntă la Malinovka :** PACEA — 15,30; 18; 20,15.

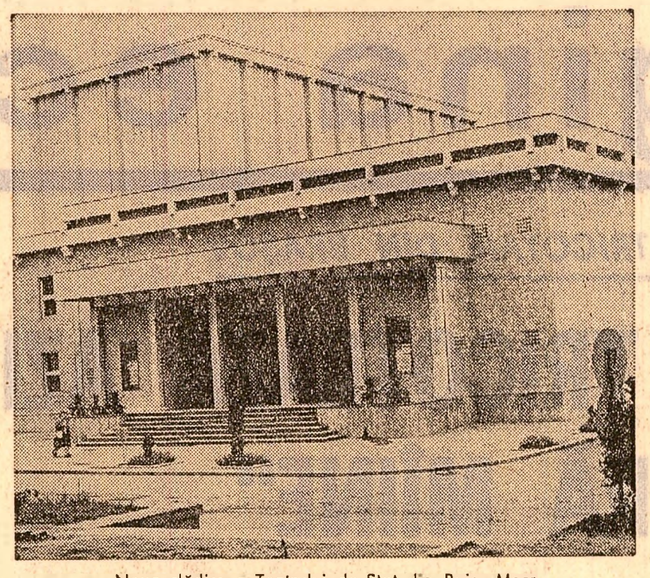

Noua clădire a Teatrului de Stat din Baia Mare

teatre

● **Sala Palatului : Concert de muzică ușoară — Helen Shapiro și Tony Bolton — 20.**

● **Muzeul de artă „Fr. Storck și Cecilia Cuțescu Storck" : „Cînd statuile vorbesc" (spectacol de sunet și lumină) — 20,30; 21; 21,30.**

● **Teatrul Național „I. L. Caragiale" (la Teatrul de vară „N. Bălcescu") : „Regina de Navara" — 20.**

● **Teatrul Giulești (la Teatrul de vară „Herăstrău") : Martorii se suprimă — 20.**

● **Teatrul „C. Tănase" (la grădina Boema) : „Boema Palace" — 20, la Teatrul de vară „23 August" : „Comici vestiți ai revistei" — 20.**

● **Ansamblul „Perinița" (în sala Savoy a Teatrului „C. Tănase") : „Varietăți folclorice" — 19.**

Îmbogățirea vieții spirituale a tinerei generații

(Urmare din pag. I)

tivă. **Valorificînd prin trăiri proprii bunurile de cultură, elevii se exprimă pe ei înșiși, prin proiectarea unor planuri de viitor".**

Este știut că oricare obiect de studiu își are specificul său, contribuind într-un anume mod la conturarea personalității tînărului. S-a vorbit mult despre climatul mai mult sau mai puțin favorabil formării omului, raportat la condiții concrete de loc și de timp. Accesul tînărului la marile valori spirituale naționale și universale trebuie să se producă din vreme. Adolescentul este foarte receptiv la tot ce se întîmplă în jur, predispus fiind, în linii mari, să-și însușească relațiile fundamentale ale vieții sociale ; **el poate distinge sensul profund al evenimentelor de ordin social-istoric, direcția devenirii lor — implicațiile acestora asupra condiției umane. Firește, nu dintr-odată, nu fără erori, nu fără îndoieli, nu fără înfringeri.** Dar, în ciuda unui cuantum de cunoștințe, de date reținute încă din școală, de fapte memorate cu grijă, de citate „celebre" alese din acel „dictionnaire de poche", tînărul trebuie să aibă o viziune proprie asupra lucrurilor. Pe drept cuvînt sublinia profesorul **Constantin Blănaru** (Suceava), vorbind despre tendința de specializare care limitează mult sfera de informare și formare a unei culturi, că **„nu la ce știe adolescentul ne referim, ci la cum știe".** Programele învățămîntului nostru liceal și universitar sînt încă destul de încărcate. Și acest fapt contribuie la însușirea în fugă a unor științe în detrimentul altora. Și totuși exigențele timpului sînt sporite.

După hotărîrea adoptată de Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie-decembrie 1967, asistăm la o înviorare a activității educative din școli și din afara acestora.

Sub influența școlii, a instituțiilor culturale din jur, a presei și radioteleviziunii, a cerințelor vieții apar înclinații noi — tinerii se „autodetermină". Ei optează pentru o vocație, pentru împlinirea acesteia, dobîndind înțelegerea necesității istorice, expresie elocventă a unei mature conștiințe de sine. Cu pregnanță se afirmă în cele mai diverse împrejurări confruntarea de opinii a tinerilor angajați în dialoguri vii despre cultură și civilizație, despre evenimentele politice contemporane, ca, de pildă, în unele emisiuni recent inaugurate la televiziune.

În condițiile în care activitatea culturală de masă cunoaște proporții fără precedent, cercurile și societățile literare se împun la rîndul lor tot mai pregnant prin multitudinea manifestărilor organizate. Studiourile de teatru și muzică, cluburile științifice, cineclubu rile contribuie cu mijloace specifice la formarea personalității umane. De pildă, studioul Conservatorului „Ciprian Porumbescu" a dobîndit în ultimii ani în viața muzicală a Bucureștiului un profil distinct. Inaugurat din dorința de a oferi studenților în arte un laborator de creație, studioul a devenit o autentică instituție artistică, completînd agenda muzicală a Capitalei.

Răsfoind mai multe programe ale studioului din ultima vreme am constatat însă că puține dintre lucrările studenților și absolvenților fac parte din repertoriu, iar atunci cînd sînt programate nu prezintă o corespunzătoare ținută artistică. „Pe lîngă succese repurtate, de studio și de către orchestră, aceasta din urmă, deși se bucură de sprijinul unor dirijori recunoscuți — observa unul dintre absolvenți, **C. Marinescu,** solist la Opera Română — nu a devenit încă o instituție muzicală pe deplin receptivă la toate valorile educativ-estetice ale prezentului". Cît privește agenda de spectacole destinate teatrului liric, constata studentul la compoziție **Nica Grigore,** „după însușirea bellcanto-ului, o abordare îndrăzneață din care să nu lipsească ideile inedite ale unor repertorii de ținută estetică, nu s-a realizat încă la nivelul așteptat de colegii mei".

Trecînd în revistă activitatea studioului și a orchestrei conservatorului bucureștean, care au dobîndit, fără îndoială, în ultimul timp, destule succese, chiar dacă nu de ajuns de concludente, studenții cu care am discutat militează pentru organizarea unei asociații de tipul „Jeunesse musicale", capabilă să adune valorile tinere, oferindu-le o sferă largă de afirmare a posibilităților.

Animația spirituală din toate orașele țării, din întreprinderi și instituții confirmă permeabilitatea tinerilor la inovația artistică. Astfel, în liceele noastre, în ultimii ani și-au făcut apariția reviste redactate de cei mai talentați dintre elevi. Problematica diversă, maturitatea în gîndire, spiritul combativ, sinceritatea în exprimare constituie coordonatele esențiale ale afirmării talentelor tinere. Opțiunea pentru un ideal major a devenit subiectul unei dinamice anchete apărută în revista „2000" a Liceului nr. 21 din București. Eleva Maria Bilă din clasa a XI-a scrie: „Fără un ideal în viață nu poate trăi nimeni, dar sînt foarte puțini cei care-și dedică viața unui singur ideal. **Înțeleg prin ideal o împlinire profesională. Ca să-ți închini viața unui ideal, acesta trebuie să fie realizabil, nu un vis, nu o himeră".**

Profesoara **Maria Popescu,** director al Direcției activității educative din Ministerul Învățămîntului, apreciind conținutul de idei, valoarea etică a dezbaterilor inițiate de elevi, caracterizînd revistele ca fiind „o contribuție deosebită în educația tinerei generații, un puternic stimulent în afirmarea talentelor, o tribună a emulației valorilor încă din anii liceului. Cele mai bune numere ale revistelor care apar în liceele noastre confirmă prestigiul de care se bucură în rîndul elevilor publicațiile editate în exclusivitate de ei, sub îndrumarea competentă a profesorilor".

O altă latură a activității artistice creatoare liceale o constituie simpozioanele științifice și literare, expozițiile de sfîrșit de an, concursurile pe diverse teme. Tocmai de aceea — așa cum ne relata profesoara Maria Popescu — începînd din anul școlar 1968—1969, în școala generală activitățile cercurilor științifice și literare ale elevilor urmează să fie cuprinse în normele didactice. De aici decurge, fără îndoială, o sporire a rolului cadrelor didactice, a responsabilității ce le revine. Cluburile elevilor se vor extinde, la rîndul lor, în viitorul an școlar. Ministerul Învățămîntului intenționează să realizeze cluburi-model în principalele municipii. Astfel, organizarea timpului liber al elevilor într-un mod plicut și instructiv va fi coordonat îndeaproape de cele mai bune cadre didactice cu sprijinul competent al C.C. al U.T.C.

O situație oarecum specială este aceea a cenaclurilor literare din localitățile mici. „S-o spunem deschis — și-a exprimat punctul de vedere prozatorul **Mircea Radu Iacoban** — rareori există o îndrumare cu adevărat competentă, apt să ofere talentelor puternice, de factură deosebită, șafturile pe care acestea le așteaptă la început de drum. Pornind handicapați de la bun început, acești tineri creatori urmează sau să găsească înțelegerea unei reviste, ori să se scufunde în marea masă de solicitanți înghesuiți la rubricile de „poștă a redacției".

★

Ne-am referit, desigur, doar la unele dintre manifestările cultural-artistice și educative organizate în liceele țării, în universități și în întreprinderi, care confirmă încă o dată dorința tinerilor de a-și lărgi necontenit orizontul spiritual.

Fenomen istoric în continuă metamorfoză, însuși conceptul acesta de „orizont spiritual" se modifică potrivit lumii pe care o caracterizează. Schimburile de opinii, de idei, constituie forma proeminentă de manifestare a suflului epocii. Se afirmă puncte de vedere înaintate, soluții îndrăznețe și originale, purtînd pecetea tinereții spirituale a poporului nostru. Actualitatea acțiunilor întreprinse de tineri, în cluburi, societăți literare și științifice, saloane de artă în directa consolidării unei bune tradiții confirmă observația după care **orizontul spiritual al unei epoci reprezintă produsul succesiunii generațiilor, rezultat dialectic al unui proces istoric multiplu, dar unitar în diversitatea manifestărilor sale.** O dată apărute, noile mijloace și modalități de afirmare și de realizare a spiritului creator al tînărului trebuie să dobîndească o configurație proprie și, fără îndoială, substanțialitate. Grupînd în jurul lor cele mai valoroase talente, ele pot și trebuie să sintetizeze la un înalt nivel dezbaterile de idei contemporane, dovedindu-se receptive la tot ceea ce înfrumusețează omul și conferă relief vieții sale. Dacă nu răspund acestor deziderate profunde, cluburile, cenaclurile literare, studiourile de artă care se ivesc nu pot depăși caracterul de efemeridă.

Prin ceea ce realizează, tinerii își raportează propria personalitate la aceea a epocii, adîncind-o, substanțializînd-o, sporindu-i dimensiunile. Conștienți unei mari pasiuni, exigenți cu sine, ei pot conferi diverselor activități la care participă un înțeles nobil, corespunzător exigențelor epocii noastre.

Încrezători în virtutile rațiunii, doritori de frumos, nemulțumiți de cît știu și căutînd necontenit să-și adauge noi valori orizontului cunoașterii, învingînd prin efort propriu greutățile fiecărei realizări, cei mai buni tineri ai zilelor noastre aduc prin întreaga lor activitate materială și spirituală un adevărat elogiu muncii, condiția primă, inexorabilă, în dobîndirea calităților esențiale ale personalității umane.

De prioritățile acordate cercetării științifice beneficiază economia națională

După cum este știut, cu deosebire în ultimii ani, cercetarea științifică a reținut atenția conducerii de partid și de stat, care a adoptat un ansamblu de măsuri menite s-o ridice pe o treaptă superioară, corespunzătoare rolului ei sporit în actuala etapă de dezvoltare generală a întregii țări.

În prezent, cînd cercetarea științifică are obiective și sarcini mult mai complexe ca în urmă cu cîțiva ani, se pune, firesc, întrebarea : ce trebuie întreprins pentru ca ea să devină cît mai eficientă ?

Recrutarea cadrelor de cercetători dintre cei mai buni specialiști din ramura de activitate respectivă, obligația stabilită prin lege ca, fără nici o excepție, tematica cercetării să fie fixată în comun, de către beneficiar și colectivul de cercetare, contactul permanent și colaborarea strînsă între personalul de cercetare și specialiștii din sectoarele de producție respective constituie, după părerea mea, trei condiții de bază, a căror respectare este strict necesară pentru ca activității de cercetare să-i fie create premisele unei desfășurări normale, eficiente și de înaltă rentabilitate.

Recrutarea cadrelor de cercetători dintre cei mai buni specialiști ai sectoarelor respective de activitate este deocamdată mai greu de realizat. Mulți specialiști buni și pentru munca de cercetare sînt indispensabili producției sau în locurile de muncă tehnico-administrativă pe care o efectuează și nu pot fi schimbați de la o zi la alta. Mai trebuie amintit interesul sau, dimpotrivă, tărăgănarea în luarea deciziilor de a-i atrage în munca de cercetare de către conducerile unor institute de specialitate — academice, universitare, departamentale.

După părerea mea, toate eșaloanele conducerii ministerelor, ale organelor centrale de stat și ale organizațiilor de masă, înțelegînd just sarcina de stat dată cercetării științifice, ar trebui să sprijine permanent acțiunea de canalizare a cadrelor valoroase către munca de cercetare. Chiar și în cazuri cu totul excepționale în care, în unele sectoare prezența anumitor specialiști se consideră ca strict indispensabilă, cercetarea științifică nu trebuie lipsită de aportul lor, creîndu-se posibilitatea ca acești specialiști să fie incluși în colectivele de cercetare sau să li se încredințeze, dacă nu rezolvarea unor părți sau capitole distincte din teme, cel puțin sarcina de îndrumare a muncii colectivelor de cercetare și obligația de a semna, a răspunde, dar și de a se bucura de drepturile membrilor colectivelor respective de cercetare.

Unele dificultăți la atragerea celor mai valoroase cadre de specialiști se datorează și remunerației. Nu în puține cazuri, salariile specialiștilor din producție sînt superioare celor din sectoarele de cercetare științifică. Aceasta, deoarece pînă nu de mult se considera, ba — din păcate — unii mai cred și acum, că personalul de cercetare n-ar fi solicitat — ca număr de ore și, mai ales, ca intensitate a muncii — în aceeași măsură ca personalul tehnico-administrativ cu aceeași pregătire și vechime în muncă, angajat direct în producție. Nu trebuie uitat însă că munca

puncte de vedere

de cercetare științifică solicită mai ales eforturi intelectuale și nervoase. Cercetătorul trebuie să fie un om multilateral, să-și cunoască bine specialitatea proprie și pe cele înrudite, să învețe permanent ca să poată fi la curent cu tot ceea ce este nou în știința și tehnica mondială.

După părerea mea, pentru ca activitatea de cercetare științifică să fie rentabilă, în afara pregătirii corespunzătoare a cadrelor de cercetători sînt absolut necesare stabilirea în comun cu beneficiarul a tematicii de investigație, rezolvarea temelor în strînsă colaborare cu specialiștii din producție. Temele de cercetare și planul de desfășurare a lor ar trebui analizate, profund și din timp, de la serviciul tehnic al întreprinderilor pînă la consiliul tehnic de specialitate în care să intre — alături de personalul de cercetare — specialiști din conducerea ministerului beneficiar, din învățămîntul superior, din institutele respective ale Academiei și din Consiliul Național al Cercetării Științifice. Aceste planuri de desfășurare a temelor de cercetare, o dată aprobate, să intre în planul general de cercetare, devenind, ca orice plan, obligatorii, urmărirea respectării lor revenind nu numai conducerii unității de cercetare științifică, ci și conducerii ministerului beneficiar și chiar comisiei respective de specialitate din cadrul Consiliului Național al Cercetării Științifice. Întrunind aceste condiții, eficiența și rentabilitatea vor fi, cred eu, garantate. Amintesc, în această ordine de idei, faptul că toți giganții industriali din străinătate alocă investiții apreciabile cercetării, tocmai pentru că o consideră foarte rentabilă, permițîndu-le să-și mențină produsele la un înalt nivel competitiv. Serviciile lor de cercetare dispun de laboratoare, secții și institute dotate cu mijloace moderne, precum și cu documentație tehnică și informații privind realizările tehnicii mondiale în sectorul respectiv.

Cercetătorilor noștri li s-au creat, în ultimul timp, condiții bune de lucru. S-a lărgit baza materială a unităților de cercetare și continuă înzestrarea lor cu aparatură științifică perfecționată. Consider însă că folosirea mai bună a resurselor interne, prin transformarea unor locuri de muncă fără destinație precisă în laboratoare de investigații, precum și prin extinderea sferei de aplicare a cercetării, ar conduce la asigurarea unei mai strînse colaborări între personalul de cercetare și specialiștii din producție chemați să aplice la scara sectorului de activitate, sau chiar la scara întregii economii, rezultatele cercetărilor de laborator, înlăturîndu-se una dintre cele mai mari racile ale acestei activități — cercetarea de dragul cercetării.

Cred că în rezolvarea rapidă și eficientă a tuturor acestor probleme trebuie antrenați, în primul rînd, cercetătorii, înțelegîndu-se că sfera de acțiune a cercetării științifice cuprinde nu numai investigațiile fundamentale, ci și găsirea celor mai potrivite soluții tehnice și organizatorice, care, la un minimum de investiții și de forță de muncă, să asigure productivitate maximă, precum și consumuri minime de materii prime, materiale, energie și timp. În acest sens, cercetarea științifică poate să devină pîrghia principală în acțiunea de optimizare a procesului de producere a bunurilor pentru a contribui în deplina măsură a posibilităților sale uriașe la ridicarea bunăstării generale.

Ing. Albert CRISTACHE

Ansamblul folcloric „Prahova" la Festivalul de la Zagreb

„Cei mai buni — românii"

Ansamblul folcloric „Prahova" al Comitetului județean pentru cultură și artă Prahova a participat între 21—28 iulie a.c. la cea de a III-a ediție a Festivalului internațional de folclor de la Zagreb.

Manifestare de mare prestigiu internațional, Festivalul de la Zagreb a reunit 52 de ansambluri folclorice cu peste 2 000 de artiști amatori și profesioniști din 12 țări ale Europei și Africii, printre care : Bulgaria, Cehoslovacia, Finlanda, Franța, Italia, Polonia, Suedia, U.R.S.S., Ungaria și Tunisia. Din țara gazdă au participat 40 de ansambluri reprezentînd toate republicile federative ale Iugoslaviei și principalele zone folclorice.

Ținuta și nivelul artistic înalt al ansamblului „Prahova", întîmpinat de la început cu căldură și simpatie, au dus la dublarea numărului de spectacole, ca și a duratei acestora, față de ce s-a planificat inițial de către organizatori. Subliniem în primul rînd marea satisfacție pe care ansamblul nostru a avut-o în ziua cînd reprezentanții Uniunii Tineretului din Iugoslavia ne-au invitat pentru a prezenta un spectacol pe șantierul național de la Sava, în apropierea Zagrebului, unde lucrau ca brigadieri peste 1 600 de studenți și elevi din toată Iugoslavia.

Cel mai mare succes l-a înregistrat ansamblul nostru la televiziunea din Zagreb, unde am susținut un spectacol cu o durată dublă față de cea planificată inițial. Și în cadrul spectacolului din sala Arto, artiștii noștri au impresionat prin calitatea interpretării fiecărei piese, ca și prin ținuta scenică.

La un nivel asemănător s-au prezentat și celelalte spectacole susținute în orașul Sisak, la Zagreb sau la recepția oficială a grupurilor străine, unde celebrul dans „Perinița" a strîns pe toți cei 600 de invitați într-o adevărată horă a prieteniei.

În urma unei anchete întreprinse în cadrul ansamblurilor folclorice străine și al publicului din Zagreb, ziarul „Vjesnik" a consacrat valoarea formației noastre sub titlul : „Cei mai buni — românii".

Prof. Al. BĂDULESCU
vicepreședinte
al Comitetului județean
pentru cultură și artă
Prahova

tv.

PROGRAMUL I

17,30 — Pentru cei mici. Lanterna magică. 18,00 — Stadion — emisiune de actualitate sportivă. 18,30 — Mult e dulce și frumoasă — emisiune de limbă română. Seminarul de limbă și literatură română de la Sinaia. Prezintă Boris Cazacu. ● Stabilitatea vocabularului. Prezintă Marius Sala. ● Metafora ochilor la M. Sadoveanu. Prezintă Ion Oprișan. ● Folclor literar la Lovișteа. Prezintă Mihai Pop. 19,00 — Pentru școlari. Noile aventuri ale echipajului Val-Vîrtej. „Taina lui Malgenius" (I). 19,30 — Telejurnalul de seară. 19,50 — Buletinul meteorologic. — Publicitate. 20,00 — Tele-enciclopedia. ● FRAGONARD și HUBERT ROBERT. Prezintă Adina Nanu. ● PACIFIC. ● BREVIAR (Mont Blanc, Groenlanda, Balon). ● JE. 21.00 — Tineri interpreți români participanți la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Sofia. 21,20 — Linii, puncte... de vedere — film muzical cu Anda Călugăreanu, Aurelian Andreescu și Florian Pitiș. 22,05 — Invitatul nostru : cîntărețul de muzică ușoară Michele. 22,30 — Film serial „Răzbunătorii". 23,20 — Telejurnalul de noapte. 23,35 — Închiderea emisiunii.

PROGRAMUL II

20,00 — Desene animate. 20,15 — Seară de august — emisiune muzicală cu Margareta Pîslaru, Luminița Dobrescu, Mihai Dumbravă și formația instrumentală condusă de Paul Ghentzer. 20,45 — Telejurnal. 21,00 — Roman foileton. „Lagardère" (IV). 22,00 — Sus cortina ! Seară de balet cu Ileana Iliescu, Alexa Mezincescu, Sergiu Ștefanschi, Ion Tugearu. 22,30 — Bis... pe 16 mm. ● Spionaj industrial. ● Dincolo de micul ecran. 23,00 — Închiderea emisiunii.

TINEREȚEA CENTENARĂ A VĂII JIULUI

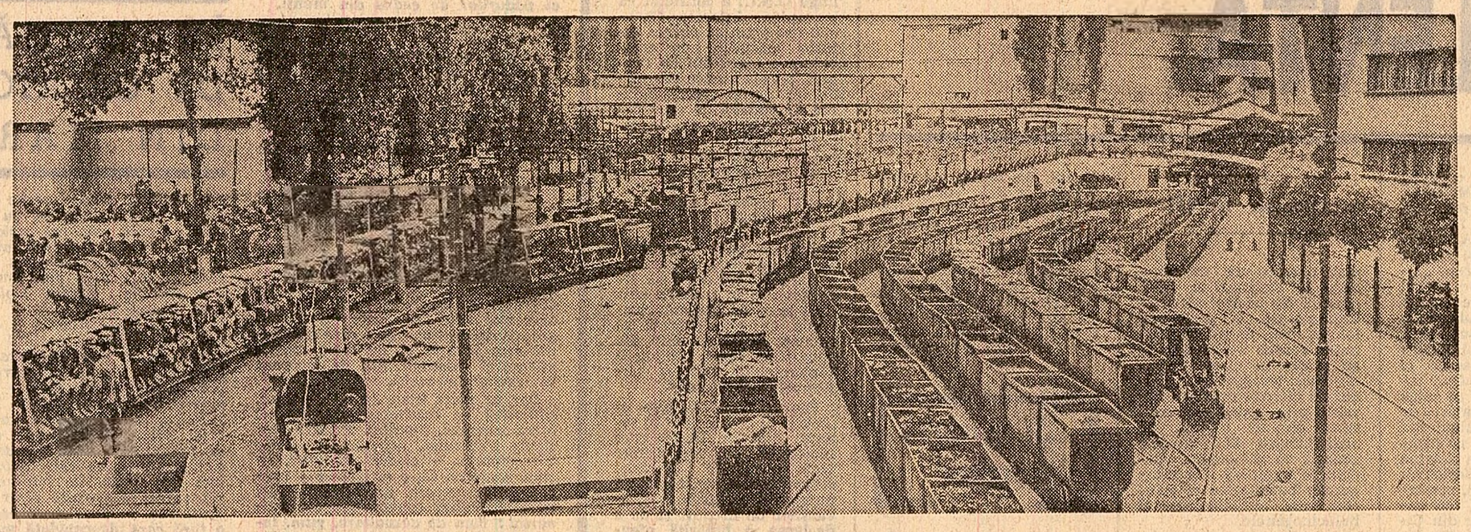

Reportaj de Traian FILIP

Munții apar și dispar. Tuneluri de pe celebra linie ferată Bumbești-Livezeni se succed din minut în minut, din kilometru în kilometru. Linia ferată construită de brigadieri cu douăzeci de ani în urmă, artera de penetrație în masivul cărbunelui, magistrala de sud ce duce spre cele cinci sute de kilometri de galerii subterane este un adevărat prolog liric. Această linie este una din cele mai frumoase și la ea s-a lucrat cu elan, cu dor, cu febrilitate, cu nestrămutată credință în vastele proiecte de viitor ale României. Împărțită acum pe din două, producția de cărbune a Văii Jiului urcă spre nord sau coboară spre sud, pentru a alimenta torțele furnalelor cu cărbunele cocsificabil, pentru a hrăni mii de locomotive, pentru a alimenta termocentralele de la Paroșeni, de la Ovidiu, de la Doicești, de la Işalnița și, pe curînd, de la Deva.

Ne apropiem de capitala minerității traversînd bazinul Văii Jiului care, timp de o sută de ani, a reprezentat baza de plecare pentru întreaga industrie feroviară, pentru navigația fluvială și maritimă, pentru nenumărate ateliere și uzine, fiind unul dintre principalii piloni ai economiei românești.

Nimic nu ne îndreptățește să credem că bazinul minier se va dezvălui lesne. Linia ferată este o triumfală intrare în munți, dar, deocamdată, nu ne înfățișează decît aspectul exterior, priveliștea de ansamblu a masivului muntos. Vedem trenuri grăbite, garnituri care, la sfîrșitul zilei, însumează pe puțin opt sute de vagoane încărcate cu cele douăzeci de mii de tone de huilă, producția cotidiană a minelor. Drumul cărbunelui spre sud este fermecător, printre stînci feruginoase, cu cascade pline de măreție care se preling din înălțimi ireale, cu păduri ce urcă impetuos pe coame rotunjite. Jiul sapă spre nord, sapă spre sud, sapă în toate direcțiile chiar de cum coboară din Retezat, fremătînd în albia lui de piatră. Trenul îl ocolește, trenul sare peste el pe viaducte, trenul se ascunde de el în tunele, pentru a-l întîmpina din nou, ca dintr-o perspectivă aeriană.

După măiastra traversare a munților, Parîngul și Retezatul, Sureanu și Vîlcan — piscurile care stau în umbră o mare parte a anului, solitarii care nu-și arată chipul decît atunci cînd vremea e frumoasă, dominînd numai peste o lume senină și albastră, cînd stau la sfat privindu-se din depărtări imense, la înălțimi de două mii de metri deasupra nivelului mării — răsar cu liniile lor pure, cu ovalele lor sculptate cu grijă și amplasate de veacuri în expoziția naturii, asemenea unor însemnate personaje ale locului. Atunci, întregul bazin al Văii Jiului pare extras din cadrul lui restrîns, pare integrat unei viziuni planetare, iar colinele mărunte care zăgăzuiau orizontul devin trepte și acoperișuri sub care se ascund șerpuitoarele galerii de mină.

Mă așteptam să zăresc, după trecerea de Livezeni, acele cătune miniere născute în pripă la gura unei galerii, dar, spre reala mea surprindere, prin fața ochilor au început să se perinde orașele moderne ale Văii Jiului, coaste de litoral, părți din miezul unor metropole, cu blocuri de cîte zece etaje, așezate în cicluri, așezate în evantaie, în șir indian, rotindu-se o dată cu turnurile de extracție ale puțurilor moderne, turnuri pătrate, turnuri de peste cincizeci de metri înălțime, neobișnuite ochiului nostru care, altădată, s-ar fi grăbit să le compare cu turnurile cetăților.

O mină în viziunea clasică începea cu o boltă de galerie, un portal încastrat în stîncă, o gură de tunel de cale ferată. Acum, o mină începe cu un turn, un turn mecanizat, un turn care are sus o terasă cu ferestre panoramice, iar în corpul lui mașini puternice ca niște locomotive, care lucrează cu tenacitate și trag la suprafață întreaga încărcătură a adîncurilor. Aceste turnuri sînt macarale uriașe amplasate deasupra unor fîntîni la fel de uriașe. Ele au apărut la Livezeni, la Vulcan, la Aninoasa, la Petrila, la Lonea, iar drumul spre galerii, spre cele cinci sute de kilometri de galerii începe din aceste turnuri împunătoare, adevărate rampe de lansare spre lumea din adîncul planetei.

Peisajul aproape unic în Carpații noștri arată subit cît de masive au fost intervențiile omului, cît de mult s-a putut construi pe o vale îngustă, între falii, într-un compartiment profund și întortocheat. Drumuri, clădiri, instalații industriale apar de la un cot la altul. Ca într-un cadru de tablou, se perindă cu repeziciune imagini caracteristice: formele uzinei de preparație a cărbunelui din Coroești, termocentrala de la Paroșeni, marile silozuri ale minereurilor, plasele ca niște hamacuri întinse peste șosele, peste liniile ferate deasupra cărora trec liniștite corfele funicularelor, munții „legați" în cabluri, munți presărați cu piloni ai liniilor de înaltă tensiune, — totul concentrat pe valea sculptată de apele Jiului.

Lesne este să spui: cinci sute de kilometri de galerii. Dar ce sînt aceste galerii? Cine le-a săpat? Cum le-a săpat? În cît timp le-a săpat?

Aceste galerii au cunoscut mai întîi trocul, ștearțurile și suruba, securea, lopata și tîrnăcopul. Primitivele unelte mai pot fi văzute doar la muzeul mineritului din Petroșeni, care ne înfățișează prin numeroase exponate drumul de la cai la locomotive. În 1868, anul care marchează începutul exploatărilor din acest bazin minier, tăierea cărbunelui se făcea cu ciocanul de mînă, iar transportul în abataj cu roabele. Transportul în galeriile de coastă se făcea cu vagonete trase de cai. În zăcăminte bogate, minerii lucrau adesea ca în cuptoare cu temperaturi de peste patruzeci și cinci de grade. Apele din galerii erau scoase cu pompe manuale și pompe cu aburi. Dar lucrul cel mai cumplit din acele vremuri de aspră exploatare capitalistă mi s-a părut aerajul galeriilor făcut cu aparate ce semănau cu foalele fierarilor, cu burdufurile de orgă. Minerii respirau în adînc așa cum respiră scafandrii cu ajutorul unor instalații primitive.

Anii socialismului au schimbat structural vechile condiții de muncă, neomenești, au înlăturat acea tehnică rudimentară devenită astăzi piesă de muzeu. E firesc așadar să nu mai găsim nici urmă de acele guri de mină părăsite, năpădite de vegetație, acoperite de zăpadă, semănînd cu deschiderea unui cavou, așa cum am văzut multe în imaginile din preajma puternicelor greve muncitorești din trecutul Văii Jiului. Nici urmă de cai-orbi, de cai-cîrtiță, de cai-robi ai pămîntului. Doar coșul uzinei electrice din Lupeni mai poartă și azi urmele gloanțelor trase în august 1929 de jandarmi asupra minerilor care susțineau atunci cu eroism prima mare bătălie de clasă din șirul luptelor sociale conduse de partidul comunist, care au precedat lunga criză economică.

În anii grevelor, comenzile începeau să scadă și, ca o consecință directă, au fost închise minele Petroșani-Vest, Dîlja, Aninoasa-Est, Vulcan-Est, Chorin, Vulcan-Vest B și C, Victoria, Carolina și Valea Jiului de Sus. În anul 1931, din trei mii de muncitori mai rămăseseră două sute la Vulcan, iar la Lupeni, din peste patru mii de muncitori, mai lucrau doar două mii șapte sute. Multe din minele părăsite au fost redeschise abia în zilele noastre, au fost modernizate, sistematizate, dotate cu utilajul perfecționat necesar unei producții intensive, raționale și echilibrate.

— Într-o sută de ani — ne spune dr. ing. Petru Roman, directorul general al combinatului carbonifer — s-au extras peste o sută de milioane de tone de cărbune din Valea Jiului. Noi ne propunem să exploatăm aceeași cantitate în numai zece ani. Activitatea minelor după naționalizare, în cadrul operei de industrializare socialistă a țării, aș caracteriza-o drept o etapă de muncă susținută pentru reconstrucția și modernizarea minelor vechi și pentru construcția de mine noi, în condițiile creșterii an de an a producției. Anul acesta realizăm peste șapte milioane de tone. Condițiile de exploatare în Valea Jiului sînt foarte dificile. Putine bazine carbonifere din lume au strate atît de neregulate, cu variații de grosime, cu discontinuități. Lăsat în aer liber, stratul se aprinde singur. Are emanații de gaze. Praful de cărbune este exploziv, ceea ce presupune eforturi complexe și utilaje costisitoare în muncă, bine dotată tehnic, din subteranele minelor.

Dacă trecerea la mecanizarea minelor nu s-a făcut subit, deoarece întregul proces se bazează pe acumularea de experiență, multe din utilajele introduse înainte de anul 1944 fiind obținute prin lupte revendicative, prin presiunile făcute cu tenacitate asupra societăților capitaliste, ultimii douăzeci de ani sînt, de fapt, anii în care drumurile în subteran s-au extins, s-au adîncit, au ajuns să măsoare zeci, sute de kilometri și străbaterea lor fără mijloacele mecanizate ar fi însemnat un impediment de netrecut. În lupta cu agresivitatea muntelui, omul a devenit mai puternic, mai bine înarmat iar efortul său fizic se reduce în raport direct cu investițiile și utilajele cu care acționează.

Întregul transport al cărbunelui se execută azi cu ajutorul transportoarelor de mare capacitate. Numai la Lupeni sînt trei sute de transportoare blindate. În galeriile spațioase, betonate, prevăzute cu arcuri metalice, cu șiruri de stîlpi hidraulici, sunetul cărbunelui pe transportoare poate fi asemuit cu sunetul apelor care duc, primăvara, încărcătura lor de sloiuri fosnitoare, de pietre și buturugi. Transportul în galeriile principale, pe unde domneau înainte atelajele trase de cai, se face azi cu ajutorul a peste șaptezeci de locomotive Diesel și electrice. Ciocane de abataj, combine sau pluguri de cărbune, perforatoare moderne rotative cu acționare pneumatică sau electrică, mașinile de încărcat vorbesc despre procesul de mecanizare a muncii în galerii. Numai la Lupeni, puterea instalată de energie electrică a atins 30 300 kW față de 4 250 kW cîți erau înregistrați în anul de vîrf al economiei capitaliste, anul 1938. Acest raport de forțe, ilustrat printr-un exemplu, are o dublă semnificație: pe de o parte el reflectă puternica creștere industrială a Văii Jiului, pe de altă parte — ca și toate celelalte măsuri — vădește înaltă grijă față de condițiile de muncă ale minerilor, punct cardinal al importantelor investiții ce se fac în Valea Jiului.

Echipele de topometri, privind prin teodolit, prin luneta cu nivelă, fixează necontenit direcția și lungimea variabilă a galeriilor, caută să le racordeze la puțurile principale, să le conecteze ca pe niște spițe la o osie comună, să le adune ca pe niște afluenți în zona mașinii de extracție. Galeriile sînt așezate în strate înclinate, în strate care urmează curbura sinclinalului, și din ele se extrage aproape jumătate din producția de cărbune a țării. Toate recordurile de adîncime, de expansiune au fost și sînt depășite.

Petrila, cea mai veche și cea mai adîncă mină din Valea Jiului, atinge șase sute de metri adîncime. Acum se fac pregătiri intense pentru a fi atinsă adîncimea-record de șapte sute de metri. Vechiul put de extracție, care a fost modern la vremea lui, nu mai face față și, în curînd, va fi înlocuit de un nou put de extracție. Cu ajutorul puternicelor agregate multicablu, ne apropiem astfel de fundul bazinului, de fundul mării de odinioară care și-a lăsat emblemele în rocă, semnele genezei, acele frunze de ferigă imprimate în cărbune, acele cochilii de melci și scoici păstrate ca într-un muzeu al naturii, acele trunchiuri de arbore cu fibrele pietrificate. Sculpturile geologice sînt răscolite și aduse la suprafață, deoarece mina Petrila se va menține într-un continuu ritm de creștere. La sectorul patru s-a introdus un abataj frontal modern, care va fi armat metalic cu stîlpi hidraulici, cu pompă centrală, cu grinzi articulate în consolă, podit cu plasă metalică.

Dar lucrul cel mai caracteristic perioadei actuale este noua tinerețe a minelor din Valea Jiului, renașterea unor exploatări părăsite, abandonate. Metamorfozele suferite în decursul anilor de geografia subterană sînt rememorate. Drumuri închise, drumuri prăbușite sînt urmărite de exploratori și redescoperite, pentru a fi înregistrate și desenate iarăși pe hărțile miniere. Vechi încercări eșuate redevin actuale, sînt reluate cu alte forțe, cu alte mijloace de către colective care sînt decise să cîștige bătăliile pierdute într-o altă epocă, într-o epocă a investițiilor minime și a profiturilor sîngeroase, a disprețului față de viața și energia omului.

În ritm cu întreaga țară, în anii construcției socialiste Valea Jiului a făcut efortul de a extrage din adîncuri înzecite cantități de cărbune, proporționale cu cerințele impetuoase ale economiei naționale în plin avînt, ale puternicelor zone industriale apărute pretutindeni; minerii au răspuns cu însuflețire și cu o responsabilitate exemplară chemărilor partidului de a spori producția de cărbune, aceasta „pîine a industriei".

— Pentru redeschiderea și punerea în funcțiune a minei Dîlja — ne relatează ing. Octavian Surdu, șeful exploatării — au fost aduse echipe puternice, echipe fruntașe care au imprimat de la început un ritm dinamic. A venit brigada condusă de Augustin Demeter de la Uricani, care a executat galeria de coastă de la orizontul 607, de aproximativ patru kilometri, în timp record. Pentru executarea lucrărilor speciale la puțul principal și la puțul auxiliar, s-au introdus tehnologii avansate, s-a introdus cofrajul mobil care elimină complet sustinerea provizorie și mecanizează operația de betonare. S-au creat stații de compresoare, magazii, ateliere, un complex social-administrativ. S-au creat instalații de aeraj care asigură un microclimat și condiții de muncă în deplină siguranță.

Dîlja a fost una din mostenirile triste. S-au întîmpinat aici mari dificultăți datorită modului necorespunzător în care s-au făcut închiderile, rambleerea golurilor în galerii, suitori și puțuri. Aici s-au acumulat imense cantități de apă. Cînd noile lucrări s-au apropiat de aceste zone, a apărut pericolul înundației. În decembrie 1964, o seamă de lucrări părăsite și neconsemnate în documente au făcut să erupă apele, ceea ce a întîrziat deschiderea unui orizont timp de șase luni de zile. Riuri grele, lacuri subterane, drumuri și canale de apă au fost captate cu pompe puternice și deversate din galerii. Oamenii care au lucrat aici au dat nu de puține ori adevărate pilde de curaj, de eroism și de pricepere, smulgînd de sub puterea apelor zăcămintele de cărbune.

— În 1963 s-a început deschiderea minei Paroșeni — ne spune ing. Dan Surulescu, șeful unității de construcție a minelor noi — mină care va exploata cîmpul cuprins între Vulcan și Lupeni. Pînă acum s-a executat săparea unui put de două sute optzeci de metri și se va săpa unul de aceeași lungime, pînă la sfîrșitul cincinalului. Mina a intrat în funcțiune și, în cursul anului viitor, va atinge o producție de 350 000 tone anual. Se preconizează, în exploatarea stratelor orizontale, mecanizarea, tăierea cu combina, susținerea abatajelor cu stîlpi hidraulici. În vestul bazinului se lucrează la două orizonturi, care vor uni galeriile minei Bărbăteni cu cele de la Lupeni. În trimestrul patru se va începe săparea unui put, din care se vor dezvolta lucrările de legătură cu mina Uricani. În centrul bazinului se construiește mina Livezeni, la care se sapă patru puțuri de la suprafață, trei din ele urmînd să fie atacate anul acesta.

Minele, ca și așezările de deasupra lor, se unesc, capătă artere puternice, amplificații. Tunelurile fac joncțiune căutînd drumul cel mai scurt către mașinile de extracție. Perspectiva de creștere a producției din Valea Jiului se obține prin deschiderea de mine noi, dar și prin reorganizarea, sistematizarea și modernizarea celorlalte. O lucrare minieră va străbate orașul Petroșeni, la trei sute de metri adîncime. Ea se desprinde din incinta principală Livezeni și va înainta spre incinta auxiliară estică Livezeni. Va trece pe sub blocurile de la Aeroport, fără să stînjenească prin nimic construcțiile edilitare.

— Abandonată și inundată în preajma anului 1930, deoarece a devenit nerentabilă prin exploatare neraționalâ — ne informează ing. Fejeș Ludovic, șeful exploatării miniere Vulcan — mina a fost redeschisă cu optsprezece ani în urmă și a cunoscut o dinamică foarte accentuată. Anul acesta, producția minei Vulcan va atinge un milion două sute de mii de tone. În 1975, mina Vulcan va depăși capacitatea minei Lupeni și va da cea mai mare producție din bazin. Am introdus abatajele frontale, atît orizontale cît și pe înclinarea stratelor, metodă care oferă o gamă largă în mecanizarea operațiilor grele de tăiere și susținere. Aproape patruzeci la sută din producția minei Vulcan se realizează în aceste abataje frontale.

Vaste lucrări se desfășoară la Uricani.

— Mina este tînără — ne spune secretarul comitetului de partid, Aurel Drăghici. Deschisă în 1946, atunci s-au făcut primele excavații și s-a început exploatarea chiar de la orizontul 610. În anul 1952, lucrările nu erau mecanizate și se muncea cu rîznuța, un vagonet mai mic din lemn. Azi nu mai sînt rîznuțe. S-a introdus mecanizarea, producția a fost organizată pe baze științifice. Se lucrează cu transportoare mecanice, fapt care a făcut să se obțină randamente sporite. La exploatarea straturilor 17—18, datorită cîmpului minier pe care îl atacăm, gradul de mecanizare a ridicat pretenții mult mai mari. S-a făcut un studiu amănunțit în această direcție, s-au introdus transportoare blindate de mare capacitate. Prin aceasta, mina Uricani a ajuns la cea mai mare productivitate realizată în prezent pe întreaga Vale a Jiului.

Așadar, în adîncurile ei, Valea este un amplu șantier. Iar acest dinamic șantier caracterizează, simbolic, însăși vîrsta centenară, tinerețea centenară a galeriilor de sub Jii.

Am avut sentimentul că întreaga Vale a Jiului este un amplu instrument de rezonanță. Nici o faptă deosebită nu rămîne aici fără ecou. Minele vecine trăiesc la suprafață evenimentele din străfunduri. Se știe la Lonea ce s-a făcut la Aninoasa. Se cunoaște la Vulcan tot ce se întîmplă la Lupeni. Cei de la Uricani sînt animați de mari ambiții. Cei de la Petrila se mîndresc cu vechimea, cu experiența, cu simțul lor de organizare. O nouă metodă aplicată la Paroșeni își găsește imediat aplicare și la Dîlja. Subiectele de conversație se rotesc în jurul noilor fapte de muncă din galerii, din abataje. Aproape simultan se ridică turnurile de extracție moderne la toate minele principale. Orașele tind să se unească între ele. Își prelungesc arterele ca niște brațe. Noile cartiere cresc în spațiile despărțitoare și periferiile devin noi centre. Unite sub același nume, ridicate la rangul de municipiu, localitățile de pe Valea Jiului trăiesc în așteptarea celor plecați în expedițiile subterane.

Te impresionează preocuparea vie a inginerilor, statisticienilor, a minerilor pentru tot ce se înfăptuiește nu numai în mina la care lucrează, ci în cuprinsul întregului bazin. Totul se comunică la suprafață. Există o evidență strictă a fiecărui om în abataj. E ca și cum o stație de radiolocație ar urmări zborul unor echipaje în noapte. Din două în două ore se pot observa pe tabele debitele cărbunelui pe transportoarele blindate, se pot citi adîncimile atinse, se pot număra vagonetele încărcate la silozuri, se pot ști cantitățile de rocă dislocate, numărul de corfe care au străbătut liniile funicularelor spre cinci ani în urmă, numele lui Petre Constantin de la mina Lupeni era însoțit de previziuni frumoase. Minerul, șef de brigadă, continuă să fie în frunte, contribuind cu priceperea, cu eforturile sale la cele peste două milioane cinci sute de mii de lei economii la prețul de cost, realizate în prima parte a anului de exploatarea minieră Lupeni. La Aninoasa, unde brigăzile se caracterizează printr-o mare stabilitate și coeziune, ne sînt prezentate cîteva din cele mai reputate colective de pe Valea Jiului.

Drapelul de fruntașă pe ramură a trecut de la Aninoasa la Lupeni și de la Lupeni la Petrila, anul acesta, anul centenar, întrecerea socialistă cunoscînd o și mai mare febrilitate. Întrecerea dintre mine a intrat de mult în tradiția și specificul Văii Jiului, dezlănțuind energii, stimulînd spiritul de inovație, răspîndind de la o galerie la alta, de la o exploatare la alta tot ceea ce corespunde ultimului cuvînt al tehnicii în subteran. Urmașii greviștilor, urmașii celor ce au prefăcut Valea Jiului într-o cetate a luptei revoluționare sînt angajați zi de zi într-o operă de o amploare fără precedent, menită să sporească forța și frumusețea întregii țări. Înalta conștiință și puternicul sentiment patriotic al acestui detașament de frunte al clasei muncitoare, manifestate de-a lungul celor o sută de ani, ca o făclie transmisă de la o generație la alta, se afirmă astăzi mai pregnant ca oricînd.

Destinul minelor reprezintă, de fapt, destinul oamenilor. Oameni care au crescut în inima munților timp de un secol, într-o necontenită luptă, oameni care trăiesc în mari și puternice colective și care, deși trăiesc în zone singuratice, nu cunosc singurătatea. Spiritul de solidaritate al minerilor, izvor al tăriei lor, este proverbial. El se unesc așa cum se unesc rîurile îndată ce coboară din izvoare. El își transmit nu numai cunoștințele, ci și sufletul din generație în generație, din tată în fiu. În mină nimeni nu intră singur. Echipele intră în subteran, în fabuloasele orașe subterane, în șir indian, cu luminile lămpilor licărind la piept sau la frunte. Intră în subteran înșirați pe vagonete, umăr la umăr, se duc în grupe compacte, se duc în adevărate echipaje, echipaje vestite, echipaje care își fac faima prin rîvna lor în noaptea galeriilor, scufundați la o sută, la două sute, la șase sute de metri sub vatra orașelor, sub pajiștile verzi, sub licăririle Jiului. Ele își fac faima tocmai pentru că trăiesc într-o deplină înțelegere, pentru că au cunoscut încă din anii ilegalității liantul solidarității, al fortelor ce se completează, compensîndu-se om cu om, minte cu minte, braț cu braț, uhealtă cu unealtă.

La Uricani sînt echipe trainice care nu se destramă în decursul unei vieți de om. Principiul pe care se întemeiază asemenea colective pretinde, de la bun început, o deplină fuziune sufletească, o încredere desăvîrșită în cel ce munceste alături de tine, o credință fermă în spiritul de unitate și actiune.

Acești scafandri ai zăcămintelor au ajuns să fie cunoscuți în întreaga țară și nu de ieri, de alaltăieri. Au ajuns campioni lucrînd în condițiile cele mai anevoioase, într-un zăcămînt cu discontinuități, cu straturi convulsionate, cu emanații de metan și cu praf exploziv de cărbune, învățînd să preîntîmpine subtilele pericole ale munților, să evite vicleșugurile naturii, să lucreze cu mintea asemenea unor savanți, și mulți sînt cu adevărat savanți în meserie, fiind consultați în probleme tehnice de o asemenea complexitate, încît nu degeaba mi s-a spus că soluțiile date pe anumite teme de către minerii din Valea Jiului pot foarte lesne să constituie teze de doctorat.

În anii noștri, pe marile șantiere ale țării, la Galați, la Bicaz, la Argeș, la Porțile de Fier, la Lotru, în Maramureș, în nordul Moldovei, pretutindeni am întîlnit mineri din Valea Jiului. Ei au lucrat la arhitectura subterană a furnalelor și laminoarelor de la Galați. I-am întîlnit la galeriile de fugă de pe Argeș, în roci ce emanau metan, în roci ce se dilatau în contact cu aerul și rupeau armăturile. Minerii de pe Valea Jiului au săpat și mai sapă cu viteze impresionante puțuri de acces la minele de cupru, de aur, de fier, de plumb. Ei poartă numele de „tuneliști" la Porțile de Fier și la Lotru. Ei poartă foarte adesea numele de pionieri și de deschizători de drumuri.

Oameni de mare preț, minerii Văii Jiului duc pretutindeni nu numai vasta lor încărcătură de cunoștințe, de experiențe fundamentale, ci, în primul rînd, puterea lor de a înfrunta necunoscutul, de a pune suflet în orice acțiune, de a înnobila cu sentimentele lor profunde și desăvîrșite.

Intrarea în mină presupune un ritual. Este un moment solemn. Mi-am luat salopeta, casca, lampa electrică. În cabinele lor, minerii se „deghizau" înainte de a intra în șut, se pregăteau parcă pentru a intra într-un rol, pentru a păși pe o scenă de teatru, în culisele muntelui, unde, în munca lor acerbă, pe față se așază treptat o mască de praf de cărbune. În zilele noastre, alături de lupta minerilor participă și numeroși coloși de metal sau mecanisme suple.

Am urmărit activitatea agregatelor subterane.

Am văzut plugul cu dinți tăietori înfigîndu-se în strat, actionînd pe principiul aschierii, ca o freză sau o rindea. Am stat să văd combina cu doi tamburi tăietori, care atacau toată grosimea fiției, sculptînd muntele pe dinăuntru. Pe întregul combinat carbonifer, în prima jumătate a anului s-au realizat, grație tăierii mecanice, peste trei mii de tone de cărbune mai mult decît se stabilise în planul tehnic.

Am contemplat instalația automată de înregistrare a gazului metan de la Lupeni. Instalația telegrizumetrică transmite clipă de clipă, cu o peniță roșie, densitatea amestecurilor de gaze și semnalează optic și acustic orice prezență nocivă. Pentru a se ajunge la introducerea unor aparate de mare finețe, menite să asigure deplină securitate în subteran, reflex al grijii față de om, pe Valea Jiului a fost înființat un institut departamental cu cinci secții de cercetare, cu treisprezece laboratoare și peste două sute de salariați. Studiile, însumînd numeroase volume, au fost aplicate nu numai la minele de cărbuni, ci și la mine cu zăcăminte felurite, la Muncel, la Baia de Arieș, la Gura Haiti, la Altîn Tepe, la Somova și altele. Introduse cu doi ani în urmă, noile relee, concepute de cercetătorii locali, au înlăturat posibilitatea de accidente cauzate de defectele de izolație la rețelele electrice subterane. Tot alci s-a studiat complexul fenomen al exploziei și s-au perfecționat explozoare, metode de stingere a focurilor endogene, mecanizarea aerajului, explicîndu-se, pe linia medicinei muncii, multe „enigme" din subteran.

Aplicarea soluțiilor preconizate pentru combaterea focurilor de mină am văzut-o pe Valea Arsului, unde incendiul, aprins cu jumătate de secol în urmă, a fost localizat prin impregnarea, cu ajutorul sondelor, a unui amestec de apă și argilă. Acum focurile de pe Valea Arsului sînt inundate la baza bazinului, iar stingerea lor va permite accesul la rezerve de peste un milion de tone de cărbune.

Viziunea prezentului se deschide treptat, cuprinzînd și zonele memoriei. Cineva a ținut să-mi arate locul numit Barabe, pe creasta unei coline de la Petrila, unde minerii trăiau odinioară în bordeie de pămînt, pe ale căror uși nu se putea intra decît în genunchi. Mi s-a vorbit despre plata minerilor în anul marilor greve: 104 milioane de lei pentru proprietarii minelor, o mină de oameni și de aproape cinci ori mai puțin pentru toată mulțimea celor ce tăiau cărbune. Am citit rîndurile îngălbenite de vreme ale ziarului „Lupta": minerii greviști care căutau să scape de gloanțe erau striviți cu patul armei, sfîșiați în baionete, loviți cu o osie în cap și aruncați în canalul de lîngă uzină. Toate acestea sînt consemnate în istoria puternicelor lupte sociale de pe frămîntata, glorioasa scenă a Văii Jiului. Episoade intrate în biografia colectivă a celor care au ocupat pentru prima oară în România o întreprindere capitalistă, a celor care, sub steagul de luptă al partidului, s-au ridicat ca un singur om împotriva exploatării și a nedreptății sociale. Pagini de istorie emoționante și pilduitoare pentru tînăra generație de astăzi, continuatoarea unor glorioase tradiții. Fiii celor ce cu treizeci de ani în urmă se fotografiau cu portretul lui Karl Marx în frunte sînt comuniștii de azi, oamenii de nădejde cu pondere însemnată în toate sectoarele. Secretarul comitetului de partid din Lonea, Andrei Colda, ne-a spus:

— Avem o mie două sute de comuniști. Din cincizeci și patru de șefi de brigadă, patruzeci și opt sînt membri de partid. Avem peste o sută cincizeci și trei de maiștri și tehnicieni. O sută douăzeci și șapte sînt membri de partid. Există, așadar, o forță puternică de mobilizare a energiilor; astfel se explică faptul că mina Lonea, care, în primele luni ale acestui an, se afla cu peste nouă sute de mii de lei depășiri la prețul de cost, a ajuns să recupereze minusul și să realizeze economii de peste o jumătate de milion de lei.

— Azi putem vorbi despre un adevărat eroism de masă — subliniază tovarășul David Lazăr, prim-secretar al Comitetului municipal de partid Petroșeni. Cei aproape șaptesprezece mii de membri de partid din municipiul nostru, din Valea Jiului, imprimă etapei actuale, care încheie un secol de minerit, un puternic avînt creator. Valea Jiului, care a cunoscut în decursul veacului urcușuri și căderi succesive, se încheie cu o ascensiune impresionantă în ultimii douăzeci de ani.

Capitala mineritului, Petroșeni, transformată din temelii, exprimă elocvent eforturile făcute pentru atingerea unor capacități de producție maxime, aspectele caracteristice revoluției tehnice în domeniul extracției cărbunelui, justificînd multilateral cele trei miliarde de lei investiții, într-un singur cincinal, făcute în dotarea minelor și în dotarea orașelor miniere.

Aproape șaisprezece mii de apartamente construite din fondurile statului pe Valea Jiului au ridicat gradul de confort și au transformat chipul fostelor sate și cătune miniere, le-au „asimilat" cartierelor moderne subordonate municipiului. Lonea, Petrila, Vulcan, Aninoasa, Lupeni, Uricani... O constelație de așezări înfloritoare, în plină modernizare, purtînd pecetea luminoasă a anilor noștri care au îngropat pe vecie imaginea tragică a vechii „Văi a plîngerii". Numai cartierul Aeroport din Petroșeni adăpostește o treime din populația întregului oraș care, în înfățișarea sa de azi, ne prezintă elocvent straturile de civilizație sedimentate timp de un secol pe Valea Cărbunelui. Alcătuind o simetrie nouă, o densitate nouă, asemenea unor insule colorate ce plutesc pe o mare de verdeață, marile ansambluri arhitecturale înfățișează nu numai privelișteа prosperității, a grijii față de om, a concepției socialiste care guvernează orice acțiune, ci și profilul unor așezări în care știința și arta sînt reprezentate prin edificii impunătoare, prin pavilioane dotate cu amfiteatre și laboratoare, săli de proiecții și săli de teatru, prin liceele și institutul de învățămînt superior unde se instruiesc generațiile de mîine ale cetăților subterane.

Un secol de viață, de muncă, de luptă! Și totuși, imaginea dominantă este aceea a unui chip tînăr ce se oglindește cu încredere în viitorul său, care este viitorul țării, desăvîrșind marea operă de construcție socialistă. Valea Jiului, fără a mai prezenta subiecte de epopei, așa cum prezenta cu ani în urmă, a continuat să fie la înălțimea răspunderii sale, a înaintat în pas cu impetuosul ritm de dezvoltare a economiei naționale, a produs și produce — cu forțe sporite — pentru marile cuptoare ale țării, munți de cărbune și fluvii de energie.

Așa intră glorioasa Vale a Jiului în noul, al doilea său veac de existență.

Data: 13 aprilie. Automobilul: un Citroën decapotabil, tip D.S. 19, model 1962. Ruta: Paris-Le Havre. Semne particulare: 1) opriri din 70 în 70 de kilometri, pentru aprovizionare cu benzină; 2) de fiecare dată, bărbatul între două vîrste de la volan cumpără numai zece litri, deși ar putea înmagazina în rezervor de patru ori pe atît; 3) mașina aceasta, veche și neprezentabilă, a făcut pînă acum șapte călătorii transatlantice dus-întors și, după toate probabilitățile, o va face și pe a opta, îmbarcîndu-se la Le Havre pe bordul unui pachebot cu destinația New York; 4) la fiecare voiaj, automobilul are alt proprietar — cel de acum este așadar al optulea; 5) toți posesorii săi sînt oameni de afaceri onorabili, fără cazier judiciar.

„Hurricane" dă lovitura

De aproape trei săptămîni, Citroënul este filat de doi inspectori aparținînd Oficiului central de reprimare a traficului ilicit de stupefiante, din capitala Franței. Cel căruia automobilul i-a devenit suspect este însuși șeful Oficiului, comisarul Carrère. Acum, urmăritorii încearcă să ordoneze în mod logic cele cinci constatări bizare și contradictorii, pentru a putea extrage din ele o concluzie. În orice caz, un lucru e clar: rezervorul mașinii e utilizat în alte scopuri decît cel pentru care a fost fabricat. Mica porție de benzină, cumpărată atît de frecvent, trebuie să fie înghițită de un rezervor improvizat, care irosește o bună parte din combustibil.

La Le Havre, automobilul se îndreaptă direct spre gara maritimă. Aci, după formalitățile de rigoare, el urcă pe rampa care duce spre cala pachebotului. Peste cîteva ceasuri, acesta va ridica ancora, pornind spre New York. Cei doi polițiști își cumpără și ei bilete de avion, cu aceeași destinație. Pe vas se îmbarcă comisarul Anglès, adjunctul lui Carrère. Prin postul de radioemisie al transatlanticului el își avertizează confrații de la Biroul federal al narcoticelor. Mesajul lui este semnat cu numele de cod sub care e cunoscut Oficiul francez al stupefiantelor: „Hurricane" (uraganul).

La al șaselea etaj al unui imobil de pe Church Street la extremitatea sudică a cartierului newyorkez Manhattan, agenții Biroului federal al narcoticelor organizează „recepția" automobilului. La 24 aprilie, cînd pachebotul acostează la chei, polițiștii francezi și americani încep urmărirea Citroënului: imediat după debarcare mașina a fost încredințată de proprietar unui individ care nu și-a declinat decît pronumele — Arthur.

La momentul potrivit, automobilul este examinat în toate mecanicele sale mărunțaie. Bănuielile se confirmă. În fostul rezervor de benzină se descoperă 112 kg. de heroină pură. Cea mai fantastică captură din istoria traficului de stupefiante.

Odată mai mult, „Hurricane" înregistrează un succes remarcabil. Odată mai mult, Biroul federal de narcotice se dovedește incapabil să exploateze pînă la capăt ingeniozitatea și perseverența confraților săi francezi. Arthur — care are și un nume de famille: Benvenuto — este identificat ca un vechi membru al sinistrei Mafii americane. Dar pe cînd în Franța, expeditorii heroinei — Jacques Bousquet și Eugène Malibert — sînt arestați, împreună cu întreaga organizație pe care au pus-o în picioare, la New York se întîmplă lucruri ciudate. Arthur, urmărit cu discreție, în speranța că-și va demasca involuntar complicii, nu se întîlnește cu nimeni, nu stabilește nici un contact, nu oferă nimănui spre vînzare prețioasa lui marfă. Filarea lui durează cîteva zile, cîteva săptămîni, o lună. Pînă la urmă e arestat.

Dar este cert că el nu va vorbi, nu va spune nimic care să permită poliției accesul la „patronii" din umbră ai Mafiei. **Omerta** — legea tăcerii — e atotputernică. Păcat că ea nu funcționează cu aceeași strictețe și în rîndul celor puși să combată traficul cu stupefiante. Pentru a suta oară, un secret cunoscut numai de Biroul federal de narcotice răzbate în afară, permițînd celor interesați să-și ia măsurile de precauție necesare.

Colaboratorii comisarului Carrère sînt supranumiți „incoruptibili". Colegilor de peste ocean nu le-a atribuit nimeni o asemenea poreclă.

Repartizată în 224 de săculețe, fiecare conținînd cîte 500 de grame de heroină, încărcătura transportată de rezervorul Citroënului reprezenta valori deosebite de cele două părți ale Oceanului Atlantic, fiind de zece ori mai mare în Statele Unite decît în Franța.

De fapt, procesul de ridicare a prețului la stupefiante este larg și complex. Zece kilograme de opiu, cumpărate la Saigon, Djakarta sau Singapore sub forma lichidului „suc de mac" costă 350 de dolari. Prelucrată, soluția oferă un kilogram de așa-numita morfină-bază, al cărei preț este de 750 de dolari. În laboratoare improvizate, unde lucrează chimiști plătiți cu salarii de cîteva zeci de ori mai mari decît cele pe care le-ar căpăta în industria legală, fiecare kilogram de morfină-bază se transformă într-un kilogram de heroină pură, care se vinde cu 3 500 de dolari. Livrată în Statele Unite, prețul ei crește vertiginos la 35 000 de dolari. Dar, pentru a fi consumată, heroina se amestecă cu lactoză în proporție de 90-95 la sută, alcătuind o „capsulă" care se vinde la preț de detaliu cu 5 dolari, — ceea ce înseamnă aproximativ 400 000 de dolari kilogramul.

Așa cum se poate vedea din cifrele de mai sus, puține businessuri pot rivaliza cu traficul de stupefiante în materie de rentabilitate. Banda condusă de Bousquet și Malibert, care a operat în perioada iulie 1965-aprilie 1968, a transportat în S.U.A. o cantitate totală de 730 kg. de heroină, primind drept „îndemnizație" 500 de dolari pe kilogram. Dar releul din Franța nu constituia decît una din rotițele unui imens mecanism, ale cărui pîrghii diriguitoare se găsesc la New York și ale cărui ramificații se întind pe cinci continente. Cultivatori de pămînt din Sumatra sau Anatolia, vătăi de pe plantațiile de ceai din Ceylon sau vînători profesioniști de tigri din Bengal, comercianți din Beyruth sau exportatori de citrice din Cipru, comis-voiajori din Johannesburg și armatori din New Orleans, balerine de music-hall din München și proprietari de hoteluri din Miami, gangsteri vești arătăgoși din Marsilia sau stewardese veșnic amabile în slujba marilor companii de transporturi aeriene internaționale... Iată doar cîteva din categoriile de complici — conștienți sau inconștienți, plătiți bine, prost sau deloc — pe care îi folosește Mafia americană în cursul lungului drum străbătut de opiu, de la producător la consumator.

Căci grosul clientelei se află în Statele Unite. Conform fișelor de care dispune Biroul federal al narcoticelor, există 50 000 de toxicomani numai la New York. Dar și aceștia sînt doar cei înregistrați, pe care un accident, un delict sau pur și simplu întîmplarea i-a adus în contact cu autoritățile; cifra reală a „abonaților la moarte lentă", cum li se mai spune consumatorilor de stupefiante, pare să fie un mare multiplu al celei oficiale. După „Health Preserve Service", organizație particulară de luptă împotriva drogurilor, numărul lor ar fi de aproape 400 000 la New York și de peste 6 milioane în întreaga țară. „Narcotic Anonymous", o asociație de ajutor reciproc a foștilor toxicomani, avansează cifre și mai mari — aproape zece milioane pe cuprinsul Statelor Unite.

Traficanții au deci o piață asigurată, cu atît mai mult cu cît, după cum arată statisticile efectuate, fiecare „abonat" recrutează în medie alți patru, înainte ca efectele drogului să-i ruineze cu desăvîrșire organismul. Nevrînd să lase însă creșterea vînzărilor pe seama exclusivă a procesului spontan, negustorii de moarte lentă recurg la metodele cele mai brutale pentru a-și mări clientela. Fostul primar al New Yorkului, Robert Wagner, dezvăluia că unul din procedeele cele mai curente este distribuirea gratuită de heroină printre elevii școlilor secundare pentru a li se crea astfel, încă de la o vîrstă fragedă, necesitatea imperioasă a drogului.

Odată dobîndită, această necesitate este foarte greu de anihilat. „Narcotic Anonymous" a calculat că proporția recuperărilor definitive printre toxicomani abia atinge 3 la sută. Este o situație la care contribuie costul extrem de ridicat și tratamentul complicat al curelor de dezintoxicare.

„Nici statul, nici municipalitățile nu se preocupă în vreun fel de vindecarea chinuiților sclavi ai opiului, nota recent săptămînalul american „Newsweek". Lucrul este cu atît mai surprinzător, cu cît măsuri în această direcție se impun, dacă nu din caritate, dacă nu din omenie, dacă nu din spirit cetățenesc, măcar din interes: în fiecare an toxicomanii comit delicte care provoacă pagube în valoare de cel puțin 15 miliarde de dolari, în goana lor după drogul care-i ucide, dar fără de care nu pot trăi".

Pilula fericirii...

Opiul și derivatele sale, heroina și morfina, fac parte din familia stupefiantelor „clasice", cunoscute de secole și larg răspîndite pe glob. În aceeași categorie se mai includ cocaina — extrasă din frunza arbustului de coca, originar din Peru și cultivat acum în toată America de Sud — și rășina frunzelor și florilor femele ale cînepei indiene, cu nume care diferă după zona geografică și limbă: hașiș în Orientul Mijlociu și îndepărtat, marijuana în cele două Americi, kif în Maroc, dagga în Africa de Sud, maconha în Brazilia etc., etc.

Figurînd în farmacopeele mai tuturor țărilor, opiul, cocaina și hașișul prezintă măcar avantajul că sînt recunoscute ca dușmani ai sănătății și vieții omului. Nu același lucru se întîmplă cu o serie de toxice, mai mult sau mai puțin recent apărute, care au intrat în circulație ca mijloace terapeutice, degenerînd ulterior pentru a deveni, prin exces de consum, droguri extrem de primejdioase. Sub numele generic de psihotrope, specialiștii grupează aici substanțele barbiturice și tranchilizante, amfetaminele și halucinogenele.

Cele mai multe dintre ele continuă să fie utilizate în mod eficace pe plan medical. Defectul comun tuturor este însă obișnuința căreia îi dau naștere și care, necontrolată și nestăvilită la vreme, poate duce la toxicomanie, cu efecte dintre cele mai nocive.

Dar, ca și în cazul stupefiantelor clasice, comercializarea barbituricelor, tranchilizantelor și amfetaminelor este atît de mănoasă, încît cei interesați nu se mulțumesc cu consumul strict terapeutic și nici cu deprinderile căpătate încetul cu încetul și limitate la foști suferinzi, care au cunoscut aceste droguri moderne prin intermediul medicului. Profitînd de faptul că, în multe țări occidentale, procurarea lor nu necesită nici măcar o rețetă, numeroși fabricanți recurg la o publicitate deșănțată, lăudîndu-le virtuțile și trecînd sub tăcere riscurile comportate de o folosire abuzivă. Coloanele cu reclame își povățuiesc cititorul, cît mai persuasiv cu putință, să recurgă la barbituricul X dacă nu adoarme în clipa cînd a pus capul pe pernă, la tranchilizantul Y dacă s-a enervat în metrou, la amfetamina Z dacă vrea o siluetă de stea a ecranului. Se creează astfel o psihoză care a căpătat numele de **farmacomanie** și care se traduce prin înghițirea la nesfîrșit de pilule, cașete și comprimate, în orice împrejurare și ca reacție la orice dificultate sau neplăcere. „Contemporanul nostru ia o tabletă pentru a nu adormi la volan, o altă tabletă pentru a adormi în pat și o a treia tabletă a doua zi dimineață, pentru a-și liniști organismul supraenervat de primele două", scria cotidianul „La Libre Belgique" din Bruxelles.

Farmacomania este antecamera toxicomaniei. În lumea occidentală, consumul de droguri moderne a atins proporții fantastice. Nu de mult, săptămînalul britanic „Sunday Times" remarca, îndeosebi în rîndurile tineretului din marile orașe ale Angliei, un trafic pe sub mînă cu amfetamine, la prețuri inferioare celor oficiale și în cantități uriașe. „Pilula fericirii" (aluzie la starea de euforie pe care o provoacă la început amfetaminele — n.n.) se vinde fără nici o marcă a fabricii, deci nimeni nu garantează pentru acuratețea cu care a fost produsă, nici pentru compoziția sa chimică. Dar e mai ieftină decît la farmacie, e mai ieftină decît alcoolul, chiar dacă înghiți zece, cincisprezece sau douăzeci, una după alta (doza limită cotidiană este de 2 comprimate — n.n.). Pe urmă ești vesel, foarte vesel și guraliv, vreme de cîteva minute... Din păcate, mai există un **pe urmă**, cel al depresiunii, cel în care viața se întunecă brusc și-ți vine să-i pui capăt" — scrie revista.

După studiile întreprinse în 1966 și 1967 de Asociația britanică „Părinții împotriva drogurilor", consumul de amfetamină este vinovat de 34 la sută dintre sinuciderile înregistrate în cei doi ani, printre tinerii sub 21 de ani din Anglia. „Reacția posteuforică este greu de suportat pînă și de adulți, relevă unul din 13 ani din Basel, care și-a înjunghiat doi colegi de școală cu un cuțit de bucătărie, ziarul elvețian „Neue Zürcher Zeitung" sublinia: „Cu cît responsabilitatea micului asasin este mai atenuată de sutele de amfetamine consumate, cu atît crește vina celor care i le-au pus la dispoziție, fără nici o opreliște".

...Și excursia în coșmar

Spre deosebire de celelalte droguri moderne, substanțele halucinogene nu au cunoscut nici o utilizare în favoarea omului. Apărute mai întîi întîmplător apoi cu premeditare în retortele chimiștilor, ele au găsit un unic și monstruos teren de aplicare practică — cel al... înarmărilor. Constatînd proprietatea halucinogenelor de a provoca, la animale și oameni, stări de panică vecine cu demența, specialiștii militari americani au preconizat dotarea unităților intervenționiste din Vietnam cu astfel de substanțe.

Dezbrăcînd uniforma și trecînd la viața civilă, halucinogene în general și L.S.D.-ul în particular au devenit repede stupefiantele la modă în S.U.A. „Excursia" sau „călătoria", termeni ce desemnează metaforic senzația de „plecare din normal" pe care o determină drogul, au intrat în limbajul curent al inițiaților. Lansat de o publicitate bine orchestrată, L.S.D.-ul și-a găsit apărători chiar printre unii psihologi, sociologi și psihiatri americani.

În ciuda groaznicelor cosmare pe care le provoacă halucinogenele, în ciuda dezastruoaselor lor consecințe asupra echilibrului mintal al celor ce le consumă, în ciuda tot mai numeroaselor crime și sinucideri comise sub influența lor, „psihotropele delirului", cum au fost ele supranumite, se răspîndesc tot mai mult pe cuprinsul Statelor Unite. De aci, turiștii le-au introdus în America Latină și Canada, în Spania și Portugalia, în Australia și Japonia. Cercurile științifice de medici, biologi și geneticieni au și înregistrat primele comunicări despre copii născuți cu grave diformități fizice sau tulburări nervoase din părinți care au întreprins „excursii" halucinogene.

Întrunită la începutul acestui an la Geneva, Comisia stupefiantelor de pe lîngă O.N.U. a constatat că puternice interese financiare se opun cu succes tuturor măsurilor de combatere a traficului de droguri, fie ele clasice sau moderne. Astfel, recomandarea ca cultura de coca din America Latină să fie redusă conform necesităților de ordin exclusiv medical s-a lovit de rezistența celebrei companii „United Fruit", proprietara unor întinse plantații; într-adevăr din cele 15.000 de tone, cît atinge producția anuală de frunze de coca, terapeutica nu are nevoie decît de 150 de tone, prin urmare abia de 1 la sută. „Firește, compania nu este dispusă să renunțe la 99 la sută din beneficiile sale", subliniază săptămînalul francez „Le Nouvel Observateur".

Foarte puternic este și „lobby-ul opiaceelor" în senatul Statelor Unite, care blochează cu regularitate toate sugestiile Comisiei stupefiantelor de a înăspri pedepsele aplicate traficanților de droguri și de a declanșa o hotărîtă ofensivă împotriva Mafiei.

Una dintre tezele favorite ale celor ce propăvăduiesc pasivitatea față de flagelul drogurilor este și următoarea: pentru omul contemporan, care se simte tot mai solitar în societate, tot mai stingher și mai incapabil de a comunica cu semenii lui, stupefiantul e un refugiu. De ce i l-am interzice?

Fără îndoială, în lumea capitalistă de astăzi, personalitatea omului, demnitatea și integritatea lui morală au mult de suferit. Dar toxicomania nu este o soluție, ci o fugă, un abandon.

ABONAMENTUL LA MOARTE LENTĂ

Nicolae MINEI

De-o parte și de alta a zidurilor medinei

Înălțimea zborului este un adevărat privilegiu cînd îți propui o privire de ansamblu sau vrei să-ți confirmi unele cunoștințe de ordin general despre locuri știute doar din cărți. Aterizarea însă te situează în cadrul unor realități inedite care de multe ori îți răstoarnă ipotezele „de la înălțime".

Zburăm deasupra Marocului pe timp senin, cu cer limpede. Pămîntul se întinde ca o imensă piele de cămilă brun-roșcată. În stînga, lanțul munților Atlas își urcă din văi vîrfuri dese și tuguiate, ca niște cocoase așezate astfel de un arhitect de circumstanță. La dreapta, Atlanticul se apropie de țărmul nisipos, voind parcă să întîmpine uedurile ce pornesc din munți în căutarea estuarurilor de vărsare; iar dinspre sud, Sahara își trimite, din cînd în cînd, sirocoul cu rafalele sale fierbinți la întîlnirea dintre briza răcoroasă și aerul ozonat al pădurilor de cedru din munți.

„O țară a contrastelor" — spun locuitorii Marocului despre țara lor. Evident, constatarea se referă nu numai la diversitatea de relief și de climă. Nevoită în decursul lungii sale istorii să înfrunte cîteva valuri de cuceritori (romani, portughezi, spanioli), țara din extremul vest maghrebian a dobîndit o diversitate de peisaj social, datorită decalajului de dezvoltare dintre regiunile ei. Întîlnești orașe în care conviețuiesc nestingherite case în stil roman, alături de clădiri andaluze și de cetăți portugheze. Vestigii doar. În ansamblul lor, orașele sînt clădite în cel mai autentic stil arab, cu medina încorsetată de zidurile vechi de apărare, cu cartierele moderne ale „orașului nou", din care nu lipsesc arborii decorativi, între care palmierul este favorit, și, de bună seamă, minaretul moscheii, atît de frecvent în cartierele vechi.

Dar la scurt timp de la aterizare, contactul cu realitatea concretă îți oferă surpriza, ineditul. Printre vestigiile trecutului, aspecte ale noului contemporan — clădiri moderne, uzine, șantiere. Ca o reflectare a preocupărilor actuale, pretutindeni auzi cuvintele unui limbaj devenit universal: plan de dezvoltare, ritm, industrie, baraje, pregătirea cadrelor etc. Cîteva zile petrecute în diferitele orașe și regiuni ale țării îți oferă posibilitatea să constați că, de fapt, în mijlocul acestui peisaj al „contrastelor" este prezent pretutindeni efortul de a realiza o dezvoltare armonioasă.

Pe șoseaua Rabat—Casablanca se impune privirilor orașul Mohammedia. Micul Fedala de odinioară, marcat doar în treacăt în ghidurile turistice ca loc unde se poate petrece cîteva zile pe plajă sau în sala de jocuri a modestului cazinou, revine acum cu aceeași frecvență și cu aceeași rezonanță ca și marile orașe de tradiție ale țării.

Intrarea în contemporaneitate a Mohammediei a avut loc cu aproape zece ani în urmă, mai precis în 1959, cînd aici a început construcția unei rafinării. Și tot din acel moment începe să-și facă loc treptat acel ritm nou de viață, pe care industria îl aduce cu ea pretutindeni.

Atmosfera acelei dimineți atlantice, în care am intrat pe poarta orașului, avea ceva din calmul măslinului și din solemnitatea palmierului. Aerul umed, purtat parcă în derivă de briza răcoroasă, urcată din apele albastre-verzi ale oceanului, adia cu foșnet abia perceptibil. Din loc în loc clădiri nu prea înalte, majoritatea noi. Aspectul străzii, cu mult schimbat față de învălmășeala asurzitoare a Casablancăi, sau lentul du-te vino al Rabatului. Turbanul alb și vălul de pe fața femeilor sînt de-acum rarități. Îmbrăcămintea supla a omului de acțiune a înlocuit djellaba, haina lungă, de veche tradiție. Mașini-cisterne, platforme trase de cai, motorete minuscule se încrucișează în toate sensurile.

Firește, nici Mohammedia nu este scutită de acel semn al tradiției care este medina, partea veche a orașului, cu case înghesuite, cu străduțe mici pe care singurul mijloc de locomoție este măgărușul sau catîrul, cu prăvălii minuscule în care găsești ce nici prin gînd nu-ți trece. Dar specific pentru Mohammedia este orașul nou.

Semnul său distinctiv îl constituie coloanele metalice argintii ale rafinăriei, de la marginea orașului. La intrarea în perimetrul întreprinderii sîntem întîmpinați de doi tineri ingineri marocani, șeful Diviziunii Tehnice, și șeful Serviciilor Generale. Aflăm că rafinăria a început să producă în 1962. Deocamdată, ea livrează produse care acoperă numai parțial nevoile interne. Rafinăria a fost construită dintr-o nevoie acută de produse petroliere. Fiind o țară care deocamdată nu dispune de zăcăminte de țiței, Marocul era nevoit, pînă la darea în funcțiune a acestei rafinării, să importe toate aceste produse. În prezent se întreprind acțiuni de prospectări petroliere în provinciile Agadir și Tarfaya.

„La început — spunea șeful Diviziunii Tehnice — pentru a demara am fost nevoiți să apelăm la serviciile specialiștilor străini. Acum peste 90 la sută din personalul operativ este marocan, iar la fiecare specialist străin corespunde un specialist autohton". Pe lîngă rafinărie funcționează o școală de calificare a personalului. Din lipsă de institute superioare, specialiștii de înaltă calificare se formează încă în străinătate.

Alături de rafinăria propriu-zisă, un centru pentru producția de bitum și lubrefianți (SEBLIMA) se găsește în stadiul de schele. Instalația de bitum va intra în procesul de producție în anul viitor, iar cea de lubrefianți — în 1972. În faza finală tot acest ansamblu industrial se va întinde pe o suprafață de 72 hectare.

„Structura moștenită din vremea protectoratului nu ne-a permis un start puternic" — ne-a spus domnul Bencheikh, director ad-interim la Plan. Aveam de înfruntat dificultăți numeroase, — atît în ce privește structura economică a țării, cît și în ce privește problema cadrelor, a modului de finanțare (de stat și privat), echilibrarea sectoarelor de producție și a regiunilor țării".

Amploarea acestor dificultăți este evidentă dacă se are în vedere că în timpul protectoratului țara era redusă la rolul de rezervă de cereale, citrice, produse viticole, de punct de atracție turistică, că în momentul cuceririi independenței, avea doar 1 000 de bacalaureați. Problemele reorganizării economice s-au pus de aceea și se pun cu deosebită acuitate. Primul cincinal (1960—1964), deși foarte îndrăznet — ne spun interlocutorii — n-a reușit să dea cele mai bune soluții. N-a reușit pentru că nu pornea tocmai de la specificul economiei marocane; n-a reușit pentru că nu existau cadrele necesare, echipamentul tehnic adecvat, mijloace financiare suficiente. În noul plan de cinci ani, care este în curs, se pune un accent deosebit pe adaptarea proiectelor de dezvoltare la condițiile specifice, la posibilitățile existente. Se urmărește, în primul rînd, dezvoltarea agriculturii, a industriei ce transformare, pregătirea de cadre și dezvoltarea turismului.

Despre aceste preocupări ne-am dat seama cel mai bine cînd am vizitat regiunea situată în jurul orașului El Jadida. Pentru a ajunge la El Jadida (fostul Mazagan portughez), urmăm țărmul Atlanticului și plajele sale cu nume de rezonanță. Trecem prin întinderi roșcate de pămînt ars de soarele dogoritor. Satele sînt destul de rare, dar nu în așa măsură ca în zonele de munte sau sahariene. În ele, construcții fragile, împrejmuite cu garduri vii de cactuși sau din pietre puse una peste alta de felahul proprietar, fără să folosească mortarul de legătură. E cald, pămîntu-i uscat. Se simte nevoia de ploaie, dar vara nu poate fi vorba de așa ceva. Plouă iarna din abundență, rîurile se revarsă, toate piraiele se umflă, dar curînd căldura verii soarbe toată umezeala acumulată de pămînt și de multe ori seceta face ravagii.

Din acest decor melancolic ne-am trezit la intrarea în El Jadida. Orașul își păstrează alura de cetate, cu turnuri arămii, împrejmuit de ziduri. Întîlnirea cu pașa orașului a fost o surpriză. Cuvîntul „pașa" îți sugerează cel puțin un anume veșmînt, un fes roșu sau un turban fastuos purtat de un bărbat masiv, cu privirea aspră. Gazda noastră, primarul, era însă un om tînăr, jovial, îmbrăcat după ultima modă europeană. Ghicind parcă impresia pe care o dusă asupra noastră de pămîntul de razele soarelui de iulie, gazda a început discuția pe tema climei și a apei, element esențial pentru regiune ca și pentru toată țara. Fiind o țară agricolă (3/4 din populație este rurală), îngrijirea pămîntului este o sarcină vitală. Trebuie mai cu seamă stăvilit procesul de eroziune a solului, fenomen ce duce anual la scoaterea din uz a circa 40 000 hectare de pămînt.

Pe plan național a fost promulgată așa-numita „politică a barajelor". Prin aceasta se urmărește construirea unui număr cît mai mare de baraje pentru acumularea unei cantități de apă care să permită depășirea perioadelor de secetă. În acest sens în actualul plan cincinal agriculturii îi este rezervată cea mai importantă cotă din bugetul pentru echiparea publică (30,7 la sută).

„Și în provincia noastră — ne spunea pașa orașului El Jadida — ca de altfel în întreaga țară se urmărește o diversificare a culturilor. Pe lîngă culturile tradiționale punem un mare accent pe cultura bumbacului, a florii-soarelui, culturi noi pentru țara noastră. În același timp se urmărește sporirea producției de grîu, întrucît Marocul importă încă mult grîu, deși cu ani în urmă era exportator".

La ieșirea din El Jadida spre Cap Blanc, se află cocheta plajă Sidi Bouzis, situată în imediata apropiere a vechiului loc de popas al caravanelor. Sidi Bouzis a fost amenajată în cadrul campaniei de „relansare comunală" de locuitorii comunei apropiate, Moulay Abdalah.

Locuitorii comunei Moulay Abdalah și-au făcut simțită prezența și la Cap Blanc prin amenajarea campingului și a falezei. În timpul vizitei noastre era tocmai o perioadă de vîrf. Se apropia Ziua tineretului — cînd de obicei se face un fel de bilanț al rezultatelor „campaniei de relansare". Tineri în haine obișnuite de muncă, tinere care au renunțat la vălul tradițional, oameni mai vîrstnici însuflețiți de tovărășia celor cu care lucrau, prin această muncă voluntară sînt scoși din viața rutinieră, aproape contemplativă de odinioară și angrenați în efortul de transformare a țării. Satul Moulay Abdalah, legat de șoseaua principală printr-un drum bine amenajat, cu o școală cochetă, nou construită, este o dovadă că nou începe să-și facă loc pretutindeni cu tot mai multă vigoare și în această tînără țară independentă.

Dumitru POPA

ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE DIN MAROC

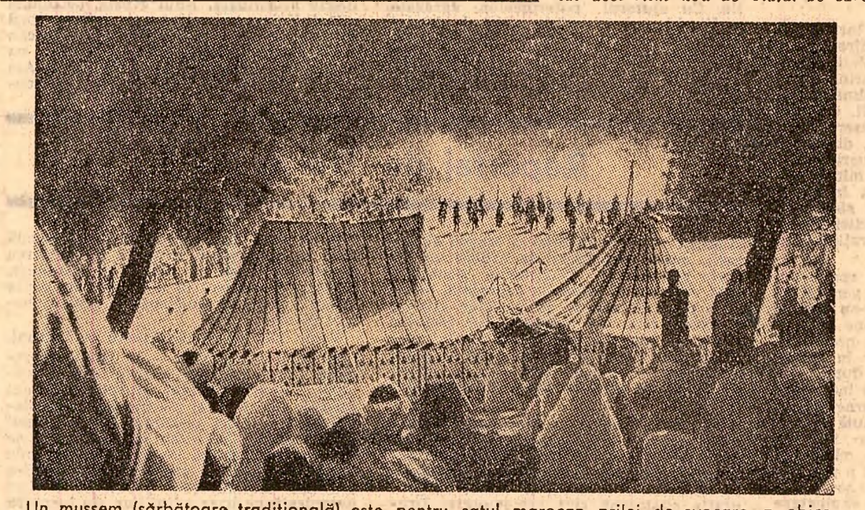

Un mussem (sărbătoare tradițională) este pentru satul marocan prilej de evocare a obiceiurilor străvechi

ORAȘUL-AMFIBIE prefigurează cetatea viitorului?

CORESPONDENȚA DIN TOKIO DE LA FLOREA ȚUIU

Într-o perspectivă nu prea îndepărtată, oceanul poate deveni nu numai o inepuizabilă sursă de hrană, dar și un „teren" pe care să se construiască giganți industriali și locuințe pentru sute de mii de oameni. Deși un asemenea oraș acvatic nu va putea concura prin dimensiuni cu marile metropole, el va concretiza o idee îndrăzneață, pusă în slujba omului într-o etapă cînd dezvoltarea economiei și transporturilor maritime solicită noi soluții și adaptări tehnice.

Autorul unui asemenea proiect, arhitectul japonez Kiyonori Kikutake, susține că în orașul-amfibie oamenii vor beneficia de condiții de viață și de muncă identice, sau aproape identice cu cele de pe uscat. Dacă de la fereastra unei case terestre se poate urmări forfota străzii cu trecătorii ei grăbiți, avalanșa mașinilor, se percepe zgomotul ploii, adierea vîntului, locuitorilor orașului submarin li se oferă o privelițe nemaiîntîlnită. Simpla tragere a perdelei echivalează acolo cu deschiderea ferestrei, lăsînd să „pătrundă" în casă, prin placa transparentă de sticlă sau material plastic, odată cu o lumină palid-verzuie, întreaga „lume submarină". Posesorul unui astfel de apartament, să spunem nr. 143 de pe scara a IV-a, descoperă prin fereastră infinita întindere de apă mișunînd de viețăți marine. Peștii multicolori din uriașul acvariu ating pervazul ferestrei, se apropie și dispar — ființe mlădioase și mute din misterioasa lume a tăcerii. Orașul-amfibie va fi constituit de fapt din două orașe: unul la suprafață, iar altul sub apă, legate organic între ele.

Arhitectul Kiyonori Kikutake vorbește cu pasiune despre proiectul său, la a cărui realizare lucrează de un deceniu. El consideră că proiectul va prinde viață pentru prima oară, lîngă Shizuoka, (prefectură situată la sud de Tokio, în marea insulă Honshu), sub forma unui oraș marin cu o capacitate inițială de 10 000 de locuitori pentru ca, în cele din urmă, populația lui să crească pînă la 500 000 de oameni.

Mai întîi, se vor construi plăci din beton și metal care unite vor realiza o întinsă platformă plutitoare. Deasupra se va înălța așa-numitul „corp mamă" — uzina unde se vor fabrica „piesele" componente ale orașului. Platforma va fi „uscatul" ce va susține clădirile de locuit, unitățile industriale și utilitare, într-un cuvînt orașul marin de deasupra apei. Clădirile acestuia se vor prelungi sub apă, pe aproximativ 9 nivele în așa fel încît să alcătuiască, de fapt, replica identică submarină a orașului de pe apă. Apartamentele, de 6 tipuri diferite, în funcție de numărul locatarilor — 2 pînă la 8 persoane —, finisate în subtile combinații de culori, vor oferi un cîmp vizual cît mai larg. În acest scop, fiecare apartament va fi mobil, se va roti în jurul unui ax central astfel că ferestrele vor putea fi orientate în direcția dorită. Primele etaje de la nivelul mării și cele aflate imediat sub acest nivel vor fi de interes public: școli, magazine, cluburi, baruri, cinematografe, etc. Dar, spre deosebire de cele terestre, aceste încăperi de folosință comună vor avea pereți confecționați dintr-o singură placă de sticlă prin care lumina va pătrunde fără să întîlnească obstacole. Guri de aerisire precum și un sistem special de ventilație, instalate în clădirile turn, vor asigura alimentarea interioarelor cu aer proaspăt, perfecta aerisire a clădirilor. Apa nu va fi adusă de la țărm. Aburii rezultați din apa de mare, folosită la răcirea generatorilor uzinei atomo-electrice care va furniza curent pentru nevoi industriale și casnice, vor fi condensați și transformați în apă potabilă pentru deservirea fiecărei locuințe. O altă sursă de energie electrică va fi un rezultat al captării forței valurilor oceanului. Proiectul prevede folosirea unei instalații, deja existentă în Japonia, pentru captarea pe o rază de 500 metri de jur împrejurul orașului a energiei degajate de valurile oceanului, creîndu-se concomitent în acest perimetru așa-numita zonă de protecție împotriva valurilor.

Din orașul submarin vor putea fi prospectate și exploatate direct resursele minerale, petroliere și de gaze naturale din străfundurile oceanului. Acest oraș este astfel conceput, încît să permită deplasarea lui în întregime sau parțială, dintr-un loc într-altul după necesități. Spre deosebire de metropolele terestre, unde clădirile sînt fixe, în acest oraș totul este mobil. Ansambluri întregi, (o întreagă platformă cu construcțiile aferente), vor putea fi mutate dintr-un loc în altul, în raport cu nevoile momentane de „sistematizare" a orașului.

Orașul marin transformă oceanul într-un mediu de viață al omului, formînd prin caracteristicile lui un ansamblu unic și independent. Construirea lui, spune arhitectul Kikutake, va satisface nevoia de spații pentru construcția de locuințe și dezvoltarea industrială, economisindu-se pentru scopuri mai productive terenurile de pe uscat. Dar principala lui menire este de a sluji drept port plutitor pentru vapoarele de mare tonaj. De pildă, un petrolier de 500 000 tone, încărcat, se scufundă circa 30 de metri cît înălțimea unui bloc cu 9—10 etaje. Porturile japoneze existente nu sînt capabile să primească asemenea giganți. Soluția optimă, în cazul Japoniei, susține interlocutorul nostru, este construirea unor porturi la o anumită distanță de țărm. Orașul mării este tocmai un asemenea port, unde vor putea ancora nu numai supernave oceanice, dar și submarinele gigantice ale viitorului destinate transportului de mărfuri.

În ansamblu, acesta va fi un oraș al transporturilor pe mare, sub apă și în aer, cu perspectiva de a fi construit în jurul tuturor continentelor și insulelor cu populație numeroasă și cu un trafic maritim intens. Este un plan la care colaborează experți din toate domeniile, pentru a executa unul dintre cele mai temerare proiecte de cucerire a adîncurilor marine.

Ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, va face o vizită oficială în Iran

La invitația ministrului afacerilor externe al guvernului imperial al Iranului, Ardeshir Zahedi, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, președintele celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, va face o vizită oficială în Iran, între 25 și 31 august 1968.

Întoarcerea de la Varșovia a delegației de activiști ai P.C.R.

Vineri după-amiază s-a înapoiat în Capitală delegația de activiști ai Partidului Comunist Român, condusă de Ioachim Moga, prim-secretar al Comitetului județean Hunedoara al P.C.R., care a fost la Varșovia pentru schimb de experiență la invitația Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

La sosire, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost întîmpinată de Vasile Potop, membru al C.C. al P.C.R., de activiști de partid.

Au fost de față reprezentanți ai ambasadei R. P. Polone la București.

★

VARȘOVIA 9. — Corespondentul Agerpres, I. Dumitrașcu, transmite : La 9 august s-a încheiat vizita de schimb de experiență pe care o delegație de activiști ai P.C.R. condusă de tov. Ioachim Moga, prim-secretar al Comitetului județean Hunedoara al P.C.R., a făcut-o în R. P. Polonă, la invitația C.C. al P.M.U.P.. Delegația a purtat convorbiri la C.C. al P.M.U.P. asupra activității organelor și organizațiilor de partid din sectorul industriei carbonifere poloneze și a vizitat o serie de orașe și obiective industriale poloneze din bazinul carbonifer silezian Katowice.

Cu prilejul încheierii vizitei, ambasadorul României la Varșovia, Tiberiu Petrescu, a oferit în saloanele ambasadei un cocteil la care au participat reprezentanți ai C.C. al P.M.U.P., activiști de partid, reprezentanți ai Ministerului Industriei Carbonifere și Energetice, ziariști. Au fost de față membri ai ambasadei române.

Semnarea Planului de colaborare culturală între Republica Socialistă România și R. D. Vietnam pe anul 1968

La 9 august, la Ministerul Afacerilor Externe a avut loc semnarea Planului de colaborare culturală între Republica Socialistă România și Republica Democrată Vietnam pe anul 1968.

Planul prevede schimburi de delegații și materiale documentare în domeniul științei, învățămîntului, artelor, presei și radioului, sportului, organizarea de expoziții etc.

Tratativele s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă.

Din partea română planul a fost semnat de Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, iar din partea vietnameză de Hoang Tu, ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Democrate Vietnam în România.

La festivitatea semnării au asistat Ion Brad, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Mircea Nicolaescu, ambasador, director în Ministerul Afacerilor Externe, funcționari superiori din M.A.E., Ministerul Învățămîntului și alte instituții centrale, precum și membrii celor două delegații.

(Agerpres)

În portul orașului Tulcea

(Foto : Gh. Vințilă)

Cronica zilei

Vineri a sosit în Capitală Ansamblul artistic din R. P. Mongolă. La sosire, oaspeții au fost întîmpinați de reprezentanți ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ai Oficiului de spectacole și turnee artistice — O.S.T.A. și ai Ambasadei R. P. Mongole la București.

Ansamblul, sub conducerea artistică a lui T. Namsraijav, este alcătuit din soliști ai Teatrului de stat de operă și balet și ai Orchestrei simfonice de stat, dintr-o orchestră de instrumente naționale, din formații corale și de dansuri.

După ce au luat parte la cel de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților de la Sofia, cei 60 de membri ai ansamblului vor prezenta, în cadrul turneului în țara noastră, spectacole la Pitești, Giurgiu și București.

(Agerpres)

Concurs de admitere la școala tehnică de maiștri mecanici agricoli din Buzău

La Școala tehnică de maiștri mecanici agricoli din Buzău, cu durata de un an, se fac înscrieri pentru concursul de admitere din sesiunea 1—10 septembrie a. c. Se pot înscrie la concurs absolvenții școlilor profesionale de mecanici agricoli sau alte școli echivalente cu o vechime de cel puțin trei ani în agricultură, cu stagiul militar satisfăcut, avînd recomandarea unei unități agricole socialiste din județele Buzău, Prahova și Brăila.

Informații suplimentare se pot obține la secretariatul școlii din str. Crizantemelor nr. 17 Buzău, telefon 25 68.

LOTO

tragerea din 9 august 1968

78 85 21 44 59 34 48 56 4 17 72 1

Fond de premii : 799 461 lei.

Pe Angara și Enisei

CORESPONDENȚĂ DIN MOSCOVA DE LA SILVIU PODINĂ

Angara și Eniseiul... Cîte schimbări nu s-au petrecut în ultimii ani pe malurile acestor două mari fluvii din inima Siberiei ! Pentru a le cunoaște pornim într-o lungă călătorie pe drumul de la izvoare pînă la Oceanul Înghețat de Nord. Vom străbate astfel 5 000 de kilometri și ne vom opri în cîteva locuri unde semnele vremii noastre s-au înscris mai pregnant în peisajul Siberiei.

Pornim din localitatea Kungurtuk, aflată lîngă unul din cele două izvoare ale Eniseiului, unde am sosit cu un „AN-24". Escala noastră anterioară a fost orașul Kizil, capitala Republicii Autonome Tuvine, în care un obelisc de piatră, ridicat cu decenii în urmă, arată că ne aflăm exact în centrul geografic al Asiei.

Dincolo de granițele Tuvei, Eniseiul este sugrumat de amîndouă părțile de munții Saiani. Furios, el spumegă, se aruncă asupra pereților de granit, intră într-un canion îngust și adînc, se rostogolește peste mai multe cataracte. Aici se construiește hidrocentrala Saianskaia. Pe un perete de sticlă aproape vertical, un cutezător cățărător a scris cu vopsea albă „Lenin". Locurile sînt direct legate de acest nume. În mai 1897 o căruță țărănească trasă de doi cai îl aducea aici pe Lenin, în exil, în satul Șușenskoie. Gigantul hidroenergetic ce se construiește aici, cu o putere instalată de 6,3 milioane kilowați, (viitoarea inimă energetică a unui întreg complex industrial-agrar), va fi un monument demn de numele lui Vladimir Ilici. Peste tot clocotește viața marelui șantier : se lucrează la podul feroviar, în pereții de stîncă se deschid gîvanele negre ale tunelurilor de aducțiune, în granitul sur au fost săpate trepte. Rambleul căii ferate, din blocuri de piatră, se ridică direct din albia Eniseiului pentru că între fluviu și pereții canionului nu este nici o palmă de loc.

Natura generoasă a Siberiei i-a dăruit Eniseiului a șaptea parte a apelor celor două sute de mii de rîuri ale Uniunii Sovietice. Viteza curentului lui este de cinci ori mai mare decît a Volgăi. Resursele lui energetice sînt enorme, dar pînă de curînd nu s-a trecut la punerea lor în valoare pentru că fluviul devine primăvara o stihie dezlănțuită de ape și de sloiuri care mătură totul în calea lor. În prezent însă, oamenii își măsoară puterea cu fluviul și îl învinge. O dovadă impresionantă a capacității omului de a supune forțele oarbe ale naturii este hidrocentrala de la Krasnoiarsk. Primele două agregate, cu o putere de cîte 500 000 kilowați, au intrat în funcțiune nu de mult. În noaptea de 15 spre 16 aprilie în corpul barajului a fost turnat cel de-al cincilea milionelea metru cub de beton, marcînd faza de încheiere a construcției barajului, care ține piept colosalei presiuni exercitate de cei 74 miliarde metri cubi de apă ai Mării Krasnoiarsk. În prezent se lucrează la montajul următoarelor 5 turbine, din care trei vor intra în funcțiune în cursul anului acesta. Pînă la sfîrșitul cincinalului (1970), centrala va fi complet terminată, avînd o putere totală de șase milioane kilowați.

Următorul popas îl facem la Krasnoiarsk, oraș vechi de 340 de ani ; dar noul te întîmpină și aici peste tot. Pe malul drept al fluviului, pe locul căsuțelor minuscule de odinioară s-au ridicat cartiere cu blocuri moderne. Alături de fabrica de anvelope, construită și ea în anii din urmă, a fost înălțată o fabrică de produse tehnice din cauciuc. Tot noi sînt uzina de cauciuc sintetic, cea de fibre artificiale, combinatul de prefabricate din azbociment și marele combinat de aluminiu. Krasnoiarskul este astăzi unul dintre cele mai importante centre industriale ale Siberiei. El este totodată un oraș al studenților, al oamenilor de știință și artă.

Înnoită este și flota Eniseiului. Despre aceasta ne convingem îndată ce aruncăm o privire spre portul Krasnoiarsk în care vin și din care pleacă vase fluviale cu zbaturi subacvatice „Raketa" și „Meteor", nave de pasageri de construcție modernă acționate de motoare Diesel, ca și tot felul de ambarcațiuni pentru transportul de marfă.

...Înainte de a trece de confluența Eniseiului și a Angarei să ne întoarcem spre izvoarele acesteia din urmă și să facem cîteva popasuri și pe malurile ei. Angara e cea mai cunoscută dintre toate cursurile de apă ale Siberiei. Născîndu-se din uriașul rezervor de apă dulce care este lacul Baikal, ea are — de la primii pînă la ultimii kilometri — un debit masiv și constant, independent de variațiile climei, oferind condiții ideale pentru construcția de hidrocentrale. Prima treaptă din cascada energetică a Angarei este centrala de la Irkuțk. Deservită de numai 4 oameni pe schimb, ea produce anual 4 miliarde kilowați-ore de energie electrică. A doua treaptă este Bratskul (putere instalată 4 100 000 de kilowați), a treia va fi Usti Ilimskaia, de aceeași putere.

Irkuțk este poate cel mai frumos oraș siberian. Cunoscut altădată ca centru administrativ și comercial, acum este un important centru industrial și cultural, cu o populație de 420 000 de locuitori din care peste jumătate reprezintă sporul înregistrat în ultimii 7 ani. Industria orașului e reprezentată de întreprinderi metalurgice, chimice, de bunuri de larg consum. Aici se prelucrează vestitele blănuri siberiene.

...După ce Angara a fost zăgăzuită la Bratsk, nivelul apelor ei pe cursul inferior a scăzut considerabil, dezvăluind de-a lungul malurilor structuri geologice ascunse pînă atunci privirilor iscoditoare ale geologilor. Desigur că aceștia n-au scăpat prilejul de a cerceta amănunțit și aceste locuri, iar rezultatul a fost descoperirea, aproape de confluența Angarei cu Eniseiul, a unuia din cele mai bogate zăcăminte de plumb și zinc din lume. Minereul se află chiar în albia Angarei. Cum să fie exploatat ? Conform propunerii unui specialist în hidrotehnică, pe riu, mai sus de zăcămînt, urmează să se ridice un baraj lung de 5,5 kilometri. Apele Angarei vor fi nevoite astfel să curgă pe albia unui afluent iar apoi pe un canal ce urmează a fi săpat spre Enisei, cu mult înainte de locul actualei confluențe. Cu forțe reunite, Angara și Eniseiul vor pune în mișcare turbinele unei hidrocentrale mai puternice decît cea de la Krasnoiarsk, iar pe fundul albiei secate a Angarei vor coborî excavatoarele pentru a pune în valoare zăcămîntul.

Înaintăm spre miazănoapte. A coborît înserarea, dar cerul nu se întunecă. Este primul semn că ne apropiem de cercul polar. Treptat, locul taigalei îl ia tundra montană. Se considera că în zona înghețului veșnic nu pot fi înălțate case de piatră. Dar constructorii altui oraș nordic — Norilsk — au demonstrat că aceasta este o prejudecată. Experiența lor a fost preluată și de Igarka și de alte orașe polare. Acum și casele Igarkăi sînt de piatră iar străzile — perfect asfaltate. Numai lipsa vegetației ne amintește de Extremul Nord.

...Dudinka — centrul districtului național Taimîr, are o populație de 20 000 de locuitori. El este denumit și „poarta Norilskului", de unde vin lingouri de nichel, cupru și cobalt spre a fi încărcate pe vase fluviale și pe nave maritime, iar spre Norilsk se duc pe calea ferată toate cele necesare acestui centru polar al metalurgiei neferoase, — tot felul de mărfuri și materiale aduse de vapoare și șlepuri. Perioada de navigație fiind aici foarte scurtă, aprovizionarea pentru un an întreg a localităților peninsulei Taimîr trebuie făcută cît se poate de repede. De aceea Dudinka este și un oraș-depozit. Dincolo de el, Eniseiul își mai continuă o vreme drumul pentru a se risipi apoi în Oceanul Înghețat.

ÎN JUDEȚUL MEHEDINȚI

Locuri de popas pentru turiști

Județul Mehedinți oferă turiștilor multiple posibilități de a face un popas în locurile sale pline de pitoresc. Amplasate la marginea șoselelor de mare circulație, în cele mai pitorești zone din apropierea izvoarelor, ștrandurilor, campingurile și celelalte puncte turistice devin tot mai solicitate în acest sezon turistic.

În pădurea Balota, pe șoseaua Craiova — Turnu Severin, pe traseul internațional E 94, bufetul **„Balota"** oferă drumeților pui fripți la grătar cu mujdei de usturoi și mămăliguță oltenească, vinuri alese și băuturi răcoritoare. Sînt și locuri de cazare în căsuțe tip camping. De aici se pot vizita șantierul de la Porțile de Fier, municipiul Turnu Severin cu vestigiile sale istorice (castrul Drubeta, castrul roman, piciorul podului „Traian", Turnul lui Sever, cula lui Tudor Vladimirescu).

Un alt plăcut loc de popas, cu teren de parcare a autovehiculelor, este pădurea „Lunca Banului". La marginea lacului din preajmă este deschis bufetul **„Lunca Banului"** care oferă, la comandă, pește proaspăt din bazinul propriu, precum și pui la grătar pregătiți oltenește, minuturi, produse de cofetărie și patiserie, băuturi alese, răcoritoare. De aici poți vizita orașul Strehaia, fosta reședință a banilor Oltenici, unde se află și mînăstirea restaurată din timpul domniei lui Matei Basarab și Mihai Viteazul. Pe lac, turiștii fac plimbări de agrement cu bărcile ce le stau la dispoziție.

La vreo 7 kilometri de orașul Filiași se află pădurea Arginești și bufetul cu același nume, cu căsuțe camping de cazare și teren pentru parcarea autovehiculelor. Bufetul oferă consumatorilor gustări proaspete, minuturi la comandă, diverse băuturi, răcoritoare.

Toate aceste locuri de popas sînt deservite prompt de unități ale Uniunii județene a cooperației de consum Mehedinți.

Articole pentru pescuit

Cîrligele ancore „Argeșul" și „Dunărea", cîrligele „Bistrița", „Lotrioara", „Mureșul", „Oltul" și „Someșul", produse de fabrica „Flamura roșie" din Sibiu, sînt căutate de pescarii amatori. De asemenea, carabinierele, inelele, forfacurile, vîrtejurile, diverse momeli din material plastic sînt solicitate pentru completarea trusei pescărești. Toate aceste articole se găsesc în magazinele de specialitate la prețuri larg accesibile.

SPORT

Brașovul găzduiește două importante competiții sportive

● Italia — Franța — Ungaria — România, la floretă feminin ● Campionatele naționale de atletism

● **Sala Tractorul** din Brașov va găzdui astăzi și mîine, **ediția jubiliară (a X-a) a tradiționalului meci de floretă feminin Italia — Franța — Ungaria — România.** Cu această ocazie spectatorii brașoveni vor putea urmări cîteva sportive de renume mondial ca Ildiko Rejto, Lidia Szakovici (Ungaria), Antonella Ragno (Italia), Marie Chantal Depetris (Franța), Olga Szabo, Ileana Drîmbă, Ecaterina Iencec și Ana Ene (România).

Simbătă se vor desfășura întrecerile pe echipe, iar duminică cele individuale.

La Polana Brașov încep astăzi **campionatele naționale de atletism.** La start vor fi prezenți numeroși campioni și recordmani ai țării, dintre care remarcăm pe : Viorica Viscopoleanu, Mihaela Peneș, Valeria Bufanu, Ileana Silai, Ana Sălăgean, Olimpia Cataramă, Zoltan Vamoș, Andrei Barabaș, Iosif Naghi, Gheorghe Costache. Programul de astăzi începe la ora 9 și continuă după-amiază cu începere de la ora 15,30.

ÎN CÎTEVA RÎNDURI

DUPĂ 5 RUNDE, ÎN TURNEUL INTERNAȚIONAL DE ȘAH DE LA BEBRECZEN, în fruntea clasamentului se află românul **TEODOR GHITESCU** și bulgarul Radulov, cu cîte 3,5 puncte fiecare. La o jumătate de punct, liderii sînt urmați de marele maestru maghiar Barcza. În runda a 5-a Ghițescu l-a învins pe iugoslavul Mihailicin.

● **Atletul negru Earl Maccullough,** corecordman mondial la 120 yarzi garduri și 110 m garduri cu timpul de 13"2/10, mare favorit al J.O., a semnat un contract de profesionist pentru clubul de fotbal american „Lions" din Detroit, pierzînd deci dreptul de a mai concura la Mexico.

● **În memoria lui Cristofor Columb,** flacăra olimpică ce va arde la apropiata Olimpiadă de la Ciudad de Mexico va face popas la Genova în zilele de 27 și 28 august. Tineri atleți din acest oraș vor purta flacăra din port pînă la casa unde s-a născut descoperitorul Americii.

● **La Vigo** (Spania) a început turneul final al campionatului european masculin de baschet juniori. În primul meci, Italia a întrecut Grecia cu 63—59 (28—26).

● **În mai multe orașe din Ungaria a început ieri competiția de fotbal „Turneul speranțelor olimpice".** Echipa română a susținut primul meci la Gyor, unde a întîlnit selecționata iugoslavă. Partida s-a încheiat la egalitate : 1—1.

● **Atletul suedez Kenneth Lundmark** a sărit la înălțime 2,17 m, performanță egală cu recordul țării sale la această probă. De remarcat că Lundmark a obținut acest rezultat remarcabil pe o ploaie torențială.

● **Pentru prima oară în lume o** cursă ciclistă s-a disputat... pe o pîrtie de bob. Este vorba de cursa contracronometru desfășurată la Alpe d'Huez, unde au avut loc la începutul acestui an întrecerile de bob ale Olimpiadei albe. 20 de concurenți au luat startul din partea de jos a pîrtiei, urcînd pînă la altitudinea de 2030 m. Primul a sosit tînărul Charles Rigon, din Lyon.

● **În prima zi a campionatelor de atletism ale R. D. Germane,** decatlonistul Joachim Kirst a obținut o performanță excelentă după primele cinci probe : 4557 puncte. Pînă în prezent, cel mai bun punctaj după primele cinci probe aparține americanului Bill Toomey (4430 puncte). Iată rezultatele înregistrate de Kirst: 100 m — 10"4/10 ; lungime — 7,82 m ; greutate — 16,99 m ; înălțime — 1,99 m ; 400 m — 48" 8/10.

vremea

Ieri în țară : vremea s-a menținut instabilă, cu cerul variabil, mai mult noros. Au căzut ploi, mai ales sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice în Transilvania, Banat, Oltenia, Muntenia și nordul Moldovei. Cu totul izolat s-au semnalat averse și în Dobrogea. Vîntul a suflat slab pînă la potrivit din sectorul sud-estic. Temperatura aerului la ora 14 oscila între 18 grade la Ocna Șugatag și Sighetul Marmației și 29 grade la Călărași. **În București :** vremea a fost instabilă, cu cerul temporar acoperit. Au căzut averse de ploaie. Vîntul a suflat slab pînă la potrivit. Temperatura maximă a fost de 28 grade.

Timpul probabil pentru zilele de 11, 12 și 13 august. În țară : vreme în general instabilă, mai ales la începutul intervalului. Cerul va fi schimbător. Vor cădea ploi locale mai ales sub formă de averse. Vînt slab pînă la potrivit. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 8 și 18 grade, iar maximele între 18 și 28 grade, local mai ridicate. **În București :** vreme ușor instabilă, mai ales la începutul intervalului. Cerul va fi schimbător, favorabil ploii slabe. Vînt slab pînă la potrivit. Temperatura ușor variabilă.

Poluarea atmosferei în Capitală

(Urmare din pag. I)

Inspectoratul sanitar al municipiului recunoaște, se străduiește să găsească o rezolvare echitabilă a problemei. Dar acțiunile sale sînt contracarate de diverse departamente care desfășoară o rară iscusință în a proteja nu pe cetățeanul de pe stradă, ci întreprinderile și unitățile din subordine, vinovate de vicierea premeditată a atmosferei Capitalei. „Inspectoratul are înscrisă pe agenda preocupărilor sale — ne-a spus dr. **Dumitru Bobic,** șef de secție în această instituție — combaterea flagelului poluării atmosferice" și chiar unele cadre cu munci de răspundere din inspectorat recunosc că „protecția aerului îmbracă în prezent caracterul unei probleme de stat", că e vorba de un fenomen care impune să se intervină „energic"... Numai că intervenția Inspectoratului se rezumă doar la aceste recunoașteri. E drept că, uneori, se mai aplică și cîte o sancțiune, o amendă unei întreprinderi sau alteia pentru nerespectarea normelor sanitare, pentru daune provocate sănătății și confortului public prin vicierea atmosferei. Dar tot dr. Bobic ne demonstrează, pe bază de date concrete, că asemenea sancțiuni, aplicate în prezent celor în culpă, nu constituie un mod de rezolvare a problemei...

Institutul de igienă se ocupă în mod științific de tratarea problemei, adică teoretic, dar într-un limbaj mai doct, mai puțin accesibil neinițiaților. Și atît. Cîțiva specialiști din cîteva institute departamentale fac și ei, independent, acest lucru, pentru ramura respectivă, dar tot teoretic. E mai comod așa ! Cei de la IPRAN tot teoretic, cei de la IMNR tot teoretic, ITB cam... tot teoretic în timp ce sutele de autobuze — prost îngrijite, cu motoare nepuse la punct — revarsă zilnic, de la un capăt la altul al orașului, uriașe cantități de gaze nocive și fum, inhalate de mii de trecători. Miliția nu poate penaliza oare și această formă de atentat la sănătatea pietonului? Nu este oare și aceasta o încălcare a regulilor circulației civilizate, cu consecințe grave pentru o mare masă de victime? De ce nu se reglementează și obligația pentru conducătorii de automobile, camioane, autobuze de a pune la punct motoarele vehiculelor, de a nu folosi în orașe combustibilul cu ardere incompletă? Există în lume orașe în care motocicletele și vehiculele de acest fel nu au acces! Pentru tovarășul **Ion Cosma,** prim-vicepreședinte al Consiliului Popular al Municipiului București, „problema combaterii poluării atmosferei Capitalei constituie o preocupare cotidiană". Dar se poate vorbi cu adevărat de o asemenea preocupare, de vreme ce, așa cum am văzut, acțiunile întreprinse de Consiliul municipal — primul răspunzător de această situație, primul obligat să ia măsuri și să le aplice — sînt, în mare parte, ineficiente ?

Ing. **Horia Iacob Teiușan,** director general al ITB, ne-a relatat că „problema poluării atmosferei nu este indiferentă conducerii ITB-ului". Dar și aici, ca și în celelalte instituții, care se „ocupă" de rezolvarea ei, totul se face în mod teoretic. „Concret, ne-a spus ing. Teiușan, s-a încercat o rezolvare prin realizarea unui echilibru între liniile de troleibuze și cele de autobuze, ca și printr-un efort sporit în direcția întreținerii și reparării parcului de mașini existent, a remedierii defecțiunilor tehnice la motoare..." Am mai aflat că I.T.B. are și o unitate specială care are sarcina să efectueze revizii și reparații curente la motoarele de autobuze. După spusele directorului, această unitate ar manifesta o grijă deosebită față de elementele de injecție și de reglare ale combustibilului la motoare. Lucrătorii unității ar urmări, de asemenea, în mod constant, calitatea filtrelor de motorină, pentru ca orice corp străin să fie împiedicat să pătrundă în circuitul de combustie și eșapare. Teoretic, deci, toate bune și frumoase. Dar autobuzele aflate azi în exploatare continuă să impurifice aerul orașului.

În cursul anchetei, „teoreticienii problemei" au făcut și unele propuneri concrete pe care le transcriem pentru a le reaminti celor în cauză. Protecția aerului în Capitală trebuie asigurată — ne-au spus reprezentanții unor departamente — mai cu seamă pe calea utilizării deșeurilor industriale, a adoptării unor procedee tehnologice îmbunătățite, schimbării unor instalații vechi, instalării de filtre etc., care să contribuie la diminuarea volumului de impurități deversate în aer. Eforturile instituțiilor și întreprinderilor industriale în culpă se îndreaptă însă nu spre diminuarea agenților de impurificare pe căile amintite, ori prin altele, care le mai stau încă la îndemînă, ci spre neutralizarea organelor sanitare. Această neutralizare se face, de obicei, prin presiuni exercitate la nivelul departamentelor, în vederea anulării măsurilor de constrîngere și sancționare pe linie sanitară, chiar atît de reduse cum sînt. Alteori se acționează în mod de-a dreptul ostentativ în vederea obținerii, în continuare, a unor autorizații sanitare în scopul legalizării abaterilor de la normele sanitare.

Răspunderea directă ce revine Consiliului popular municipal în problema pe care o dezbatem trebuie să se materializeze în măsuri drastice, în acte normative eficiente care să protejeze aerul pe care-l respirăm. În cazul turismelor, de pildă, în multe țări se aplică amenzi severe celor care comit delictul de abatere de la normele de bună funcționare a vehiculelor, provocînd, cu bunăștiință, poluarea aerului. Deoarece sancțiunile aplicate în prezent întreprinderilor care se cramponează de ideea de a considera vicierea atmosferei drept cea mai mică dintre grijile lor, sînt nule și neavenite, s-a exprimat opinia ca asemenea amenzi să fie suportate direct de către cei care favorizează sau îngăduie o astfel de situație ; legea sanitară ar trebui să fie interpretată cu precădere în acest sens. Totodată, pentru o analiză științifică a volumului de impurități în atmosferă, se impune existența unui organism tehnic de specialitate, capabil să dea alarma atunci cînd limitele admisibile sînt depășite. Un asemenea organism ar putea fi un laborator municipal, profilat ca atare, pus sub egida unei instituții specializate în domeniul cercetării și protecției aerului. Iar acolo unde volumul aerului nociv depășește limitele admise, instituția de control va trebui să intervină circulația autovehiculelor cel puțin pe o perioadă determinată — minute sau ore. Reconsiderînd în acest mod problema, Capitalei îi va putea fi asigurat aerul sănătos de care are nevoie.

Factorul uman în strategia dezvoltării

(Urmare din pag. I)

sele de pînă acum. Programul celui de-al doilea „deceniu al dezvoltării" trebuie să fie concertat și concret. Bineînțeles, responsabilitatea principală a dezvoltării revine înseși țărilor în curs de dezvoltare. Dar eforturile interne își pot dovedi din plin eficiența dacă sînt completate de o politică favorabilă din partea țărilor industrializate, o politică fără discriminări și bariere artificiale, care să permită schimburi economice reciproc avantajoase.

— Ce ne puteți spune despre modalitățile concrete abordate la sesiunea Consiliului Economic și Social în vederea soluționării problemei dezvoltării ?

— Un element de o stringentă actualitate al strategiei dezvoltării îl constituie valorificarea factorului uman. Experiența de pînă acum a primului „deceniu al dezvoltării" a demonstrat rolul prioritar al factorului uman în procesul creșterii și dezvoltării economice și sociale. Consider că fiecare țară trebuie să-și mobilizeze propriile resurse umane, materiale și financiare, în vederea promovării cît mai judicioase a progresului economic și social. În cadrul sesiunii care s-a încheiat a apărut evidentă urgența unei acțiuni internaționale menite să contribuie la punerea în valoare a acestor resurse în țările „lumii a treia" Eforturile în acest domeniu mai ales în perioada de pregătire a celui de-al doilea deceniu pentru dezvoltare, vor fi de o însemnătate vitală pentru obținerea de noi succese. Resursele umane nu sînt un produs, ci sursa esențială a progresului țărilor în curs de dezvoltare. În acest sens, Consiliul a adoptat o rezoluție cu privire la educarea și formarea cadrelor în vederea asigurării dezvoltării economice și sociale. Rezoluția recomandă Adunării Generale a Națiunilor Unite să proclame anul 1970 ca „an internațional al educației".

Din lucrările sesiunii reiese limpede că punerea în valoare și deplina utilizare a resurselor umane presupune nu numai o adecvată aplicare a planurilor de formare profesională și crearea de noi servicii necesare dezvoltării, ci și antrenarea în acest proces a unui număr sporit de tineri, atît în țările în curs de dezvoltare, cît și în cele mai avansate.

Vorbind în continuare despre căile dezvoltării economice și sociale, interlocutorul nostru s-a referit la importanța colaborării internaționale, relevînd rolul unor organisme ale O.N.U. în acest domeniu.

— Un mare număr de delegați au constatat cu satisfacție că, în cadrul cooperării economice internaționale, comisiile regionale ale O.N.U. au devenit instrumente de descentralizare foarte utile, care contribuie la întărirea legăturilor între state. Un bun exemplu îl constituie Programul națiunilor unite pentru export, a cărui înființare o datorăm întîlnirii din ianuarie 1967 a secretarilor executivi. Tot comisiile regionale au constituit un sprijin substanțial în elaborarea proiectului comun UNCTAD-GATT de creare a unui centru internațional de comerț, care a intrat în funcțiune în ianuarie 1968.

Eforturile depuse de Consiliul Economic și Social și de celelalte organisme au creat conștiința necesității și posibilității unei mai strînse coordonări între organismele Națiunilor Unite, în problemele de fond. Sînt convins că activitatea noastră a fost stimulată și prezentată într-o nouă lumină, în urma reuniunilor comune de la București, și că ele vor contribui la adîncirea înțelegerii și colaborării între statele membre ale O.N.U.

viața internațională

S.E.A.T.O. REDIVIVUS?

În 1966, orașul Seul, capitala regimului marionetă din Coreea de sud, era scena înființării unei noi organizații regionale a unor țări din Asia de sud-est și bazinul Oceanului Pacific, organizație denumită A.S.P.A.C., ale cărei scopuri declarate erau „promovarea cooperării economice" între statele membre. Actul de naștere al A.S.P.A.C.-ului nu purta semnătura reprezentanților S.U.A. Dar nu era un secret pentru nimeni că, la fel ca și în alte cazuri, de pildă, în cazul C.E.N.T.O. (pact al Orientului Mijlociu) absența era numai formală căci, de fapt, și această grupare își avea sursa în politica americană de dominație în Extremul Orient.

Recent, miniștrii de externe din guvernele membre (Australia, Noua Zeelandă, Japonia, Tailanda, Malayezia, Coreea de sud, Vietnamul de sud, Filipine și Taivan) s-au întîlnit la a treia conferință ministerială a organizației — la Canberra, în Australia. Conferința s-a desfășurat cu ușile închise. Observatorii politici își exprimă părerea că acest lucru a fost decis pentru a ascunde opiniei publice unele puncte ale ordinii de zi, care, așa cum transmite agenția „Associated Press", privesc colaborarea militară între țările A.S.P.A.C.

De altfel, chiar de la înființarea acesteia s-au făcut auzite voci care îndemnau la transformarea A.S.P.A.C.-ului într-o alianță militară deschisă, ale cărei țeluri să fie „lupta împotriva infiltrării comuniste" — termen prin care propaganda reacționară denumește mișcările de eliberare națională și socială. Cu puțin timp înaintea conferinței de la Canberra, ministrul de externe filipinez declara că „A.S.P.A.C. trebuie să se transforme într-o organizație militară". Presa menționează că păreri identice au fost formulate și de reprezentanții regimurilor-marionetă de la Seul și Saigon. Ce se ascunde, de fapt, în spatele unor atari poziții?

Este știut că cinci state membre ale A.S.P.A.C. — Noua Zeelandă, Australia, Filipine, Tailanda și Coreea de sud — participă cu trupe la intervenția militară americană în Vietnamul de sud; din A.S.P.A.C. fac parte țări care aparțin pactelor militare S.E.A.T.O. și A.N.Z.U.S. Faptul nu a putut decît să adîncească nemulțumirea populară în țările respective, să ducă la lărgirea cercurilor care se pronunță împotriva acestor organizații, împotriva blocurilor militare, pentru o politică proprie, conformă intereselor naționale. Chiar și publicații americane, care sprijină în general politica dusă de Statele Unite în Asia de sud-est, cum este revista „U. S. News and World Report", recunosc intensificarea acestor fenomene și consideră că, drept urmare, „S.E.A.T.O. nu mai este decît o relicvă anacronică" a unor zile trecute. De aceea, în unele cercuri de la Washington și-a făcut loc, în ultimul timp, tot mai mult ideea înlocuirii pactelor falimentare S.E.A.T.O. și A.N.Z.U.S. cu o nouă organizație mai largă, fără participarea directă a Statelor Unite, de al căror nume este legată intervenția militară și politică brutală în treburile interne ale unor țări din această regiune a lumii. Noua organizație, sub emblema promovării „colaborării economice", ar încerca să atragă în rîndurile ei și o serie de țări din Asia, care se împotrivesc participării la orice fel de blocuri militare. Acest plan este expus în paginile publicației americane amintite mai sus. „În ciuda actualei orientări economice a A.S.P.A.C.-ului, scrie „U. S. News and World Report", țările membre ale acestei organizații ar putea fi silite să formeze o alianță militară activă".

Dar încercările de a înjgheba noua alianță agresivă în Asia de sud-est se lovesc de împotrivirea opiniei publice din țările situate în această zonă, care își dă seama că ele sînt menite să alinieze cît mai multe state din sud-estul asiatic la o politică străină aspirațiilor și intereselor lor naționale. „Opinia publică din Japonia, scrie săptămînalul „The Japan Times Weekly", se pronunță împotriva oricărei acțiuni care ar încuraja aventurile militare".

Oameni politici proeminenți din chiar unele țări din A.S.P.A.C., cum este Japonia, de pildă, s-au văzut nevoiți să se desolidarizeze de declarațiile belicoase ale marionetelor de la Seul și Bangkok. În acest sens, ministrul de externe al Japoniei, Takeo Miki, declara în cadrul unei conferințe de presă la Canberra că țara sa „nu va sprijini în nici un fel eventualele scopuri militare ale organizației".

În epoca noastră, de creștere fără precedent a mișcării de eliberare națională, de afirmare a năzuințelor popoarelor spre independență și a voinței lor de a-și hotărî singure destinele, asemenea tentative ale forțelor imperialiste de a menține și prelungi existența, de a reedita sub orice formă politica blocurilor militare, în scopul de a-și menține dominația și a atrage alte națiuni în combinațiile lor agresive, sînt contrare sensului istoriei, evoluției sănătoase a relațiilor internaționale și de aceea sînt sortite eșecului.

Șerban BERINDEI

Dezbaterile din Consiliul de Securitate privind incidentele israeliano-iordaniene

NEW YORK 9 (Agerpres). — **Consiliul de Securitate a continuat vineri examinarea plîngerii Iordaniei și a contraplîngerii Izraelului în legătură cu atacul lansat la 3 august de forțele israeliene împotriva teritoriului iordanian. Primul vorbitor, reprezentantul Paraguayului, Miguel Solano Lopez, a deplîns numeroasele violări ale încetării focului și a chemat Consiliul de Securitate să ceară părților în cauză respectarea încetării focului pentru a permite reprezentantului secretarului general al O.N.U. în Orientul Apropiat să-și continue misiunea cu succes.**

Brajesh Mishra (India) a apreciat că Consiliul de Securitate trebuie să-și concentreze acțiunea în direcția respectării depline a încetării focului, trebuie să condamne acțiunea militară a Israelului și să insiste ca toate părțile să-și aducă contribuția deplină la misiunea reprezentantului secretarului general al O.N.U., U Thant, în Orientul Apropiat, Gunnar Jarring.

Reprezentantul Braziliei, Joao Augusto de Araujo Castro, a declarat la rîndul său că Consiliul de Securitate trebuie să sprijine prin prestigiul și autoritatea sa misiunea lui Gunnar Jarring, insistînd ca toate părțile să respecte întrutotul încetarea focului. El a afirmat că atmosfera din Orientul Apropiat s-ar îmbunătăți în cazul în care s-ar reduce sau ar înceta livrările străine de arme țărilor arabe și Israelului.

Iakov Malik, reprezentantul U.R.S.S., a subliniat dreptul la rezistență al populației teritoriilor ocupate, arătînd că nu este vorba de acțiuni ale unor teroriști sau sabotori, ci ale patrioților care rezistă ocupației israeliene. Consiliul de Securitate, a declarat el, trebuie să oblige Israelul să respecte hotărîrile consiliului și să ia „măsurile adecvate și severe" în acest scop.

Muhammad El Farra, reprezentantul Iordaniei, a prezentat Consiliului de Securitate documente fotografice ilustrînd, după cum a declarat el, „distrugerea obiectivelor civile și uciderea de inocenți" de către aviația israeliană. Reprezentantul Israelului, Joseph Tekoah, a contestat aceste documente și a afirmat că aviația israeliană a atacat „numai baze ale teroriștilor".

Următoarea ședință a Consiliului de Securitate va avea loc luni, la ora 19,00 G.M.T.

REUNIUNEA DE LA ADDIS ABEBA

Biafra a prezentat un program de soluționare a conflictului

ADDIS ABEBA 9 (Agerpres). — **Vineri s-a desfășurat la Addis Abeba cea de-a treia ședință din cadrul negocierilor de pace nigeriano-biafreze. În cursul ședinței, care s-a desfășurat cu ușile închise, șeful delegației biafreze, Eni Njoku, a calificat propunerile de pace prezentate anterior de delegația nigeriană drept nerealiste. Principala cerere formulată în aceste propuneri este, după cum s-a anunțat, renunțarea de către Biafra la desprinderea din Federația nigeriană. Șeful delegației biafreze a prezentat apoi un program în șapte puncte de soluționare a conflictului. El a cerut, între altele, recunoașterea de către conferință a existenței Biafrei ca națiune suverană și independentă, încetarea imediată a ostilităților, înlăturarea imediată a blocadei economice instituite împotriva Biafrei de guvernul de la Lagos, retragerea trupelor în spatele granițelor existente înainte de începerea luptelor, pentru ca refugiații să poată reveni pe pămînturile lor. Pînă la realizarea unor acorduri permanente, a arătat Njoku, încetarea focului ar urma să fie garantată de către o forță internațională, a cărei constituire ar putea fi obiectul unor discuții ulterioare. El a propus pentru această forță cele șase state membre ale Comitetului consultativ al O.U.A. pentru Nigeria: Etiopia, Ghana, Liberia, Niger, Camerun și Congo (Kinshasa) precum și Tanzania, Gabon, Coasta de Fildeș și Zambia, state care au recunoscut, după cum se știe, Biafra.**

Delegatul biafrez a propus, de asemenea, organizarea de către conferința de la Addis Abeba a unui referendum în regiunile contestate.

PIAȚA COMUNĂ

Activitate diplomatică în jurul aderării Angliei

Deși pînă în septembrie întregul mecanism administrativ al Pieței comune a fost oprit, din surse bine informate se anunță că activitatea continuă în culise. Un grup de patru țări — Belgia, Olanda, Luxemburg și Italia — desfășoară abile manevre diplomatice pentru a limita efectele opoziției franceze la o rapidă aderare a Angliei la comunitatea vest-europeană. Săptămîna trecută, de pildă, ministrul de externe belgian a discutat această problemă cu omologul său olandez, iar apoi cu ministrul de externe al Franței. Pe de altă parte, șeful diplomației vest-germane, Willy Brandt, a căzut de acord cu colegul său italian asupra efectuării unei noi tentative de lărgire a C.E.E. chiar la reînceperea sesiunilor.

YEMENUL DE SUD

Trupele guvernamentale au înăbușit rebeliunea triburilor dizidente

ADEN 9 (Agerpres). — Trupele guvernamentale din Republica Populară a Yemenului de sud au înăbușit rebeliunea declanșată cu două săptămîni în urmă de o serie de triburi dizidente în regiunea muntoasă din nordul țării, în apropierea frontierei cu Republica Arabă Yemen — a anunțat ministrul informațiilor, Abdullah Ali Oqba. *Principala fortăreață a triburilor rebele, orașul Saeed — fosta capitală a șeicatului Aulaqi — a fost cucerită de trupele guvernamentale vineri dimineața. Cu o zi în urmă, în regiunea nordică a țării, mai ales în sectorul Beihan, au avut loc lupte sîngeroase, în urma cărora forțele guvernamentale au preluat controlul asupra defileului Alnaqba, ce deschide drumul spre Saeed.*

LUPTE VIOLENTE ÎN VIETNAMUL DE SUD

SAIGON 9 (Agerpres). — Joi după-amiază și vineri dimineața s-au semnalat ciocniri violente între detașamentele F.N.E. și trupele americano-saigoneze în mai multe regiuni din Vietnamul de sud.

În provinciile septentrionale, la sud de zona demilitarizată, au avut loc joi lupte grele între unități ale forțelor patriotice și două batalioane ale trupelor saigoneze. Artileria patrioților a lansat sute de obuze asupra pozițiilor întărite saigoneze situate în apropierea bazei americane de la Gio Linh. S-au înregistrat pierderi grele în rîndul efectivului trupelor saigoneze.

Timp de mai multe ore, relatează agenția France Presse, patrioții, amplasați pe poziții întărite, au deschis focul asupra tancurilor saigoneze. Mai multe tancuri au fost distruse. În luptă au intervenit artileria și aviația americano-saigoneză.

De asemenea, în apropierea capitalei sud-vietnameze, luptele violente care s-au desfășurat timp de două zile între forțele patriotice și unități ale celei de-a noua divizii de infanterie a S.U.A. au luat sfîrșit vineri dimineața. S-au înregistrat pierderi de ambele părți.

Totodată, avioane americane de tip B-52 au bombardat presupuse concentrări ale forțelor patriotice în apropiere de Da Nang, în provincia Binh Long și în delta fluviului Mekong, în apropiere de localitatea Rach Gia.

Comandamentul forțelor armate populare de eliberare din Vietnamul de sud a dat publicității un comunicat, difuzat de către agenția de presă „Eliberarea", privind bilanțul luptei pe plan militar, politic și economic, dusă de forțele patriotice, precum și de populația Vietnamului de sud împotriva intervenționiștilor americani și a regimului de la Saigon. În comunicat se arată că începînd de la 30 ianuarie, perioada marii ofensive a forțelor patriotice, pînă în luna iulie, au fost scoși din luptă 380 000 militari inamici, dintre care 133 000 aparținînd Statelor Unite și așa-zișilor lor „aliați". Au fost distruse, totodată, peste 4 400 avioane și elicoptere, precum și 8 730 vehicule militare de diferite tipuri.

Ședința extraordinară a Comitetului Permanent al Adunării Naționale a R. D. Vietnam

HANOI 9 (Agerpres). — La Hanoi a avut loc o ședință extraordinară a Comitetului Permanent al Adunării Naționale a R.D. Vietnam, în cadrul căreia Le Thanh Nghi, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, șeful delegației economice guvernamentale, a prezentat un raport cu privire la rezultatele vizitei și tratativelor purtate de delegație în țările socialiste și în legătură cu încheierea acordurilor privind ajutorul economic și militar pe 1969 acordat de aceste țări R. D. Vietnam.

În comunicatul dat publicității după ședință, Comitetul Permanent al Adunării Naționale, în numele poporului vietnamez, mulțumește sincer partidelor, parlamentelor, guvernelor și popoarelor din țările frățești pentru sprijinul și ajutorul prețios acordat poporului vietnamez pentru a înfrînge agresiunea americană și a continua construirea bazei materiale și tehnice a socialismului.

PREȘEDINTELE TITO A SOSIT LA PRAGA

PRAGA 9 (Agerpres). — Vineri după-amiază a sosit la Praga Iosip Broz Tito, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, președintele R.S.F. Iugoslavia, care, în fruntea unei delegații a C.C. al U.C.I., va face o vizită oficială de două zile în Cehoslovacia, la invitația Comitetului Central al P.C. din Cehoslovacia.

Din delegație fac parte Mialko Todorovici, secretar al Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I., Krste Țrvenkovski, președintele C.C. al U.C. din Macedonia, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Vladimir Popovici, membru al Prezidiului C.C. al U.C.I., Stane Kavcici, membru al C.C. al U.C.I., și alte persoane oficiale.

La sosire, pe aeroportul din Praga, delegația a fost întîmpinată de Alexander Dubcek, prim-secretar al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, Ludvik Svoboda, președintele Cehoslovaciei, și alți conducători de partid și de stat.

Cetățenii orașului Praga au făcut o primire călduroasă, entuziastă președintelui Tito. De la aeroport și pînă în Piața Hradului, mii de cetățeni și-au manifestat sentimentele de prietenie care leagă popoarele Iugoslaviei și Cehoslovaciei.

După cum transmite Taniug, la plecare Iosip Broz Tito a făcut următoarea declarație ziariștilor: „Am fost invitați în Cehoslovacia să facem un schimb de păreri. Pe noi ne interesează dezvoltarea socială din Cehoslovacia și constatăm că și poporul cehoslovac are o atitudine prietenească față de noi. Mergem în vizită în Cehoslovacia deoarece aceasta este dorința noastră comună".

În aceeași zi, la Hradul din Praga au început convorbirile dintre delegațiile C.C. al P.C. din Cehoslovacia și C.C. al U.C.I.

Delegația cehoslovacă la convorbiri este condusă de Alexander Dubcek, prim-secretar al C.C. al P.C.C. Din delegație fac parte Ludvik Svoboda, președintele Cehoslovaciei, Oldrich Cernik și Josef Smrkovski, membri ai Prezidiului C.C. al P.C.C., Jozef Lenart, membru supleant al Prezidiului, secretar al C.C. al P.C.C., și ambasadorul Cehoslovaciei în Iugoslavia, Ladislav Simovic.

★

Înainte de începerea convorbirilor, președintele Tito a făcut o vizită, însoțit de membrii delegației iugoslave, președintelui Cehoslovaciei, Ludvik Svoboda, la reședința acestuia. La întîlnire, care s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească, au participat membrii delegației C.C. al P.C.C. la convorbiri.

CUVÎNTAREA LUI WALTER ULBRICHT ÎN CAMERA POPULARĂ A R.D.GERMANE

BERLIN 9 (Agerpres). — După cum transmite agenția A.D.N., Walter Ulbricht, prim-secretar al C.C. al P.S.U.G., președintele Consiliului de Stat, luînd cuvîntul în cadrul sesiunii Camerei Populare a R. D. Germane, s-a referit la necesitatea coexistenței pașnice între cele două state germane. El s-a pronunțat pentru „restabilirea de relații diplomatice normale între toate statele europene", și a propus ca „în interesul realizării securității europene, toate părțile interesate să ducă tratative cu guvernul R.D.G. și guvernul R.F.G., recunoscîndu-se egalitatea în drepturi a ambelor state germane, în vederea ajungerii treptate la relații diplomatice normale". Walter Ulbricht a cerut, de asemenea, ca cele două state germane să fie primite în O.N.U. și în organismele sale. El a propus începerea de tratative cu R. F. a Germaniei în vederea încheierii unui acord cu privire la nefolosirea forței în relațiile dintre cele două state germane. „Normalizarea relațiilor între cele două state germane poate avea loc numai pe baza egalității depline în drepturi și poate fi asigurată numai printr-un acord, valabil din punctul de vedere al dreptului internațional, între guvernele R. D. Germane și R. F. a Germaniei. Sîntem dispuși să începem tratative oficiale în vederea încheierii unui asemenea acord", a spus vorbitorul.

El a arătat că pentru asigurarea păcii și securității în Europa este necesară recunoașterea frontierelor stabilite pe continent după cel de-al doilea război mondial.

Producții record de petrol în lume

Statisticile furnizate de „Petroleum press service" arată că producția mondială de petrol în primul semestru al anului 1968 a atins un nivel record: 933 milioane tone (cu 10,2 la sută mai mult decît în perioada corespunzătoare anului trecut). Iată principalii producători: Orientul Mijlociu — 275,2 milioane tone (29,5 la sută); America de Nord — 247,8 milioane tone (26,6 la sută); Europa răsăriteană (inclusiv U.R.S.S.) și R. P. Chineză — 165,8 milioane (17,8 la sută); America Centrală și Marea Caraibilor — 103,6 milioane (11,1 la sută).

agențiile de presă transmit:

Alți 32 de patrioți rhodesieni au fost condamnați vineri la moarte de Înalta Curte de la Salisbury, în virtutea legislației excepționale promulgate de guvernul rasist al lui Jan Smith.

Studenții mexicani au hotărît să declare grevă generală în întreaga țară și să nu participe la examenele de sfîrșit de an, ca urmare a refuzului autorităților de a răspunde, de opt zile, la revendicările lor, anunță agenția France Presse.

O ceremonie comemorativă a avut loc vineri, în Parcul Păcii din orașul Nagasaki, unde acum 23 de ani, în urma bombardamentului atomic american, au pierit 100 000 de oameni. Au participat peste 5 000 de locuitori din Nagasaki și reprezentanți ai locuitorilor din alte orașe japoneze.

La Sofia a avut loc prima sesiune a Comisiei mixte bulgaro-daneze pentru problemele colaborării economice, industriale și tehnice. Cu acest prilej, a fost semnat un protocol care stabilește condițiile unui schimb de specialiști între cele două țări și precizează posibilitățile lărgirii colaborării tehnice și cooperării lor în domeniul industriei.

Conferința consacrată „reformei universitare" din Iran și-a încheiat lucrările. La această conferință au participat șahul Iranului, Mohamad Reza Pahlavi, primul ministru Amir Abbas Hoveida, precum și alți miniștri din cabinetul iranian. În raportul dat publicității după încheierea conferinței se subliniază necesitatea adoptării de măsuri eficiente pentru îmbunătățirea și democratizarea învățămîntului universitar.

Un comunicat oficial publicat la New Delhi în legătură cu urmările catastrofale ale inundațiilor care s-au abătut asupra mai multor regiuni ale Indiei arată că 295 de persoane și-au pierdut viața. De asemenea, peste un milion de persoane au avut de suferit de pe urma inundațiilor, rămînînd fără locuințe, iar pagubele materiale sînt atît de mari, încît practic ele nu au putut fi pînă acum estimate.

Jean Luc Pepin, ministrul industriei și comerțului al Canadei, a sosit vineri la Budapesta. El va discuta cu Joszef Biro, ministrul comerțului exterior al Ungariei, probleme privind relațiile comerciale dintre cele două țări și va semna noul acord comercial ungaro-canadian pe trei ani.

Fostul ministru de interne bolivian, Antonio Arguedas, care a sosit la Lima venind de la New York, a declarat joi că nu se va întoarce de bunăvoie în Bolivia, unde este acuzat de trădare pentru că a remis guvernului cuban copii după jurnalul de campanie al lui Ernesto Guevara. „Voi rămîne în Peru pînă cînd un tribunal competent îmi va ordona să mă înapoiez în țară", a declarat el ziariștilor.

În U.R.S.S. a fost lansat vineri satelitul artificial al pămîntului „Cosmos-235". Aparatajul de la bordul satelitului funcționează normal.

Într-un articol privind întărirea P. C. Francez, publicat în ziarul „L'Humanité", Georges Marchais, secretar al C.C. și membru al Biroului Politic al P.C.F., arată că în cursul anului 1968, pînă la 1 august, P.C.F. a primit 51 000 de noi aderiuni.

La 24 de ore după răpirea fără precedent în istoria politică uruguayană a lui Ulises Pereyra Reverbel, directorul general al companiei naționale pentru electricitate, poliția a procedat la arestarea a numeroși suspecți. Cu toate acestea, la Montevideo se crede că pentru moment poliția nu posedă nici un indiciu care să-i permită să regăsească pe autorii răpirii. Se relatează că peste 3 000 de polițiști, sprijiniți de efective militare și de elicoptere, s-au angajat într-o gigantică „vînătoare" a autorilor acestei fapte care rămîn de negăsit.

Joi au fost lansați de la baza americană de la Vandenberg doi sateliți — „Explorer-39" și „Explorer-40".

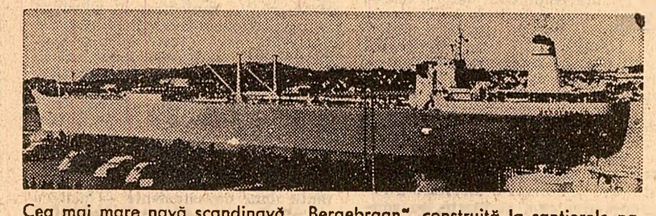

Cea mai mare navă scandinavă, „Bergebragn", construită la șantierele navale din Stavanger (Norvegia). Tonajul navei este de 157 000 tone

Ghetto pentru... diplomați

Cum să împace capra și varza? Cum să îmbine dorința de a-și consolida pozițiile într-o serie de țări africane vecine cu practicile apartheidului?

Aceasta a devenit pentru regimul rasist din Africa de sud o problemă de diplomație. Ea s-a pus acut în momentul cînd a convenit cu statul Malawi să stabilească relații diplomatice. După tîrguieli, care la timpul său au atras fulgere și ironii, guvernul Vorster a convins pe președintele Malawi-ului, Banda, să-i trimită ca ambasador un diplomat de rasă albă. Ceea ce s-a și întîmplat. Numai că mai există și alt personal diplomatic, în afară de ambasador; primul secretar al ambasadei, Joseph Katchingwe este negru. Ce să se facă cu el? Unde să fie cazat? Într-un cartier negru? Exclus! Ar fi martor permanent al „stărilor de alertă", supus vexațiunilor poliției și adeseori somat să prezinte „pass"-ul (documentul fără de care negrii nu se pot deplasa). Într-un cartier alb? Imposibil! S-ar leza sfintele rînduieli ale apartheidului.

Și, totuși, s-a găsit soluția. Într-o suburbie „albă" a orașului Capetown există o clădire... ideală. Casa are o curte imensă, este înconjurată de un zid înalt de ciment și izolată de vecini prin terenuri de sport și locuri de agrement public. Într-o asemenea locuință diplomatul este practic izolat de privirile celor îmbibați de spiritul urii de rasă. La Capetown a apărut astfel un nou ghetto. Sui-generis. Un ghetto pentru... diplomați.

Relicve pentru posteritate

După ce relicve va judeca posteritatea secolul nostru? Este o problemă care preocupă în mod deosebit un grup de notabilități americane, grijulii ca istoricii viitorului să nu comită erori de apreciere. Drept care, pe cel mai înalt zgîrie-nori din Chicago, înalt de 340 m (al doilea din S.U.A., după „Empire State Building") au așezat copia, în mărime naturală, a unei cabine spațiale. Conținutul este — după spusele experților — „neinflamabil, închis ermetic și practic indestructibil". Ce s-a considerat potrivit să se introducă în el pentru ca, tot după cum ne asigură aceeași experți, „generațiile viitoare sau eventuali locuitori de pe alte planete să-și facă o idee asupra felului în care se trăia pe pămînt în secolul XX?" S-au introdus, între altele, diverse obiecte de uz cotidian, o machetă a turnului Eiffel, un costum de cosmonaut și — surpriză — o copie microfilmată a raportului „Comisiei prezidențiale privind drepturile civile în Statele Unite". Nu se poate ști ce impresie va produce asupra descendenților din secolul al XXI-lea acest raport în care se spun atîtea despre fenomenele de segregație rasială, discriminări la angajări și salarii, măsuri pentru drepturi etc. Nu se știe... dar să ne imaginăm ipoteza că, acum peste un secol în urmă, contemporanii lui Lincoln ar fi avut inspirația să pună într-un conteiner legea abolirii sclaviei. Deschizînd recipientul și recitind documentul în zilele noastre, nu s-ar putea face decît reflecția amară că prea puține lucruri s-au schimbat în America, în acest domeniu, în decurs de un secol. La acest gînd, nu cumva grijuliii autori ai inițiativei de la Chicago se vor lăsa păgubași?

NOTE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii